बार्षिक योजना तर्जुमा

नीति, कार्यक्रम तथा वजेट पुस्तिका

आर्थिक वर्ष २०७७।०७८

प्रकाशक

धार्चे गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

माछीखोला, गोरखा

सम्पर्क नं. ९८५१०१९३५३

टोल फ्रि नं. १६६००१७६५५५

इ-मेल — rmdharche@gmail.com

बेबसाइट — www.dharchemun.gov.np

विषय सूची

खण्ड १ : परिचय र समिक्षा २

१.१ गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय २

१.२ संघ, प्रदेश तथा अन्य निकायहरुसंग भएका समन्वय, समझदारीहरु तथा तिनका उपलब्धिहरु... ९

१.३ कुलविनियोजित बजेट र समिक्षा अवधि असार मसान्तसम्मको खर्च स्थिति ९

१.४ विषयगत क्षेत्र अनुसार विनियोजित बजेटको खर्च स्थिति (असार मसान्त सम्म) १५

१.५ चालु आ.व.मा देखिएका मुख्य समस्या तथा अवरोधहरु १६

खण्ड २ : आगामी आ.व.२०७७।०७८ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम १७

२.१ सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धिहरु १७

२.२ आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को नीति तथा कार्यक्रम १९

२.३. अनुमानित व्यय र श्रोत व्यवस्थापन : ४१

खण्ड ३ : वार्षिक विकास कार्यक्रम ४१

चालु खर्च बजेट २०७७।०७८ .... ४१

पूँजीगत खर्च बजेट २०७७।०७८ .... ४७

शसर्त अनुदान तर्फ विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमहरु ५१

विभिन्न संघसंस्थाहरुबाट विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम ७०

धार्चे गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन,२०७७ .... ८५

धार्चे गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७७ .... १०४

बजेट बक्तब्य — २०७७।०७८ .... १०५

खण्ड १ : परिचय र समिक्षा

१.१ गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

गण्डकी प्रदेश अन्तर्गत गोरखा जिल्लाको उत्तरी पूर्व भागमा यो गाउँपालिका अवस्थित छ । वारपाक सुलीकोट गाउँपालिका र लाप्राक, गुम्दाको शिरमा पर्ने प्रशिद्ध धार्चे लेकको काखमा अवस्थित यो गाउँपालिका जिल्ला सदरमुकाम पोखरी थोक, गोरखा बाट करीब ७२ कि.मी. उत्तर पश्चिममा अवस्थित छ । पूर्व तर्फ धादिङ जिल्ला र चीनको स्वशासित क्षेत्रसंग जोडिएको यो गाउँपालिका दक्षिण तर्फ आरुघाट गाउँपालिका र धादिङ जिल्ला, उत्तरमा चुम्नुम्ब्री गाउँपालिका र पश्चिममा वारपाक सुलीकोट गाउँपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ । यो गाउँपालिका राष्ट्रिय गौरवको बुढी गण्डकी जलविद्युत आयोजनाको प्रभावित क्षेत्र तथा मनासलु हिमाल र गणेश हिमाल आरोहण प्रवेशद्वारको रुपमा रहेको छ । साविकका केरौंजा, उहिया, लाप्राक, गुम्दा, काशीगाउँ र लापु गरि ६ वटा गाविस मिलाएर ७ वटा वडामा विभाजित यो गाउँपालिका ६५२ वर्ग किलो मीटर क्षेत्रफलमा फैलिएको यस गाउँपालिको केन्द्र वडा नम्वर ५ माछीखोलामा रहेका छ ।

प्रकृति पुजारी आदिवासी जनजातीहरूको वसोवास रहेको यस गाउँपालिकाका बासिन्दाहरुले आफ्नो घरबाट बाहिर कतै प्रस्थान गर्ने बेलामा आफ्नो रक्षा एवं कार्य सिद्धिका लागि खोलानाला एवं डाँडाकाँडाको पूजा गर्ने चलन कायमै छ । यसरी पूजा गर्दा धर्च (कपडाको टुक्रा) ढुगााको देउरालीमा चढाउने वा काठको लट्ठीमा बाँधेर गाड्ने प्रचलन रहेको छ । स्थानीय गुरूङ भाषामा ध्वजा (कपडाको सानो टुक्रा) लाई धर्च र डाँडाकाँडालाई गाङ भनिन्छ । बोल्दै जाने क्रममा यही शब्द अपभ्रमित भई धार्चे डाँडा भन्ने प्रचलन रहेको भनाई पाइन्छ । साविकका ६ वटा गाविसहरू समायोजन गरी पुनर्संरचना गरिएको यस गाउँपालिका यही धार्चे डाँडाको नामबाट नामांकरण गरिएको हो ।

धार्चे गाउँपालिकामा समावेश साविकका गा.विसहरु

हाल कायम भएको वडा	साविक गा.वि.स.	साविकका वडाहरु
१	केरौजा	७,८ र ९
२	केरौजा	१,२,३,४,५ र ६
३	उहिया	१ देखि ९
४	लाप्राक	१ देखि ९
५	गुम्दा	१ देखि ९
६	काशीगाउँ	१ देखि ९
७	लापु	१ देखि ९

स्रोत १ गाउँपालिका वेबसाइट,२०७५

अवस्थिति तथा क्षेत्रफल

धार्चे गाउँपालिका समुद्रि सतहवाट ६३० मिटर देखि ७३०९ मिटर उचाई सम्म फैलिएको छ । कुल ६५२ वर्ग किलोमिटर फैलिएको यस गा.पा.को भू—भाग मध्ये १५.६२ प्रतिशत २००० मिटर भन्दा कम उचाईमा रहेको छ । यसै गरी २८.१८ प्रतिशत भू-भाग २००० देखि ३००० मिटर उचाई सम्म, २६.६१ प्रतिशत ३००० देखि ४००० मिटर सम्म, १९.७६ प्रतिशत ४००० हजार देखि ५००० उचाई सम्म रहेको छ । करिव ९.८५ प्रतिशत भू-भाग भने ५००० मिटर भन्दा वढि उचाईमा रहेको छ ।

जनसंख्या र जातिगत विवरण परिवार संख्या, लैङ्गिक अनुपात

गाउँपालिकाद्धरा २०७६ सालमा सकंलित तथ्याङ अनुसार यहाँ जम्मा ३९३२ घर परिवारहरु रहेका छन् भने २०६८ को जनगणना अनुसार भने ३१२८ रहेको थियो । यस अवधिमा ८०४ घरपरिवारहरु थपिएका छन् । वडा २ मा सवैभन्दा वढि ८१२ (२०.६५ प्रतिशत) घरपरिवारहरु रहेको देखिन्छ भने वडा १ मा सवै भन्दा कम अर्थात २३५ (५.९८ प्रतिशत) घरपरिवारहरु वस्ने गरेको देखिन्छ ।

गाउँपालिको कुल जनसंख्या १८,७२४ रहेको छ । वडागत रुपमा वडा ५ मा सवैभन्दा वढि ३६२७ जनाको वसोवास रहेको पाइन्छ भने वडा १ मा सवै भन्दा कम १०९७ जनाको वसोवास रहेको छ । वडागत रुपमा घरपरिवार र जनसंख्याको तुलनात्मक अवस्था तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । यस अनुसार वडा १ मा ५.८६ प्रतिशत, २ मा १८.०८ प्रतिशत, ३ मा १२.५२ प्रतिशत, ४ मा १६.५९ प्रतिशत, ५ मा १९.३७ प्रतिशत, ६ मा १३.२३ प्रतिशत, ७ मा १४.३४ प्रतिशत रहेको छ । यहाँको कुल क्षेत्रफल ६५२ वर्गा कि. मि. भएको हुदाँ यहाँको जनघनत्व २९ जना प्रति वर्ग कि मि रहेको छ भने राष्ट्रिय औसत १८० को तुलनामा यहाँको जनघनत्व कम हो ।

जनसंख्याको आकार र जनघनत्व

वडा	२०६८		२०७६	
	जनसंख्या	जनसंख्याको प्रतिशत	जनसंख्या	जनसंख्याको प्रतिशत
१	७८३	५.९२	१०९७	५.८६
२	२४६५	१८.६३	३३८६	१८.०८
३	१८५७	१४.०४	२३४४	१२.५२
४	२१६१	१६.३४	३१०७	१६.५९
५	२३०३	१७.४१	३६२७	१९.३७
६	१८३७	१३.८९	२४७८	१३.२३
७	१८२३	१३.७८	२६८५	१४.३४
जम्मा	१३२२९	१००	१८७२४	१००

स्रोत २ राष्ट्रिय जनगणना-२०६८ र धार्चे घरधुरी सर्भेक्षण-२०७६

वडागत रुपमा जनसंख्याको तुलनात्मक अवस्था

वडा	२०६८		२०७६	
	घरपरिवार	घरपरिवारको प्रतिशत	घरपरिवार	घरपरिवारको प्रतिशत
१	१९२	९.०२	२३५	५.९८
२	५८१	२७.३०	८१२	२०.६५

३	४२७	२०.०७	५०४	१२.८२
४	५२९	२४.८६	६०३	१५.३४
५	५३५	२५.१४	६९२	१७.६०
६	४१४	१९.४५	५४६	१३.८९
७	४५०	२१.१५	५४०	१३.७३
जम्मा	३१२८	१४६.९९	३९३२	१००।००

स्रोत ३ राष्ट्रिय जनगणना-२०६८ र धार्चे घरधुरी सर्वेक्षण-२०७६

जातिगत विवरण

वडा	गुरुङ	घले	विश्वकर्मा	अन्य
१	१३१	८४	१३	७
२	६७५	६४	२४	०
३	३७३	६८	६३	०
४	५९०		१३	०
५	६९९	१	२०	०
६	३१३	२१५	१८	०
७	४९९		४१	०
जम्मा	३२८०	४३२	१९२	७
प्रतिशत	८३.८४	११.०४	४.९१	०.२१

स्रोत ४ धार्चे घरधुरी सर्वेक्षण,२०७६

लैङ्गिक अनुपात

२०७६ सालको सर्वेक्षण अनुसार यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या १८७२४ मध्ये ९३२३ जना (४९.८० %) पुरुष र ९४०१ जना (५०.२० %) महिला रहेका छन । यस अनुसार लैङ्गिक अनुपात (पुरुष महिला अनुपात) औषतमा १०८.३६ रहेको देखिन्छ । वडा १, ४, ५ र ७ मा पूरुषको संख्या वढि रहेको छ, भने वडा २, ३ र ६ मा महिलाहरुको संख्या वढी रहेको छ ।

भू—उपयोग स्थिति

धार्चे गाउँपालिकाको अधिकांश भू—भाग उच्च पहाडी र हिमाली क्षेत्रमा पर्ने हुदाँ यहाँको भिरालोपन समेत उच्च रहेको छ । टोपोग्राफिक नक्सा सर्वे विभागका अनुसार यस गाउँपालिकाको भू—धरातललाई विभाजन गर्दा ५ डिग्री भन्दा कम भिरालोपना भएको २.१० प्रतिशत, ५ देखि १५ डिग्री सम्म भिरालोपना भएको ४.९७ प्रतिशत रहेको छ । सबैभन्दा बढी ४०.८१ प्रतिशत जमिन ३० देखि ४५ डिग्री सम्म भिरालो भएको पाइन्छ । यस्तै ३३.७८ प्रतिशत जमिन ४५देखि ८० डिग्रीसम्म भिरालो भएको पाइन्छ ।

भू वनौटको आधारमा यस धार्चे गाउपालिकामा ९.८३ प्रतिशत भु—भाग मात्र खेति योग्य रहेको पाइन्छ । कुल भ—ुभागको ३६.६७ प्रतिशत वनले ढाकेको देखिन्छ भने २० प्रतिशत घाँसे मैदान, २.५३ प्रतिशत हिंउले

ढाकेको क्षेत्र र १ प्रतिशत भन्दा कम क्षेत्र पानी र पोखरी क्षेत्रले ओगटेको छ । यहाँको ३०.३८ प्रतिशत भु—भाग वाझो जमिन रहेको छ ।

कृषि क्षेत्र, वन क्षेत्र, चरन क्षेत्र, संरक्षित क्षेत्र

यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल धैरै भए पनि कृषि योग्य भू—भाग ९.८३ प्रतिशत रहेको छ । आफ्नै तथा अन्यको जग्गा प्रयोग गर्ने समेतको संख्याको आधारमा ३२७३ (८३.३५ प्रतिशत) को कृषि योग्य जमिनमा पहुँच रहेको देखिन्छ भने ६५९ घरपरिवार (१६.७५ प्रतिशत) को कुनै पनि प्रकारको कृषि योग्य जमिनमा पहुँच रहेको छैन । यस गाउँपालिका समुद्री सतह वाट ६३० मिटर देखि ७३०९ मिटर सम्म फैलिएका कारण यहाँ विभिन्न प्रकारको हावा पानी पाईन्छ । गाउँपालिको उच्च क्षेत्र (५००० मिटर भन्दा वढी उचाइमा रहेको क्षेत्रमा टुण्ड्रा हावापानी पाईन्छ । यसै गरि ३३०० मिटर उचाइ देखि ५००० मिटर सम्मको क्षेत्रमा लेकाली हावापानी रहन्छ । उच्च हिमाली र लेकाली क्षेत्रमा सामन्यतय चिसो मौसम रहन्छ भने गृष्म ऋतुमा मौसम १० डिग्री सेल्सियस सम्म पुग्छ । महाभारत श्रृखलाको २००० मिटर देखि ३३०० मिटर उचाइ सम्मको क्षेत्रमा ठण्डा शीतोष्ण हावापानी पाईन्छ । यहाको तापक्रम ० देखि १८ डिग्री सेल्सियसको विच रहन्छ । यस गाउँपालिको तल्लो भेगमा समशितोष्ण हावापानी पाइन्छ भने यो हावा पानी दूई हजार मिटर उचाईमा रहन्छ । यहाको तापक्रम ० देखि २८ डिग्री सेल्सियसको विचमा रहन्छ भने मनसुनको समयमा औसतमा २०० सेन्टिमिटर सम्मको वर्षा हुन्छ र यस क्षेत्र खेतीपातीको लागि उपयुक्त रहन्छ ।

तालतलैया, नदी, धार्मिक एवं पर्यटकीय क्षेत्र

यस गा.पा.मा अविरल पानी वग्ने १२ वटा खोला तथा नदीहरु रहेको छ भने स—साना पानीका मूलहरु वस्तिका नजिकै रहेका छन् । नदी नियन्त्रण तर्फ माछी खोला, वुढी गण्डकी, नौली खोला आदिको प्रकोप विद्यमान छ भनें अध्ययन विनाको अनियन्त्रित पूर्वाधार विकासले पहिराको समस्या झनझन वढ्दै गएको छ । गा.पा.को तथ्याङ्क अनुसार १६ पोखरीहरु, ११ वटा झरनाहरु छ । यस गाउँ पालिकामा सबै भन्दा बढी अर्थात ३८.९६ प्रतिशत वौद्ध धर्मावलम्बी बस्दछन् । त्यसै गरी दोश्रो ठुलो रुपमा ३४.९९ प्रतिशत हिन्दु धर्म मान्नेहरु रहेका छन् । साथै १३.८५ प्रतिशतले वोन धर्म र १२.१७ प्रतिशत क्रिश्चियन धर्म मान्नेहरु रहेका छन भने ०.०३ प्रतिशतले अन्य धर्म अबलम्बन गर्दै आएका छन् ।

यस गाउँ पालिकामा रहेको पर्यटकिय क्षेत्रहरु तातो पानी कुण्ड (माछी खोला), झाँक्री पुल (इस चाम), धार्चे डाँडा, हिम ताल, एन आर एन मोडेल भिलेज (लाप्राक), क्युलुम्चेत परिदृश्य, धार्चे चिंकार (प्राकृतिक शिवलिङ्ग), ह्यारि हिल (डम्फु डाँडा) लापु वेसि, भि.सि. हिल (रुकाङ डाडा), थमन गुरुङ भि.सि. पार्क (सिङ्ला), सगरमाथा आरोहि पाकर, भुमेकाङ (लाप्राक), क्याण्टी लिभर पुल (यारु खोला), दिदी वहिनी हिल (यारु वगर), गणेश कुण्ड (रुन्चेत), गणेश हिमाल वेश क्याम्प (हुल्चुक), काला पोखरी (रुन्चेत), ताम्लाकोट (केरौजा), खोर्लाकोट (खोंला), चुङकाङ भिरकोट (गुम्दा), सातकन्या देवि पोखरी (याम गाँउ), दुध पोखरी (उहिया), रुप्चे ताल (लाप्राक) रहेको छ ।

पेशा, रोजगारी, गरीवी र गरीवी मापन स्थिति

यस गाउँपालिकाको पेशागत स्थितिलाई हेर्दा यहाका करिब ४०% मानिसहरु कृषि पेशामा निर्भर रहेका छन् । त्यसै गरी करिव २३ प्रतिशत नोकरी तथा मजदुरी गर्दछन भने २१ प्रतिशत विद्यार्थी रहेका छन र करिव ७.५ प्रतिशत बैदेशिक रोजगारी मा निर्भर छन, उद्योगमा करिव ३.६ प्रतिशत् आश्रित छन् । त्यसै गरि २ प्रतिशत बेरोजगार रहेका पाइन्छन् भने करिव २ प्रतिशत घरेलु तथा अन्य सेवामा संलग्न छन् । सर्वेक्षण अनुसार १९७ घरपरिवारहरु अति गरिवको रुपमा पहिचान भएका छन् । कुल जनसंख्या मध्ये ८०८ जना अति गरिव सदस्यहरु रहेका छन् भने यो कुल जनसंख्याको ५.१ प्रतिशत हुन आउँछ ।

शिक्षा, साक्षरता स्थिति, विद्यालयहरु तथा शिक्षण संस्थाहरु र पहुँच स्थिति

गाउँपालिकावाट हालै संकलित विवरण अनुसार १५ वर्ष भन्दा माथि जम्मा १३५२० जना मध्ये ७०.७२ प्रतिशत जनसंख्या साक्षर (पढ्न र लेख्न जान्ने) रहेका छन् । जस मध्ये ६३ प्रतिशत महिला छन् भने ७७ प्रतिशत पुरुष छन् । वडागत आधारमा वडा ३ मा न्यून मात्रामा साक्षर रहेका छन । गाउँपालिको औसत ७०.७२ को तुलनामा यस वडामा ५५.१४ प्रतिशत मात्र साक्षर रहेको देखिन्छ । यसै गरि वडा १, २ र ६ मा समेत गाउँपालिका औसत भन्दा न्यून मात्र साक्षर रहेका छन् ।

यस गाउँपालिकामा ५ वर्ष भन्दा माथिको उमेर समुहमा ९६३१ जनाले औपचारिक शिक्षा लिएको देखिन्छ । यो ५ वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्याको ५५.२१ प्रतिशत हो । सवै भन्दा वढिले (६१४६)े आधारभूत तह सम्म अध्ययन गरेको देखिन्छ भने २८३७ जनाले माध्यमिक तहको अध्ययन पुरा गरेका छन् । प्राविधिक एस् एल् सी पुरा गर्ने ३१ जना रहेका छन् भने २९९ जनाले स्नातक र २१ जनाले स्नातकोत्तर सम्मको अध्ययन पुरा गरेका देखिन्छ । कुल २७ ओटा विद्यालय रहेको यस गाउँपालिका मा १ वटा निजी र अन्य सम्पूर्ण सरकारी एवं संस्थागत विद्यालयहरु रहेका छन्। वडा स्तरको बर्गिकरण हेर्दा वडा नम्बर १ मा २ वटा, २ ,३,४,५,६,७ मा क्रमश ४,५,२,४,३ र ६ वटा सरकारी एवं संस्थागत बिद्यालय अवस्थित छन् भने वडा नम्वर ४ मा मात्र १ वटा निजी बिद्यालय रहेको छ । यस गाउँपालिकामा करिव ६२ प्रतिशत घरको १ कि मि भित्र प्राथमिक विद्यालय पुग्न सकिने अवस्था रहेको छ । यसै गरि अर्को २० प्रतिशत घरको २ कि मि भित्र, ९ प्रतिशत घरको ३ कि मि भित्र र बाँकी ९ प्रतिशतले ३ कि मि भन्दा वढी यात्रा तय गर्नु पर्ने अवस्था छ । यसै गरि माध्यमिक विद्यालयका हकमा दुई तिहाईले २ कि मि भित्र, अर्को १५ प्रतिशतले ४ कि. मि. भित्र र बाँकी २२ प्रतिशतले ४ घन्टा भन्दा बढी हिंडनु पर्ने देखिन्छ ।

स्वास्थ्य, स्वास्थ सेवा संस्थाहरु, स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको स्थिति

स्वास्थ्यको पहुच हेर्दा यस गाउँपालिकामा जम्मा १२ वटा क्लिनिकहरु रहेका छन् भने १९ वटा खोप केन्द्र छन् । यसै गरि ३ वटा स्वास्थ्य केनद्र र १ सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र रहेका छन । करिव १५ प्रतिशत घरले मात्र १ कि मि भित्र सामुदायिक स्वास्थ्य सस्थामा पुग्न सक्ने अवस्था रहेको छ । यसै गरि अर्को ९ प्रतिशत घरले २ कि मि भित्र, ३० प्रतिशत घरले ३ कि मि भित्र र वाकि करिव ४६ प्रतिशत घरले ३ कि मि भन्दा वढि हिडनु पर्ने देखिन्छ । पहुँच सम्वन्धि विवरण चित्र ६.५ मा प्रस्तुत गरिएको छ । कुल स्वास्थ्यकर्मी

२८ जना कार्यरत छन् भने ७ जना को दरबन्दी रहेको मध्ये जम्मा ६ जना हेल्थ असिस्टेन्टहरु यहाँ कार्यरत छन् ।

खानेपानी तथा सरसफाई स्थिति, पहुँच तथा चर्पी प्रयोग

पाइपवाट वितरण पानी यहाँको खाने पानीको मुख्य स्रोतको रुपमा रहेको छ । यस गाउँपालिकामा ९६.७७% घर परिवार पाईप मार्फत बितरित् पानी पिउछन । जस मध्ये ८१.६७ प्रतिशत घरधुरी सार्बजनिक धाराबाट पानी पिउँछन, भने १५.१०% घर परिवारको आफनै घर परिसरमा धारा जडित छन । वडा स्तरमा खाने पानीको पहुँच हेर्दा वडा नम्बर १ ,३, ५, ६ का परिवारहरुमा पाईप मार्फत बितरित पानीको सुविधा लगभग शत प्रतिशत रहेको छ भने वडा २, ४ र ७ मा क्रमश ९८ %, ८६% र ९५%रहेको देखिन्छ । वडा अनुसार पानीको पहुँचको अवस्था छ ।

सरसफाईतर्फ यस गाउँपालिका खुला दिशा मुक्त भईसकेको अवस्था छ । यहाँ ७४.९२ प्रतिशत घर परिवारले सेफ्टी टंकी सहित को शौचालय प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १७.५७ प्रतिशतले खाल्डे चर्पी को प्रयोग गरि रहेका छन् । यहा ७ प्रतिशत घर परिवारसंग चर्पी नभएको तथ्याङ्कले देखाउदछ । कुल चर्पी नभएको परिवार मध्ये सबै भन्दा बढी वडा नम्बर ४ मा (३६५ घरपरिवार) छ भने वार्ड नम्बर १ मा १९ परिवार संग चर्पीको पहुच छैन ।

उद्योग व्यवसाय कृषि, पशु सेवा, पोषण, खाद्य निर्भरता

गाउँपालिकामा उद्योग को स्थिति हेर्दा जम्मा ४४ वटा लघु एबं घरेलु उद्योग रहेका पाइन्छ भने साना जल विद्युत १३ , जल विद्युत ३ र मध्यम जल विद्युत १ वटा रहेका छन् । उत्पादन को आधार मा हेर्दा खाद्यान्न, जल विद्युत, फर्निचर र फलामे उद्योग रहेका छन् । यस हिसावले उत्पादनशिल उद्योगको संख्या नगन्य रहेको छ । यस गाउँपालिका वाट संकलित तथ्याङ्क अनुसार यहाँ ७५ वटा होटेल वा लज् रहेका देखिन्छन् । करिव १५ वटा होमस्टेहरु रहेका छन् भने सहकारीको सङ्ख्या ७ वटा छन् ।

यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल धेरै भएपनि कृषि योग्य भू—भाग ९.८३ प्रतिशत रहेको छ । आफनै तथा अन्यको जग्गा प्रयोग गर्ने समेतको संख्याको आधारमा ३२७३ (८३.३५ प्रतिशत) को कृषि योग्य जमिनमा पहुँच रहेको देखिन्छ भने ६५९ घरपरिवार (१६.७५ प्रतिशत) को कुनै पनि प्रकारको कृषि योग्य जमिनमा पहुँच रहेको छैन । कृषि यहाँको मुख्य पेशाको रुपमा रहेको छ । आलु, मकै, कोदो, जौ, गहुँ , सिलाम यहाँका प्रमुख खाध्यान्न वालिहरु रहेका छन् । दलहन तर्फ भट्मास, सिमी आदि यहाँ उत्पादन हुने गर्दछ । हरियो तरकारी तर्फ प्याज, वन्दा, खुर्सानी, अदुवा, काँक्रा,े गोलभैंडा आदि उत्पादन हुन्छ । फल फुल तर्फ सुन्तला यहाँको उत्पादन हो । वन लसुन र यार्चा यहाँको उच्च मुल्यका सकलन हुने जडिवुट्टि हुन् ।

यहाँ ५७ प्रतिशत धरधुरीले मकै उत्पादन गर्दछन् । धार्चेमा गत वर्ष कुल ४४४.१४ मे.ट. मकै उत्पादन गरि १२३ मे. ट. विक्री गरेको देखिन्छ । करिव ५२ प्रतिशत घर परिवार कोदो उत्पादनमा सम्लग्न रहको र गत वर्ष करीव ३२५ मे. ट. कोदो यहाँ उत्पादन भएको देखिन्छ । ४१ प्रतिशत घर परिवारले आलु खेति गरेका छन्। गत वर्ष ३९८ मे. ट. आलु उत्पादन भएको पाइन्छ । यसै गरि गँहु, जौ र भटमास क्रमशः

२६, १४ र १८ प्रतिशत घरपरिवारले उत्पादन गर्ने देखिन्छ भने यी वस्तुहरु क्रमशः १४४, ६३ र ४० मे ट. उत्पादन भएको देखिन्छ । धान उत्पादनमा करिव २ प्रतिशत घर परिवार संलग्न रहेका र यहाँ १३ मे. ट. जति धान गत वर्ष उत्पादन भएको देखिन्छ । यसै गरि सिमी ६ प्रतिशत, सिलाम ४ प्रतिशत, तोरी १ प्रतिशत परिवारले उत्पादन गरेको देखिन्छ । हरियो तरकारी तर्फ करिव १ प्रतिशत घरपरिवार मात्र सलग्न रहेको देखिन्छ जसमा वन्दा ५ मे. ट जति उत्पादन भएको छ भने अन्य तरकारी न्यून मात्रामा उत्पादन भएको अवस्था छ भने वन लसुन को उत्पादन १००० किलो रहेको छ ।

यहाँ विभिन्न खाद्यान्न उत्पादनहरु भए पनि अधिकांश उत्पादन परम्परागत प्रणाली र आफ्नो खपतको लागि मात्र भएको देखिन्छ । फलस्वरुप कम घरपरिवारले मात्र आफनो उपज विक्रि गर्ने गरेको देखिन्छ । जस्तो, उत्पादन र बिक्रिको अनुपात हेर्दा मकै को उत्पादन ४४४. १४ मेट्रिक टन छ भने बिक्रि करिब एक चौथाई (१२३. २०) मेट्रिक टन देखिन्छ । तुलनात्मक हिसाब ले हेर्दा भटमास को उत्पादन र बिक्रिको फरक कम देखिन्छ जुन क्रमश ३९. ८५ र २९. ९७ मेट्रिक टन रहेको छ । त्यसै गरि सिमि को उत्पादन र बिक्री क्रमश ३४. ४५ र २०. ८७ मेट्रिक टन देखिन्छ ।

पशुपालन तर्फ ४९ प्रतिशत घरपरिवारहरु पशुपालन मार्फत जीविकोपार्जन गरि रहेका छन् । जस मध्ये करिब २९% घरपरिवारहरु गाई तथा भैसी पालन, बाख्रा तथा भेडा पालनमा ३३.०५%, कुखुरा पालनमा ८%, घोडा खच्चड पालनमा २ % र २ % जतिनै सुगुर पालनमा आवद्ध रहेका छन् । केवल ०.८ प्रतिशत अर्थात ३४ घर परिवारले मौरी पालन अंगालेको देखिन्छ । गत बर्षका आम्दानीको स्थिति हेर्दा सबै भन्दा बढी आम्दानी बाख्रा तथा भेडा पालन बाट हुने गरेको पाइन्छ । यस बाट गत वर्ष १.३५ करोड आम्दानी भएको देखिन्छ । सोहि समयमा घोडा खच्चड बाट १.२५ करोड को आम्दानी भएको छ । गाई , भैसी र मौरी पालन बाट क्रमश ४२. ०७ लाख , ३२. ६८ लाख र ३३. ९७ हजार आम्दानी रहेको छ । सुँगुर पालनमा २.४१ प्रतिशत कृषक आवद्ध छन् भने यस बाट १०.७५ लाख को वार्षिक आम्दानी हुने गरेको देखिन्छ ।

यस गाउँपालिकाको अधिकाश परिवारहरु कृषिमा सलग्न रहे पनि कृषि तथा पशुपालन उत्पादनको हिसावले आत्मनिर्भर रहेको छैनन । करीव १० प्रतिशत मात्र भुमाग खेति योग्य रहेको तथा पराम्परागत विधि र वालिहरुको अभ्यासको कारण यहाँ उत्पादित उपजले अधिकास परिवारलाई केहि महिना मात्र धान्ने अवस्था छ।जस्तो, जम्मा २२ % घर परिवारहरुलाई मात्र उनिहरुको उत्पादनले १० महिना भन्दा बढी खान पुग्दछ । त्यसै गरि आफ्नो उत्पादनले ७ महिना देखि ९ महिना सम्म खान पुग्नेको अनुपात १५ प्रतिशत रहेको छ । ६ महिना भन्दा कम तर ४ महिना भन्दा बढी खान पुग्नेको अनुपात सबै भन्दा बढी (३५%) छ भने केवल ३ महिना मात्रै खान पुग्नेहरुको संख्या २८ प्रतिशत रहेको छ ।

१.२ संघ, प्रदेश तथा अन्य निकायहरुसंग भएका समन्वय, समझदारीहरु तथा तिनका उपलब्धिहरु

क्र.सं.	संघ	प्रदेश	अन्य निकायहरुसंग
१	**क)** गुम्दा आलु कोल्ड स्टोर डिपिआर **ख)** सौर्यबत्ती जडान **ग)** मोबाइल चार्जिङ स्टेशन निर्माण	**क)** यामगाउँ महिला सामुदायिक भवन निर्माण **ख)** गुम्दा पौटु लापु मोटर बाटो निर्माण **ग)** सिङ्गला सामुदायिक भवन शौचालय निर्माण **घ)** हिमाली आमा समुह पूर्वाधार विकास **ङ)** रुन्चेत सामुदायिक भवन निर्माण **च)** माछिखोला सामुदायिक भवन मर्मत	डि.एफ.आइडी/मोटम्याकडोनाल्ड, जि.एन.आइ, लेजामि द लाप्राक, यु.एन.डि.पी, छायाँ नेपाल आदि निकायहरुसंगको सहकार्यमा विभिन्न कार्यक्रम संञ्चालन भइरहेको तथा सम्पन्न गरिएको ।

१.३ कुलविनियोजित बजेट र समिक्षा अवधि असार मसान्तसम्मको खर्च स्थिति

आ.व. : २०७६/७७ महिना : असार सम्म

शीर्षक	प्रस्तावित आय	वास्तविक आय	मौज्दात
	आय		
संघीय सरकार	**१९,२०,८२,०००.००**	**१९,२०,८२,०००.००**	
१३३११ समानिकरण अनुदान	८,९४,००,०००.००	८,९४,००,०००.००	
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	१०,२६,८२,०००.००	१०,२६,८२,०००.००	
प्रदेश सरकार	**१,७८,५८,०००.००**	**१,४९,५८,०००.००**	**२९,००,०००.००**

१३३११ समानिकरण अनुदान	१,२०,५८,०००.००	१,२०,५८,०००.००	
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	५८,००,०००.००	२९,००,०००.००	२९,००,०००.००
राजस्व बाडफाड	**७,३५,१४,३६६.००**	**४,९९,८९,८१६.९५**	**२,३५,२४,५४९.०५**
११४११ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिबृद्धि कर	७,१०,००,०००.००	४,७९,०७,८१६.९५	२,३०,९२,१८३.०५
११४५६ बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	२२,९०,०००.००	२०,८२,०००.००	२,०८,०००.००
१४१५८ बाँडफाँड भई प्राप्त पर्वतारोहण वापतको रोयल्टी	२,२४,३६६.००		२,२४,३६६.००
अन्तरिक श्रोत	**३,८२,४७,६११.८४**	**५,५९,९६,९४४.३३**	**(१,७७,४९,३३२.४९)**
११११३१ सम्पत्ती, बहाल तथा पट्टा वापतको आयमा लाग्ने कर	३,९३,२००.००		३,९३,२००.००
११३१४ भुमिकर/मालपोत	१,१७,९६०.००	३१,०८१.४०	८६,८७८.६०
११३२१ घरवहाल कर	१,००,०००.००		१,००,०००.००
११३२२ वहाल विटौरी कर	१५,०००.००		१५,०००.००
११४५१ सवारी साधन कर (साना सवारी)	१०,०००.००		१०,०००.००
११६९१ अन्य कर	६,२१,२००.००	३०,०००.००	५,९१,२००.००
१४२१९ अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	१२,५०,०००.००		१२,५०,०००.००
१४२४१ पार्किङ्ग शुल्क	१,५००.००		१,५००.००
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	३०,०००.००		३०,०००.००
१४२४३ सिफारिश दस्तुर	७,८६,४००.००	१,५८,३७१.००	६,२८,०२९.००
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	४८,५००.००	६१,७०५.००	-१३,२०५.००
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	५०,०००.००		५०,०००.००
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	२०,०००.००		२०,०००.००
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	२,५००.००		२,५००.००
१४५२९ अन्य राजस्व	१०,०००.००	१,०९,०००.००	-९९,०००.००
१४६११ व्यवसाय कर	७५,०००.००	७,०००.००	६८,०००.००
१५१११ बेरूजू	५,००,०००.००	५०,००,०००.००	(४५,००,०००.००)

३२१२१ नगद	३,३१,६९,३६३.८४	५,०५,९९,७८६.९३	(१,७४,३०,४२३.०९)
३२१२२ बैंक मौज्दात	१०,४६,९८८.००		१०,४६,९८८.००
जम्मा	**३२,१७,०१,९७७.८४**	**३१,३०,२६,७६१.२८**	**८६,७५,२१६.५६**

व्यय				
शीर्षक	**बार्षिक बजेट**	**खर्च**	**खर्च(%)**	**मौज्दात**
चालु	१८,४२,८२,२२५.५७	११,९३,२४,५३७.६८	६४.७५	६,४९,५७,६८७.८९
२११११ पारिश्रमिक कर्मचारी	८,१२,३०,९५४.००	५,६४,९२,९८२.१०	६९.५५	२,४७,३७,९७१.९०
२१११२ पारिश्रमिक पदाधिकारी	६०,००,०००.००	२०,२८,०००.००	३३.८	३९,७२,०००.००
२११२१ पोशाक	१६,३०,०००.००	३,२५,०००.००	१९.९४	१३,०५,०००.००
२११३१ स्थानीय भत्ता	५१,४६,०००.००	१०,२९,६४९.००	२०.०१	४१,१६,३५१.००
२११३२ महंगी भत्ता	२१,२०,०००.००	६,५७,५३४.००	३१.०२	१४,६२,४६६.००
२११३३ फिल्ड भत्ता	७०,०००.००	५४,०००.००	७७.१४	१६,०००.००
२११३४ कर्मचारीको बैठक भत्ता	३,००,०००.००	४६,५००.००	१५.५	२,५३,५००.००
२११३५ कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	५०,०००.००			५०,०००.००
२११३९ अन्य भत्ता	६,७०,०००.००	८६,०२१.००	१२.८४	५,८३,९७९.००
२११४१ पदाधिकारी बैठक भत्ता	३,००,०००.००			३,००,०००.००
२११४२ पदाधिकारीअन्य सुबिधा	२,१०,०००.००			२,१०,०००.००

२१२१२ कर्मचारीको योगदानमा आधारित निवृतभरण तथा उपदान कोष खर्च	१४,००,०००.००			१४,००,०००.००
२१२१३ कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	२,००,०००.००			२,००,०००.००
२१२१४ कर्मचारी कल्याण कोष	१०,००,०००.००			१०,००,०००.००
२२१११ पानी तथा बिजुली	५०,०००.००	४८,५९१.०२	९७.१८	१,४०८.९८
२२११२ संचार महसुल	११,०८,०००.००	३,०६,३०२.००	२७.६४	८,०१,६९८.००
२२११३ सार्वजनिक उपयोगिताको सेवा खर्च	३०,०००.००			३०,०००.००
२२२११ इन्धन (पदाधिकारी)	५,००,०००.००	१,७७,४०२.००	३५.४८	३,२२,५९८.००
२२२१२ इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	२,००,०००.००	१,१५,८८०.००	५७.९४	८४,१२०.००
२२२१३ सवारी साधन मर्मत खर्च	१०,००,०००.००	७,३१,३३१.७७	७३.१३	२,६८,६६८.२३
२२२१४ बिमा तथा नवीकरण खर्च	१,५०,०००.००	७६,०९३.३०	५०.७३	७३,९०६.७०
२२२२१ मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	३,००,०००.००	२९,०२७.००	९.६८	२,७०,९७३.००

२२३११ मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	५०,१७,०००.००	३२,४८,११२.७५	६४.७४	१७,६८,८८७.२५
२२३१३ पुस्तक तथा सामग्री खर्च	१४,३७,०००.००	१४,३५,४८८.७४	९९.८९	१,५११.२६
२२३१४ इन्धन - अन्य प्रयोजन	१,५०,०००.००			१,५०,०००.००
२२३१५ पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१०,००,०००.००	९,९८,२५१.००	९९.८३	१,७४९.००
२२४१२ सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	५,००,०००.००			५,००,०००.००
२२४१३ करार सेवा शुल्क	९४,००,०००.००	७६,३५,६०२.००	८१.२३	१७,६४,३९८.००
२२५११ कर्मचारी तालिम खर्च	१०,८०,०००.००			१०,८०,०००.००
२२५१२ सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	६०,८५,६५७.००	३१,४५,६०७.००	५१.६९	२९,४०,०५०.००
२२५२१ उत्पादन सामग्री / सेवा खर्च	१८,५०,०००.००	५,४०,९५०.००	२९.२४	१३,०९,०५०.००
२२५२२ कार्यक्रम खर्च	२,१४,१६,४८२.५७	१,२८,३०,३६७.५०	५९.९१	८५,८६,११५.०७
२२५२९ विविध कार्यक्रम खर्च	६,५४,०००.००	५,३०,०६५.००	८१.०५	१,२३,९३५.००
२२६११ अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	४१,७५,०००.००	३३,०५,३६८.००	७९.१७	८,६९,६३२.००
२२६१२ भ्रमण खर्च	३,००,०००.००	७४,३००.००	२४.७७	२,२५,७००.००

२२७११ विविध खर्च	५७,९६,८३८.००	३९,६२,५९९.५०	६८.३६	१८,३४,२३८.५०
२२७२१ सभा सञ्चालन खर्च	८,००,०००.००			८,००,०००.००
२५१११ गैर वित्तीय संस्थानहरूलाई चालु सहायता	१,१६,३७,०००.००	१,०६,१०,०००.००	९१.१७	१०,२७,०००.००
२५३१५ अन्य सस्था सहायता	४,००,०००.००	४,००,०००.००	१००.	
२७२११ छात्रवृत्ति	४०,३६,०००.००	४०,१९,०००.००	९९.५८	१७,०००.००
२७२१३ औषधीखरिद खर्च	३१,३५,०००.००	३०,८५,०००.००	९८.४१	५०,०००.००
२७२१९ अन्य सामाजिक सहायता	२,००,३०६.००	५०,०००.००	२४.९६	१,५०,३०६.००
२८१४२ घरभाडा	८,००,०००.००	६,२३,०२०.००	७७.८८	१,७६,९८०.००
२८१४९ अन्य भाडा	४,००,०००.००	२,७९,५०५.००	६९.८८	१,२०,४९५.००
२८२१९ अन्य फिर्ता	३,४६,९८८.००	३,४६,९८८.००	१००.	
पूंजीगत	१३,७९,३३,७५२.२७	६,७४,८६,४८८.४४	४८.९३	७,०४,४७,२६३.८३
३११११ आवासीय भवन निर्माण/खरिद	२,५०,०००.००	२,५०,०००.००	१००.	
३१११२ गैर आवासीय भवन निर्माण/खरिद	१,०८,००,०००.००	५३,३०,८४९.०८	४९.३६	५४,६९,१५०.९२
३१११४ जग्गा विकास कार्य	१,१०,१६,३७३.००	३७,२४,१८१.२८	३३.८१	७२,९२,१९१.७२
३११२२ मेशिनरी तथा औजार	४२,९४,२६७.५७	३१,१८,९६९.५८	७२.६३	११,७५,२९७.९९

३११२३ फर्निचर तथा फिक्चर्स	३०,५०,७३५.४३	२९,८५,६५६.४३	९७.८७	६५,०७९.००
३११३५ पूँजीगत परामर्श खर्च	८,००,०००.००			८,००,०००.००
३११५१ सडक तथा पूल निर्माण	१,१२,२५,१९२.००	१,१२,२२,८५१.००	९९.९८	२,३४१.००
३११५३ विद्युत संरचना निर्माण	८,००,०००.००	७,६८,०००.००	९६.	३२,०००.००
३११५५ सिंचाई संरचना निर्माण	५,००,०००.००	४,८०,०००.००	९६.	२०,०००.००
३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण	६,८९,३६,४८४.२७	३,८२,५८,२१२.१५	५५.५	३,०६,७८,२७२.१२
३११७२ पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	२४,५०,०००.००			२४,५०,०००.००
३१४११ जग्गाप्राप्ति खर्च	९,००,०००.००	४,८३,२५८.९२	५३.७	४,१६,७४१.०८
३१५११ भैपरी आउने पूँजीगत	२,२९,१०,७००.००	८,६४,५१०.००	३.७७	२,२०,४६,१९०.००
जम्मा	३२,२२,१५,९७७.८४	१८,६८,११,०२६.१२	५७.९८	१३,५४,०४,९५१.७२

१.४ विषयगत क्षेत्र अनुसार विनियोजित बजेटको खर्च स्थिति (असार मसान्त सम्म)

विषयगत क्षेत्र	रकम रु.	खर्च प्रतिशत	कैफियत
सामाजिक विकास	१३७११९३५५।५७	८५।९७	SuTRA बाट साभार गरिएको
आर्थिक विकास	३०३०८८०८।५७	४९।००	
पूर्वाधार विकास	११७६१९९५९।७०	५१।८२	
वातावरण विपद व्यवस्थापन	४२६४६०७।००	८६।३५	
संस्थागत विकास सेवा प्रवाह	७००७६०७।००	५८।६०	

१.५ चालु आ.व.मा देखिएका मुख्य समस्या तथा अवरोधहरु

क) समयमै संघ सरकारवाट नमुना कानुन तथा नीतिहरु उपलव्ध गराउन नसक्नु, तिनवटै सरकार बीचमा आवश्यक समन्वय तथा सहकार्यको कमी ।

ख) कोभिड १९ को महामारीबाट सिर्जीत बन्दाबन्दीको प्रत्यक्ष प्रभाव योजना कार्यान्वयनको मुख्य समयमा पर्दा सम्पूर्ण कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन हुन नसक्नु ।

ग) संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार विच तथा स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐनमा रहेको क्षेत्राधिकारमा अन्योलता हुनु ।

घ) स्रोत विनियोजनको मापदण्ड भूगोल लगायत अन्य पूर्वाधारलाई मान्नु पर्ने साथै समयमै स्थानीय सरकारलाई स्रोत उपलव्ध नहुनु ।

ङ) गाउँपालिकामा दरवन्दी अनुसार कर्मचारीहरु अन्तिम समयमा मात्र उपलव्ध हुनु ।

च) उपभोक्ता समितिहरुको क्षमतामा कमी, राजनीतिक प्रतिसोध तथा समन्वयको अभावले योजना संञ्चालन तथा कार्यन्वयनमा समस्या ।

छ) गाउँपालिका भवन निमार्णको लागि जग्गाको अभाव ।

ज) विद्युतीकरण, सुचना तथा संञ्चार माध्यमको अभाव ।

खण्ड २ : आगामी आ.व.२०७७।०७८ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

२.१ सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धिहरु

<u>सोचः</u> "सुन्दर, सुरक्षित, समृद्ध धार्चे"

<u>दीर्घकालीन सोचको व्याख्याः</u>

सुन्दरः प्राकृतिक श्रोतको दिगो उपयोग, वातावरण मैत्री विकास, प्रदुषण मुक्त, हराभरा, सांस्कृतिक मूल्य र मान्यता ।

सुरक्षितः विपद् प्रतिरोधी आवास र पुर्वाधार विकास भएको, विपद् जोखिम न्यूनीकरण भएको, आधारभूत स्वास्थ्य, शिक्षा र खाद्य सुरक्षा सुनिश्चित भएको, शान्ति सुरक्षा प्रभावकारी भएको, सबै प्रकारका विभेद र द्वन्द्वको अन्त्य भएको।

समृद्धः १) आय वृद्धि भई समतामूलक वितरण भएको ।

२) मानव विकास सूचकांकमा उल्लेख्य वृद्धि भएको ।

३) रोजगारका अवसरहरु विस्तार भएको ।

४) दिगो विकास तथा आवधिक योजनाका लक्ष्य प्राप्त भएको ।

<u>लक्ष्य</u>

प्राकृतिक श्रोतको दिगो उपयोग, कृषिको व्यवसायिकरण, वातावरण मैत्री पूर्वाधार विकास, परम्परागत लोकसँस्कृतिको संरक्षण र पर्यापर्यटनको सम्बर्द्धन गर्दै समष्टिगत सामाजिक तथा आर्थिक विकासद्वारा नागरिकको जीवनस्तरमा गुणात्मक सुधार भएको हुनेछ ।

<u>उद्देश्यहरुः</u>

१) व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन र उद्योग व्यवसायका माध्यमबाट रोजगारी र आयमा वृद्धि गर्नु,

२) आधारभूत स्वास्थ र सरसफाइ तथा गुणस्तरीय शिक्षाका माध्यमबाट समावेशी विकास गर्नु

३) वातावरणमैत्री दिगो भौतिक पूर्वाधारको विकास गर्नु,

४) प्राकृतिक श्रोत र साधनहरुको दिगो उपयोग गर्नु,

५) संस्थागत सुशासन कायम भई प्रभावकारी सेवा प्रवाह हुनु,

अपेक्षित उपलब्धिहरु (प्रतिफल)

आवधिक योजनाको समष्टिगत लक्ष्य	सूचक	इकाई	आधाररेखा आ.व. ०७५-७६ सम्मको अवस्था	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)	
				०७८।०७९	०८०।०८१
	मानव विकास सूचकाङ्क	सूचकांक	०.५७४	०.६००	०.६२४
	आर्थिक वृद्धि	प्रतिशत	७.०६	९.५	९.५
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	रु अर्ब	१.५९	२.०८	२.५०
	प्रतिव्यक्ति वार्षिक आय	रु हजार	८४	१०४	१२०
	आफ्नो उत्पादनबाट वर्षभरि खान पुग्ने परिवार	प्रतिशत	२२	२५	३५
	कृषि क्षेत्रमा संलग्न घर परिवार (कृषि र पशुपन्छी पालन)	प्रतिशत	८३	७८	७०
	आम्दानीको दुई तिहाइभन्दा बढी खानामा खर्च गर्ने परिवार	प्रतिशत	७८	७०	६५
	मापदण्डअनुसार बनेका आवास घर	प्रतिशत	७०	८५	९०
	बाह्रै महिना संचालन हुने सडक	किमि	१५	३०	६०
	रुख विरुवाले ढाकेको क्षेत्र	प्रतिशत	३७	४०	४५
	बेरोजगारी	प्रतिशत	२.२४	२	१
	व्यवसायिक र प्राविधिक सीपयुक्त जनशक्ति	संख्या	३७६	५००	१,०००
	बैदेशिक रोजगारीमा गएकाको संख्या	प्रतिशत	७.८	६	५
	काम गर्ने उमेर समूहमध्ये	प्रतिशत	९७	९८	१००
	पाइपबाट खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	प्रतिशत	२१.३२	१८	१३
*राष्ट्रिय आँकडामा आधारित । **प्रदेशको आर्थिक वृद्धिलाई आधार मानिएको ।					

२.२ आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को नीति तथा कार्यक्रम

उपस्थित सम्मानित उपाध्यक्ष ज्यू,
गाउँसभा सदस्यज्यूहरु,
राष्ट्र सेबक कर्मचारीहरु,

(१) विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाइरस रोग (कोभिड—१९) को संक्रमणबाट मानव सभ्यता र मानव जाती माथी नै अकल्पनीय संकट आइपरेको छ । यस महामारी विरुद्ध स्थानिय सरकार (स्थानिय तह) आफनो सम्पूर्ण क्षमता, स्रोत र साधनका साथ जुटिरहेको यस कठिन घडीमा धार्चे गाउँपालिकाक आठौं सभामा आ.व.२०७७-७८ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दैछु । प्रस्तुत नीति कार्यक्रमले कोभिड १९ बाट धार्चे गाउँपालिका वासीको जीवन रक्षा गर्ने र महामारीबाट शिथिल भएको आर्थिक, सामाजिक लगायतका क्षेत्रलाई चलाएमान वनाउने मुल लक्ष्य लिएको छ ।

(२) मानव स्वस्थ्यको क्षेत्रमा देखिएको विषम परिस्थितिमा पनि गरिमामय यस सभा सामु धार्चे गाउँपालिकाको आ.व.०७७-०७८ को नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न पाउँदा आफूलाई गौरव महसुस गरेको छु ।

(३) नेपालको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि नेपाली जनताले पटक—पटक गरेका ऐतिहासिक जन आन्दोलनहरु, जनयुद्व र मधेश आन्दोलनको क्रममा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्वाञ्जली अपर्ण गर्दछु । वेपत्ता नागरिक प्रति स्मरण गर्दै घाइते र पीडित प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । नेपालको युगान्तकारी परीवर्तनका लागि भएका राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र जनजीबिकाको आन्दोलनमा अगुवाई गर्नु हुने सम्पूर्ण अग्रजहरुको योगदानको उच्च सम्मान सहित स्मरण गर्न चाहन्छु । जसको कुर्वानीका कारण अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार प्रमुखको रुपमा यस गरिमामय सभामा सम्बोधन गर्न पाएको छु ।

(४) मिति २०७६ फागुन २१ गतेका दिन गा.पा.को कार्यक्रमको लागि जादै गर्दा जिप दुर्घटनामा परी राष्ट्र सेवक कर्मचारी (किरण रिमाल) को मृत्यु भएको र उपाध्यक्ष लागाएत घाइते अन्य कर्मचारीहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना र मृतकको परिवार प्रति हार्दिक समवेदना साथै मृत आत्माको चिर शान्तीको कामना व्यक्त गर्दछौं ।

(५) विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड—१९ को महामारीबाट स्वदेश तथा विदेशमा जीवन गुमाउनु भएका सम्पपूर्ण दाजुभाई तथा दिदीवहनीहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकाकुल परिवारजन

प्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछु । कोभिड १९ बाट स्वदेश तथा विदेशमा संक्रमित हुनु भएका सबै नेपाली दाजुभाई तथा दिदीवहीनीको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

(६) कोभिड १९ को महामारीबाट सबै नागरिकलाई सुरक्षित राख्नको लागी गरिएको लकडाउनको पूर्ण परिपालना गर्नु भएकोमा धार्चेवासी सबैमा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । आगामी दिनमा अझ वढि सतर्कता, समन्वय र एकता आवश्यक भएकोले एकजुट भएर दृढताको साथ लाग्न र यस महामारीबाट बच्न सरकारले चाल्ने हरेक कदममा निरन्तर साथ र सहयोग पाई रहने विश्वास लिएको छु ।

(७) संकटको यस घडीमा एकजुट भई महामारीको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको क्रममा अग्रपंक्तिमा अहोरात्र खटिनु हुने स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, एम्वुलेन्स चालक लगायत राष्ट्र सेवक कर्मचारीको योगदानको उच्च प्रशंसा गर्दछु । जोखिम पूर्ण यस परिस्थितिमा आ—आफनो तहबाट खटिनु हुने जनप्रतीनिधि, राजनीतक दल, सञ्चारकर्मी, व्यापारी, नागरिक समाज लगायत सबै संघ संस्था तथा व्यक्तिहरुलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दै गाउँपालिकाले स्थापना गरेको कोभिड—१९ उपचार कोषमा स्वच्छिक रुपमा स्वास्थ्य सामाग्री, जिन्सी सामान तथा आर्थिक सहयोग गर्नु हुने सबैमा संघसंस्था एवं व्यक्तिहरु प्रति आभार प्रकट गर्दछु ।

(८) कोभिड १९ को महामारी र पछिको अवस्थाको लागि थप रणनीति र कार्ययोजना तयार गरी यस महामारीवाट रोजगारी गुमाएका श्रमिक, साना किसान, असहाय व्यक्ति, एकल महिला, गरिव तथा विपन्न वर्गका परिवार लक्षित स्वस्थ्य, शिक्षा, शिप विकास तालिम, आय आर्जन तथा रोजगारी सृजना हुने विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

(९) धार्चे गा.पाले समावेशी विपद् जोखिम न्युनिकरण, व्यवस्थापन ऐन तथा नियमको अवलम्वन गरेको हुनेछ । भुकम्प पश्चातको सुरक्षित घर पुननिर्माण गर्न बाँकी रहेका संकटासन्न घर परिवारको लगत तयार पारी राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, सहयोगी विकास साझेदारसँग समन्वय र सहकार्य गरी शत प्रतिशत घरहरुको पुननिर्मण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।

(१०) सुन्दर सुरक्षित समृद्ध धार्चे भन्ने सोच र लक्ष्यका साथ सेवा प्रवाह र समृद्धि हासिलका लागि गाउँपालिका निरन्तर कृयाशिल रहेको छ । संघिय सरकारको पहुँच बाट ज्यादै टाढा रहेता पनि आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक लगायत विविध पक्षका बिकासको निम्ति सधैं समर्पित रहने प्रण गर्दै सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता बिना बिकासको लक्ष्य चुम्न सकिन्न भन्ने अठोटका साथ धार्चे गाउँपालिकालाई समृद्व आर्कषक पर्यटकिय गन्तव्य र उत्कृष्ट स्थानीय तहकोरुपमा स्थापित गर्ने दिशामा अघि बढि रहेको स्मरण गराउन चाहन्छु ।

(११) धार्चे गाउँपालिका सधै प्रतिस्पर्धात्मक वहुदलिय लोकतान्त्रिक शासन प्रणाली, नागरिक स्वतन्त्रता मौलिक अधिकार, मानव अधिकार, वालिग मताधिकार, आवधिक निर्वाचन, बिविधताको सम्मान, पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रता तथा स्वतन्त्र निस्पक्ष र सक्षम न्यायपालिका र कानूनी राज्यको अवधारणा लगायत लोक तान्त्रीक मूल्य र मान्यता प्रति प्रतिवद्ध रहेको कुरा अवगत गराउन चाहन्छु ।

(१२) स्थानीय सरकारको दृष्ट्रीकोण स्पष्ट छ, गन्तव्य निश्चित छ लक्ष्यहरु निर्धारित छन, नीति कार्यक्रम जनमुखि भएता पनि कार्यन्वयनमा कानुनी जटिल्ता र राष्ट्र सेवक कर्मचारीको फेरवदलले शत प्रतिशत परिणाम हासिल गर्न कठिनाई व्यहोरी रहेको छ, भने अर्को तिर जनताको घर दैलोको सरकारको रुपमा कार्य गर्दै जाँदा जना आकांक्षा र चाहनालाई संवोधन गर्न सहजता हुदै आएको छ । यी समस्या र चुनौतिहरुलाई अबसरमा रुपान्तरण गर्न जवाफदेहि, पारदर्शी र सुशासनलाई सस्थागत गर्दै स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी र भुमिकालाई थप सशक्त पार्न हामी दृढ संकल्पित छौ ।

(१३) **"पछाडि कोहि पनि नछुटुन"** भन्ने पक्षलाई मध्ये नजर गर्दै जोखिममा रहेका तथा लक्षित वर्गलाई लक्षित हुने कार्यक्रम, दिगो, भुकम्प प्रतिरोधात्मक तथा अपाङ्गमैत्री भौतिक संरचना, आर्थिक वृद्धि, रोजगारी सृजना गर्ने योजनाहरुको छनौट र वजेट विनियोजन गर्दै टुक्रे तथा साना योजनाहरुलाई पूर्णरुपमा वन्द गरि समावेशी नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्थापन र कार्यन्वयन गरि समावेशी अनुगमन र मुल्यांकन प्रणालीलाई पालिकाले अवलम्वन गरेको हुनेछ ।

उपस्थित सम्मानित उपाध्यक्ष ज्यू,
गाउँसभा सदस्यज्यूहरु,

(१४) भौगोलिक विषमताको वावजुद सिमित स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन गरी गाउँपालिकाको सर्वाङ्गीण विकास गर्ने स्पष्ट दृष्ट्रिकोण, गन्तव्य र लक्ष्य सहित अगाडि वढि रहेको अवस्थामा कोभिड १९ को सामना गर्नु पर्दा गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, विकास निर्माण लगायतका समग्र गतिविधि निकै प्रभावित भएका छन् । यस विषम परिस्थितिमा गाउँपालिकाले हासिल गरेको केहि महत्वपूर्ण उपलव्धीहरु सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

(१५) विधिको शासनमा आधारित पारदर्शी, जवाफदेहि, परिणाममुखि र नागरीकमैत्रि शासन व्यवस्था कायम गर्न थप महत्वपूर्ण कानुनहरु निर्माण गरिएको छ । हाल सम्म ६ ऐन, १९ कार्यविधि, २ नीति ७ निर्देशिका, नियमावली २, नीति २, विधेयक १, मापदण्ड १ निर्माण गरी सम्मानीत सभाले पास गरी गाउँपालिकाको काम कारवाहीलाई व्यवस्थित गर्दै आएको छ ।

(१६) स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले व्यवस्था गरे अनुसार धार्चे गाउँपालिकाको समग्र विकास तथा समृद्धिको लागि सुन्दर सुरक्षित समृद्ध धार्चे भन्ने दुरदृट्रिका साथ प्रथम पञ्च वर्षिय योजना,

खानेपानी तथा सरसफाइ गुरु योजना, गाउँपालिको समग्र अवस्थाको अध्ययन गरी गाउँपालिका पार्शव चित्र निर्माण, स्थानिय करको दर तथा दायरा र सम्भावनाहरुलाई अध्ययन गरी राजस्व सुधार कार्ययोजना निर्माण भई कार्यन्वयनमा रहेको, साथै लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणलाई संस्थागत गर्न लैङ्गिक उत्तरदायि वजेट कार्यन्वनको लागि लैससास परिक्षण सम्पन्न गरी कार्ययोजना निर्माण भएको र यसको कार्यन्वयनको लागि यो आ.व.को कार्यक्रममा विशेष व्यवस्था गरिने छ ।

(१७) स्थानिय तहको अवस्था, क्षमतामा देखिएका समस्याहरुको पहिचान गर्न संघीय मामिला तथा सामान्य प्रसाशन मन्त्रालयले सञ्चालन गरेको स्थानिय सरकार संस्थागत स्वमूल्याङ्कन धार्चे गाउँपालिकाले सम्पन्न गरी गाउँपालिको वर्तमान अवस्था, क्षमता र देखिएका समस्याहरु समाधानको लागि रणनैतिक कार्ययोजना सहित प्रतिवेदन निर्माण भएको, सस्थागत स्वमूल्याङ्कनले औंल्याएको क्षेत्रगत समस्याहरु समेटी कार्य योजना निर्माण भई कार्यन्वनमा रहेको ।

(१८) स्थानिय सरकार सस्थागत स्वमूल्याङ्कनका १० विषयगत क्षेत्रहरूमा गाउँपालिकाले १०० मा ५५.९५ अङ्क प्राप्त गरी कम्जोर अवस्थामा रहेको देखिन्छ, यसको अलावा, स्थानीय तहको जिम्मेवारी बढ्दै जाँदा स्थानीय सरकारको कार्य क्षमताको आँकलन गर्न थप २ वटा बिषयगत क्षेत्र (सार्वजनिक उत्तरदायित्व र ज्ञान व्यवस्थापन) थप गरिएकोमा यसमा पनि ५०.५० अङ्क प्राप्त गरी कम्जोर अवस्थामा रहेको र सुधारको लागि समस्या रहेका क्षेत्रहरु (Gap) को पहिचान गरी क्षमता अभिवृद्धिका लागि रणनीतिक कार्ययोजना तयार गरिएको छ भने कम्जोर अवस्थावाट सुधार गरी उत्कृष्ट स्थान हासिल गर्नको लागि कार्य योजनाको अक्षेरस कार्यन्वयन गर्नु पर्ने छ ।

(१९) धार्चे गाउँपालिकाले मित्र राष्ट्र चिन र भारतको भ्रमण गर्न सफल भएको र विभिन्न देशहरुसँग भगिनी सम्वन्ध विस्तारको लागि आवश्यक पहल भई रहेको छ । यसै सन्दर्भमा विभिन्न देशका लगानी कर्ताहरु लगानी गर्न इच्छुक रहेको र यस कार्यको लगि आवश्यक पहल भइरहेको छ । साथै वेलायती राजदुतावासमा राजदुतसँग भएको छलफल अर्थपूर्ण रहेको छ, भने विकास साझेदारहरुसँगको सहकार्यले धार्चेको विकास निर्माणको लागि निरन्तर सहयोगको प्रतिवद्धता व्यक्त भएको छ । दुर्घटनामा परी घाइते भएका जनप्रतिनीधि, कर्मचारीको उपचारर्थ र मृतक परिवारको राहतको लागि ठुलो सहयोग रकम उपलव्ध गराउन एकजुट हुनु हुने संघ सस्था र व्यक्तीहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

(२०) भुकम्प पश्चातको पुननिर्माणको कार्यहरु (नीजी आवास, सामुदायिक संरचनाहरुको) सञ्चालन भइ रहेको छ एक घर एक धारा कार्यक्रम अन्तरगत खोर्ला, रुन्चेत, भिरकुना, लिदिङ र गुम्दामा यहि आ.वमा सम्पन्न भई सञ्चालनमा आएको छ भने यसै आ.व.मा नयाँ ११ कि.मि.नयाँ सडक निर्माण भएको र ६५ कि.मि सडक स्तरउन्नती भएको छ । माछीखोला—सिङ्गला, दुङ्ला—जगत पद मार्ग ४ कि.मि गोरेटो वाटो निर्माण भएको, माछीखोला—लप्सीवोट, माछीखोला—खोर्ला गाउँ सम्मको ७.८ कि.मि घोडेटो वाटो र यारु वगर—गणेश हिमाल पर्यटन पदमार्ग निर्माण भएको ।

(२१) ५ वटा सामुदायिक भवन निर्माण, गाउँपालिकाको केन्द्रको फोहर व्यवस्थापनको लागि डम्पीङ्ग साइटको निर्माण, आरुघाट, चुमनुव्री र धार्चे गा.पा.मा रहेको खच्चड व्यवस्थापन गर्नको लागि माछीखोलामा खच्चड सेल्टर निर्माण भएको । हिमाल आरोहीहरुको नाममा (स्वर्गीय इमान गुरुङ) र भिसिहरुको स्मरणमा (स्वर्गीय थमन गुरुङ) को प्रतिमा सहितको पार्क निर्माण, २ मेगावटको जलविद्युत निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा आएको । आलु खेतिको २ वटा व्लक र ४ पकेट, वेसार खेती १, अलैंची खेती १, ५ वटा साना सिंचाई, इजराइली मोडलको ग्रिन हाउस निर्माण, सामुदायिक होम स्टेहरुको निर्माण तथा सञ्चालनमा रहेको ।

(२२) गुम्दा, लामावेशी र लापु वेशीमा ३ वटा विद्यालय भवनको निर्माण कार्य सुरुवात भएको, गैर आवसीय नेपाली संघको आर्थिक सहयोगमा लाप्राक मोडेल भिलेजको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको र वाँकी रहेका केहि निर्माण कार्य गा.पाको नेतृत्वमा सम्पन्न गर्ने गरी हस्तान्तरण भई सञ्चालनमा रहेको, काशीगाउँमा वहुउद्देश्यि सभाहल निमार्ण, १५ शैयाको सामुदायिक अस्पताल, गा.पाको प्रशासनिक भवन निर्माण कार्य अगाडि वढेको छ भने धार्चे मिनिरल वाटर प्लान्टको निर्माण कार्य भइ रहेको र ३ वटा जलविद्युत निर्माणाधिन रहेको ।

(२३) गाउँपालिकाको आफ्नै लोगो र मोवाइल एप्स निर्माण भएको । गा.पा स्तरीय पर्यटन समिति, साँस्कृतिक समिति, शिक्षा समिति गठन भएको ।

(२४) विश्व भरी फैलिएको महामारी कोभिड १९ को संक्रमितहरुलाई राख्ने क्वारिन्टीनको निमार्ण र संक्रमितहरुको उपचारको लागि कोभिड १९ उपचार कोष स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याएको । साथै संक्रमण फैलिन नदिनको लागि गरिएको वन्दा वन्दीको प्रभावले दैनिकीमा असर परेको लक्षित समुहहरु (वृद्ध, सुत्केरी, असङ्गगठित क्षेत्रका मजदुर) लगायत व्यक्तिहरुको दैनिकी सञ्चालनको लागि गा.पा र विभिन्न संघ सस्थाहरुसँगको सहकार्यमा राहत वितरण गरिएको । वन्दा वन्दीमा परेका विदेशी पर्यटकहरुलाई प्रशासनसँग समन्वय गरी सवारी पासको व्यवस्थापन गरिएको र विदेशवाट आएका व्यक्तिहरुको PCR जाँच गर्ने व्यवस्था गरीएको ।

क. आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ

“हामी सवै वन्नु छ एकता जैविक खेति आजको आवश्यकता”

(२५) कुल क्षेत्रफलको ९.८३% मात्र कृषि योग्य भूमि रहेको यस गा.पा.को सिमित कृषिक्षेत्रको असिमित उपयोग गरी आत्म निर्भर वन्ने चुनौती रहेकोछ । कृषि योग्य जमिनमा पहुँच नरहेका लगभग १७% घर परिवारको खाद्य असुरक्षालाई हटाउने नीति अनुसार कृषियोग्य जमिनमा पहुच वृद्धि गर्दै ७८ हे. सिंचित जमिनलाई वृद्धि गरी यो आ.व.मा ९० हे. पुर्‍याइनेछ ।

(२६) स्थानिय हावापानी र माटो सुहाउँदो कृषि उत्पादन (मकै, आलु, गहुँ, जौ, भटमास, कोदो) आदिको उत्पादनमा वृद्धि गर्नको लागि जग्गा वर्गिकरण, लागत सङ्कलन गरि खाद्य सुरक्षामा विशेष जोड दिइने छ भने यसको लागि आवश्यक वजेट विनियोजन गराइने छ । रैथाने मकैको सट्टा उन्नत जातको मकै विउको प्रयोग, आलु, गहुँ, जौ, भटमास र शिलाम खेतिको क्षेत्र विस्तार गरि कृषिमा आत्मर्निभर गर्ने नीति लिदै हरियो तरकारी उत्पादन र प्रयोगको प्रतिशतलाई १ वाट वढाएर १० वनाइने छ ।

(२७) स्थानिय उत्पादन र खपतमा विशेष जोड दिइने छ । गाउँपालिका भित्र उत्पादित वस्तुहरुको व्यवस्थापन र वजारीकरणको लागि "एक वडा एक कृषि सहकारी निर्माण" गरी उत्पादित वस्तुहरुको व्यवस्थापन र वजारीकरणको लागि कोष खडा गरी अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।

(२८) उत्पादनमा हाम्रो साथ वस्दीन म खाली हात भन्ने नारालाई सफल वनाउन गाउँपालिकामा रहेको सवै खाले जमिनलाई खेर जान नदिने, पहिचान भएका खाद्यय असुरक्षित क्षेत्रहरुको लागि कृषि योग्य भूमिको पूर्ण उपयोग, परम्परागत कृषि पेशालाई आधुनिकिकरण गर्दे अर्गानिक खेतीको लागि विभिन्न निकायहरुसँगको सहकार्यमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

(२९) भूमि उपयोग विहिन रहने स्थीतिको अन्त्य गर्ने नीति अनुसार कृषिमा आत्मनिर्भर वन्नको लागि व्यवसायिक कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न जग्गा भाडामा उपलव्ध गराइने छ । व्यवसायिक सिप सिकेका, वैदेशिक रोजगारीवाट फर्किएका श्रम शक्तिहरुको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी व्यवसाय सञ्चालनको लागि युवा लक्षित अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

(३०) वातावरण तथा मानव स्वास्थ्यमा प्रतिकुल असर पर्न नदिन तथा दीर्घकालिन कृषि विकासको निम्ति रासयनिक विषादीको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै माटो परिक्षण, बाली उपचार शिविर सञ्चालन, जैबिक तथा वनस्पतिक बिषादी निर्माण पद्धतिमा जोड दिईनेछ भने होटल तथा पसलहरुमा अर्गानिक उत्पादनको ट्रेड मार्क राखी व्यबसायलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ ।

(३१) कृषिलाई व्यवसायिक तथा आधुनिकीकरण गर्नको लागि कृषिजन्य पुर्वाधार निर्माण गरिनेछ । धार्चे गाउँपालिकाको गुम्दालाई आलु सुपर जोन र अन्य सवै वडाहरुलाई पकेट एरिया वाट व्लकमा स्तर उन्नती गरीने छ । उत्पादित स्थानिय कृषि वस्तुहरुको खपतको लागि एक वडा एक हाटबजारको व्यवस्था गरिनेछ भने सङ्कलन, भण्डारणको लागि प्रत्येक वडा र गा.पा केन्द्रमा एक भण्डारण केन्द्र निर्माण गरि उत्पादनको सुरक्षा गरिनेछ ।

(३२) एक वस्ती एक व्यबसायिक अर्गानिक खेती उत्पादनको लागि (बेसार अदुवा, फापर, तरुल, सखरखण्ड, कफि, सिस्नु, अल्लो, अलैंची, कागती, केरा भुँइकटहर, एवोकाडो, जापानीज कटुस, स्याउ, किम्वु, टिम्मुर, दाँते ओखर, तरकारी खेती) कृषक समुहहरुलाई विउ खरिदमा ५०% अनुदान प्रदानलाई

निरन्तरता दिइने छ । धार्चेमा उत्पादित स्थानिय वस्तुहरुको व्राण्डीङ, प्रचार प्रसार र वजारीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ भने स्थानिय उत्पादीत समाग्रीहरु समेटि कृषि वुलेटिन, फेल्क्स, तथा कृषि डायरी निर्माण गर्ने नीति लिएको छ ।

(३३) माटोको स्वस्थता कायम गरी उर्वराशक्ति दीर्घकालीन रुपमा कायम राख्न गोठेमल, कम्पोष्ट मल, जैविक मल, हरियो मल, पशुमुत्र सङ्कलन र प्रयोगमा जोड दिईनेछ । गाउँपालिका भित्रै प्रमुखरुपमा उत्पादन हुने नगदेवाली (आलु, भटमास, सिलाम) आदिमा गाउँपालिकालाई आत्म निर्भर बनाइनेछ भने यि नगदे वालीको विउ विजनको उत्पादन केन्द्रकोरुपमा विकास गरिने छ ।

(३४) उच्च मूल्यका सम्भावित जडिवुट्टिहरु, मौसमी तथा वेमौसमि फलफुलहरुको व्यावसायिक खेति गर्नको लागि कृषक समुहहरुलाई आवश्यक अनुदानको व्यवस्था मिलाईने छ । जडिवुट्टि, मौसमी तथा वेमौसमि फलफुलहरुको व्यावसायिक खेतिको लागि आवश्यक पर्ने सिंचाइको व्यवस्था गरिनेछ भने सिंचाइको सम्भावना नभएको ठाउँमा थोपा सिचाई, पलाष्टिक पोखरी निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

(३५) धार्चेको भुमिको खण्डीकरण गरी वाँझो राख्ने चलनलाई निरुत्साहित गर्न भुमी बैंकको स्थापना गरी खण्डीकरणमा आधारित खेती प्रणालीमा जोड दिई कृषि उत्पादकत्व बढाउन सिंचाईको व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै भुमि सम्बन्धि अभिलेखलाई बिद्युत्तिय प्रणालीमा व्यवस्थित गर्दै अध्यक्ष कृषि पर्यटन परियोजना सञ्चालनमा ल्याई हरेक वर्ष उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार वितरण गरिने छ ।

पशुपक्षीं विकास

(३६) यस गा.पा.मा पशु तथा पक्षींको विकास तथा व्यवसायिक उत्पादनको प्रचुर सम्भावना भएता पनि ४९% घर परिवार मात्र जिविको पार्जनकालागि मात्र यस पेशामा संलग्न रहेका छन । यस अवस्थालाई सुधार गरि पशु तथा पक्षींको विकास तथा व्यवसायिक उत्पादनलाई विशेष प्राथमिक्ता दिने निति लिदै व्यवस्थित र व्यवसायिक पशुपक्षीं पालनमा अनुदानको व्यवस्था गरी मासु, अण्डा तथा दूधमा अत्मर्निभर हुने नीति लिनेछ ।

(३७) भेडा तथा वाख्राको व्यवसायिक उच्च महत्व रहेका हुल्चुक, केरौजा, भिरकुना, गुम्दामा बाख्रापालन व्यवसायलाई व्यवस्थीत गरिने छ । लाप्राक, सिडला, उहियाको लाक्पाल क्षेत्रमा भेडा पालन व्यवसाय सञ्चालनको लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै वाख्रा तथा भेडाको पकेट क्षेत्र बनाईने छ ।

(३८) लापुबेसी, खानीबेसी, खोर्ला बेसी, काशिगाउँ बेसीमा गाई तथा भैंसी पालन कार्यक्रम बिस्तार अन्तगत कृतिम गर्भधान (AI) साथै पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम, माछिखोला, खोर्ला बेसी, लाप्राक, काशिगाउँमा माछापालन व्यवसायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

(३९) विश्व व्यापीरुपमा फैलिएको कोभिड'१९ ले विदेशबाट फर्केका युवाहरु र रोजगारी गुमाएका तथा वेरोजगार युवा, गरिब, विपन्न, दलित तथा एकल महिलाहरुलाई लक्षित गरी पशुपक्षीं कार्यक्रम (वाख्रा, भेडा, गाई, भैंसी वंगुर, ब्रोइलर तथा लेस, खरायो) अन्तगत कोषको व्यवस्था गरी व्यवसाय सञ्चालनको लागि अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।

(४०) धार्चे गाउपालिकालाई मासु तथा अण्डामा आत्मानिर्भर बनाउनको लागि लाप्राक, गुम्दा, केरौजा, उहिया र लापुमा कुखुरा, कालीज पालनमा जोड दिई उपयुक्त स्थानमा ह्याचरी सेन्टर स्थापना तथा गाउँपालिका भित्र कुखुराको चल्ला उत्पादन गर्नको लागि अन्य निकायसँग सहकार्य गरीनेछ ।

(४१) बाहिरबाट अवैध रुपमा भित्रने पशु पंक्षीलाई रोक लगाई स्थानीय पशु नश्ल सुधारको माध्यमबाट पशुपालन व्यवसायिलाई प्रोत्साहन गरी धार्चे गाउँपालिकाको बजार क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार पशु बधशालाको निर्माण गरी स्वच्छ र स्वस्थ्य मासु खपत गराईनेछ ।

(४२) एकिकृत पशुपालन कार्यलाई प्रोत्साहन गरी पानीको अभाव रहेको खर्कहरुमा आकासे पानी संकलनको लागि प्लास्टीक पोखरी, सामुहिक गोठ, चरन खर्क आदिको निर्माण गर्दै लगिनेछ भने कृषि तथा पशु बिमा कार्यक्रमलाई प्रत्येक वडाको टोल टोलमा पुर्‍याइनेछ ।

(४३) धार्चे गाउपालिका भित्र उत्पादित भेडाको उनको सङ्कलन गरी उनसँग सम्वन्धित व्यवसाय, मौरी व्यवासाय सञ्चालन गर्नको लागि कृषि समूहमा आवद्ध व्यवसायिक कृषिफर्मलाई अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।

(४४) धार्चे भित्र रहेका सहकारीलाई उत्पादनशिल क्षेत्रमा जोड्दै नियमन, व्यवस्थापन र शसक्तिकरण गरिनेछ, साथै निजि व्यवसाय, लघुवित्त, सहकारी, कृषक समूहलाई लगानी र व्यवसाय विस्तार गर्न उचित वातावरणको व्यवस्था गराईनेछ ।

उद्योग, व्यापार तथा पर्यटनः

(४५) संघ तथा प्रदेश सरकारासँगको साझेदारीमा गा.पा.मा १ उद्योग ग्राम स्थापना गरीनेछ । धार्चेमा लगानी मैत्री वातावरणको सिर्जना गरि उच्च र तत्काल आर्थिक प्रतिफल प्राप्त हुने क्षेत्रमा निजि र सहकारी क्षेत्रको लगानीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । व्यवसायीहरुलाई व्यवसाय सञ्चालन गरेवापत विशेष अनुदान, करमा सहुलियत, विद्युत महसुलमा २० प्रतिशत छुटको व्यवस्था गरिने छ ।

(४६) लघु एवं घरेलु उद्योगको संरक्षण, विस्तार तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि विशेष अनुदानको व्यवस्था गरिने छ । स्थानिय सिपलाई आधुनिकिकरण र व्यवसायीकरण गर्न घरेलु तथा साना उद्योगहरुको व्यवस्थापन, विकास र प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । भने यस कार्यक्रम

अन्तगत (भिर मह, शिलाजित, वोल्याह चिया लागाएत स्थानीय खाद्यन्नको उत्पादन, ठेकी, आरान, अल्लो प्रसोधन तथा राडीपाखीलाई) वजारीकरण गरिने छ ।

(४७) प्रकृति र संकृतिको खुल्ला संग्रहालय धार्चे" भन्ने पर्यटकीय व्राण्डलाई साकार पार्नको लागि पर्यटन गुरु योजना निर्माण गरिने छ । प्रचुर पर्यटन सम्भावना रहेको पर्यटक स्थलहरुको पहिचान तथा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरी आन्तरीक र वाह्य पर्यटनलाई प्रर्वद्धन गरिनेछ ।

(४८) पर्यटन मार्फत ग्रामिण जीवन पद्वतिमा सुधार ल्याउन लाप्राकको एकीकृत वस्ती लगायत सवै वडाहरुमा आन्तरीक तथा वाह्य पर्यटन विस्तार, विकास गर्नको लागि सामुदायिक होम स्टे सञ्चालन गरिने छ र प्रत्येक होम स्टेहरुमा स्थानिय प्राङगारिक खाध्यन्नको प्रयोग, कोशेलिकोरुपमा हस्तकला तथा अन्य सामाग्रीहरुको अवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

(४९) तातोपानी देखि लापुवेशी सम्म ¥याफ्टीङ सञ्चालनको लागि ३ वटा वोट खरिद गरि सञ्चालन गरिने छ । स्थानिय तथा वाह्य पर्यटक लक्षित गरी धार्चे विच निमार्ण, काशीगाउँवेशीमा र हुलचुकमा रक क्लाइम्वीङ केन्द्र, लाप्राकमा स्की प्रतियोगिता स्थलहरु निर्माण गरीनेछ भने माछीखोला र अन्यठाउँहरुमा पर्यटक सुचना केन्द्रको निर्माण गरिनेछ ।

(५०) आन्तरीक तथा वह्य पर्यटन विकास र प्रवद्धनको लागि नौली खोला झरनामा क्यानोनिङ र चिङकार सम्म पुग्ने रेलिङ सहितको वाटो निर्माण गरिने छ । धार्चे र चुमनुव्री गापाको संयुक्त आयोजनामा २०२१ को मे ९ मा मनास्लु डे र मनास्लु अल्ट्रा म्याराथोन सञ्चालन गरिने छ ।

(५१) धार्चेको पर्यटन विकास, प्रचार प्रसार गर्नको लागि सम्वद्ध निकायहरु (संघ, प्रदेश र पर्यटन वोर्ड) सँग समन्वय गरिनेछ । ग्रामिण पर्यटनको प्रचार प्रसार र विकास गर्नको लागि स्टोरी टेलिङ भिडियो प्रतियोगिता तथा कार्याशाला सञ्चालन गरिने छ ।

(५२) पर्यटन क्षेत्रको विकासको लागि नीजि क्षेत्रको लगानि आकर्षित गर्न गा.पा.ले विशेष वातावरण र कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ भने पर्या पर्यटन, साहसिक पर्यटन, प्यारा ग्लाइडिङ तथा साँस्कृतिक, धार्मिक पर्यटनको विकास र प्रवर्द्धनको लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालनको लागि (संघ, प्रदेश र पर्यटन वोर्ड) समन्वय गरिनेछ ।

(५३) स्थानीय विशिष्ट पहिचान झल्कीने खालका उत्पादनहरुको प्रवर्द्धन गर्दै आय आर्जनका लागि उपयुक्त स्थानहरुमा कोशेली घरको स्थापना गरिनेछ ।

(५४) पाहुना देवता सरह हुन्छन भन्ने पक्षलाई साकार वनाउन पर्यटन तथा होटल व्यवसायिहरुलाई नैतिक पर्यटन शिक्षा, अतिथि सत्कार, सरसफाई सम्वन्धि चेतना अभिवृद्धिको लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(५५) धार्चे गाउँपालिका भित्रको लोक भाषा, संस्कृति, कला, धार्मिक तथा साँस्कृतिक स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थलहरु संरक्षण सम्वद्र्धन तथा अध्ययनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरी संरक्षण, संभार, पुनर्निर्माण उत्खन्न सम्बन्धी नीति, कानुन र मापदण्ड तर्जूमा गरिनेछ ।

(५६) स्थानीय रुपमा परम्परादेखी मनाउदै आएको चाडपर्वहरु मकै बिवाह, घाटु नाच, छिज्यू नाच, माने नाच, नारा पर्व, आलु महोत्सब, तमु लोसार, तातो पानी जात्रालाई महोत्सवको रुपमा मनाई वाह्य, आन्तरिक पर्यटक प्रवद्र्वन गर्न नीति ल्याईने छ ।

(५७) भूकम्प इपी सेन्टर ट्रकिङ ट्रेललाई चलचित्र छायाँङ्कन स्थल वनाउनको लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्नको लागि वजेट विनियोजन गरिनेछ ।

(५८) लाप्राक NRNA Village मा जिप फल्यार, वोल्डीङवाल, ह्यारी हिलमा पूर्व राजकुमार ह्यारीको अद्र्ध कदको शालिक र माछीखोलामा रहेको तातोपानी कुण्डलाई व्यवस्थित गराउनेछ । धार्मिक तथा साँस्कृतिक महत्व वोकेका सम्पदाहरुको पुनर्निर्माणमा जोड दिदै खोर्लाकोटको मर्मत संभार गरिने छ । लप्सीवोटको देउराली डाँडाको निर्माणधिन पार्कमा गोठालोहरुको साङकेतीक मुर्ति निर्माण गरिने छ ।

ख. सामाजिक विकास तर्फ

शिक्षाः

(५९) शिक्षा नै मानव संशाधन विकासको आधार स्तम्भ भएकोले समतामुलक, समावेशी तथा गुणस्तरीय शिक्षामा सवैको पहुँच पुर्‍याउनु अनिवार्य भएकोले धार्चेको ७१% साक्षरता दरमा वृद्धि गरी ९०% प्रतिशत पुर्‍याउने गा.पाको शिक्षा नीति रहेको छ ।

(६०) कोभिड(१९ वाट विद्यालयमा परेको प्रभाव एवं भविष्यमा आउन सक्ने अन्य संभावित जोखिमले पारेको प्रभावलाई मध्ये नजर गर्दै वैकल्पिक र अनलाइन शिक्षण सिकाई पद्वतिको पनि सुत्रधार गरिनेछ ।

(६१) धार्चे गाउपालिका भित्र असल पठन संस्कृतिको विकास गर्न आधुनिक सुचना तथा सञ्चार प्रविधियुक्त धार्चे गाउँपालिका स्तरीय सुविधा सम्पन्न पुस्तकालय निर्माण गरिनेछ ।

(६२) धार्चेको भुगोललाई मध्यनजर गर्दै तोकिएको मापदण्डका आधारमा थप विद्यालयहरुमा बालविकास कक्षा र विद्यालय बाहिर बालविकास केन्द्र तथा स्याहार केन्द्र स्थापना एवं सञ्चालन को व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(६३) स्थानीय तहले सञ्चालन गर्ने स्तरमापन परीक्षाहरु, आधारभुत तह उत्तिर्ण परीक्षा एवं माध्यमिक तह उत्तिर्ण परीक्षा थप मर्यादित तथा उपलब्धिमूलक बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ । विद्यालयको नाममा रहेको खाली जग्गाहरुको उपयोग गरी विद्यालयलाई आत्मर्निभर वनाइने छ ।

(६४) शिक्षामा प्रविधी मैत्रि गुणस्तरी शिक्षा आजको आवश्कता भन्ने नाराका साथ अन्तराष्ट्रिय शिक्षा दिवसको अवसर सामुदायिक विद्यालयवाट SEE मा 3.5 GPA भन्दा वढी प्राप्त गर्ने विद्यार्थिलाई १ वर्षको छात्रवृतिको व्यवस्था गरिने छ । अभिभावक विहिन वालवलिकाहरुको लागि वेसाहाराको साहार धार्चे गा.पा.भन्ने कार्यक्रम अन्तर्गत प्रति विद्यार्थि रु ५०० को दरले छात्रावृत्ति प्रदान गरिनेछ ।

(६५) शिक्षण कार्यलाई मर्यादित वनाउनको लागि विद्यालय कक्षा कोठालाई मोवाइल रहित वनाइने छ, विद्यालय शैक्षिक विकासका लागि व्यवस्थापन समितिको क्षमता विकास गरी शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गरिनेछ । प्रत्येक वर्ष अन्तराष्ट्रि साक्षरता तथा राष्ट्रिय शिक्षा दिवसको अवसरमा उत्कृष्ट मा.वि. र आ.विलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।

(६६) सवै विद्यालयलाई वालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री वनाइने छ भने मेगा विद्यालय स्थापना गरी गुणस्तरीय शिक्षाको अवसर विस्तार गरिने छ भने स्थानिय भाषाको पाठ्यक्रम वनाई पठन पाठन गराइनेछ ।

(६७) विद्यालय शिक्षामा जिवनोपयोगी व्यवहारिक ज्ञान सिकाउने शैक्षिक कार्यक्रमहरु आवद्ध गरिने छ । विद्यालय शिक्षा पुरा नगरेका किशोर किशोरीहरुलाई विद्यालय केन्द्रित व्यवसायिक शिक्षाका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

(६८) शिक्षाको स्तर उन्नतीको लागि अंग्रेजी भाषालाई प्राथमिक्तामा राखेर अध्यापन गराइने छ । निजि क्षेत्र र सामाजिक संघ संस्थाको समन्वय र सहकार्यमा विद्यालय शिक्षा, स्वास्थ्य शिविर, प्रशिक्षण, योगा जस्ता कार्यक्रमलाई अभियानकैरुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

(६९) धार्चे गाउँपालिकाको प्रत्येक वडा वाट एक एक जना जेहेन्दार तथा गरिब बिद्यार्थीहरुलाई मणिकाम मा.वि मा ३ वर्षे वन बिज्ञान अध्ययन गर्न छात्रवृत्ती प्रदान गराईनेछ भने वन विज्ञान अध्ययपनको लागि थप २ दरवन्दीको लागि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

(७०) सामुदायिक बिद्यालयका विज्ञानका विद्यार्थि र शिक्षकहरुलाई स्थानिय श्रोत साधनको सदुपयोग गरी विज्ञान सामाग्री निर्माण गर्न तालिम सञ्चालन गराईनेछ ।

स्वस्थ्य र पोषणः

(७१) विश्व व्यापिरुपमा फैलिएको कोरोना भाइसर (कोभिड —१९) को महामारी र आउन सक्ने अन्य सक्रमणलाई मध्ये नजर गर्दै अत्यन्त आवश्यक औषधी, समाग्री तथा पूर्वाधार निर्माणको लागि विशेष वजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

(७२) विश्व व्यापिरुपमा फैलिएको कोरोना भाइसर (कोभिड —१९) को महामारी प्रभावित भई स्वदेश तथा विदेशमा रहेका व्यक्तिहरुलाई फुङ्गी खोलामा वनाइएको मास क्वारीन्टीनमा राख्ने व्यवस्था गरिने छ भने गा.पा भित्रका संक्रमितहरुको व्यवस्थापनको लागि सम्वन्धित वडाहरुको विद्यालयलाई प्रयोग गरिने छ ।

(७३) गाउँ फर्कन चाहाने धार्चे वासीको उद्धार र उद्धार पश्चात राखिने क्वारीन्टीन तथा अन्य पक्षको व्यवस्थापनको लागि गाउँपालिकाले आवश्यक वजेटको व्यवस्थापन गर्ने छ भने खानेपानी तथा शौचालय निर्माणको लागि विकास सझेदारहरुसँग सहकार्य गरिनेछ ।

(७४) धार्चेमा कोरोना भाइरसको संक्रमण फैलिन नदिन संघिय सरकारले लागु गरेको वन्दा वन्दीको पूर्ण पालना गर्दै ४ R (Record, Recognize Regulate and Reporting) को नीति कार्यान्वनको लगि टोल विकास समिति, स्वमसेवक दस्ताको परिचालन गरिने छ भने कोभिड १९ प्रतिकार्य योजना तथा कोभिड—१९ को कारण उत्पन्न प्रतिकुल अवस्थामा सेवा सञ्चालन सम्वन्धि कार्यविधि, २०७७ को पूर्ण पालना गरिने छ ।

(७५) स्वास्थ्य सेवा सर्व सुलभ र गुणस्तरीय वनाउन स्वास्थ्यसँग सम्वन्धित नीतिगत व्यवस्था गरीनेछ, स्वास्थ्य क्षेत्रमा रहेको समस्यालाई सुदृढीकरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइ स्वास्थ्य सेवालाई पहुँच योगय र गुणस्तरीय वनाउन न्युनतम स्वास्थ्य सेवा मापदण्ड कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गरीनेछ।

(७६) संक्रमण र सरुवा रोगको प्रेषणको व्यवस्था गर्न सम्वन्धित निकाय सँग समन्वय र सहकार्य गरी थप एम्वुलेन्स सेवाको व्यवस्था गरीने छ । उक्त एम्वुलेन्स मै corona infected विरामी लाई transport को कार्य गराइने छ र corona रोगको कारण मृत्यु भएका लाई व्यवस्थित विर्सजन गर्नको लागि शव वाहन र सुरक्षित स्थानको प्रवन्ध गरीने छ ।

(७७) केन्द्र सरकारले लिएको शुन्य होम डेलिभरी नीति अवलम्वन गर्दै गा.पा. अन्तगर्तका स्वास्थ्य चौकीहरुमा आधारभुत र आकस्मीक मातृ तथा नव शिशु स्याहार सेवालाई सुदृढीकरण गरी स्वस्थ्य सस्थामा सुत्केरी हुने प्रतिशतलाई वढाई ८०% पुर्‍याइनेछ । यसको लागि आवश्यक वजेटको व्यवस्था र हाल कार्यरत नसिङ स्टाफ लाई SBA तालिम दिइने छ ।

(७८) धार्चे गा.पा. भौगोलिक रुपले अति विकट रहेकोले जटिलतामा रहेका गर्भवती, सुत्केरी र नवजात शिशु जीवन रक्षाको लागि एयर लिफटीङ गरी सुविधा सम्पन्न अस्पताल सम्म पुराउने प्रवन्ध मिलाइने छ । गर्भवती शिशु वालवालिका किशोरी र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको पोषण स्थितीमा सुधार ल्याउन नेपाल सरकार, विकास साझेदारहरुसँगको सहकार्यमा साझेदारीमा वहुक्षेत्रिय पोषण सुधार कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ ।

(७९) धार्चे गा.पा. लाई पुर्ण खोपयुक्त कायम राख्न खोप कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । धार्चे सामुदायिक अस्पतालको भवनको निर्माण, आपुर्ति व्यवस्थापन केन्द्र लगायतका विस्तृत आयोजनाको प्रतिवेदन तयार गरीनेछ । गा.पा.को १५ शैयाको अस्पताल निर्माण कार्यलाई छिटो सम्पन्न गरी सेवा सुचारु गराउन आवश्यक वजेट विनियोजन गरीने छ ।

(८०) माछीखोला स्वास्थ्य चौकीलाई र हुल्चुक सा.स्वा.ईलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नकोलागि आवश्यक वजेट व्यवस्थापन गरीने छ । धार्चे गा.पा.को सम्पुर्ण वडालाई लक्षित गरेर माछीखोला स्वास्थ्य चौकीलाई १ जना ल्याव असिस्टेन्ट सहितको प्रयोगशालाको व्यवस्था गरीनेछ । प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि प्रत्येक स्वस्थ्य चौकीमा विद्युत, इन्टरनेट, SBA, implant, IUCD, MA जस्ता तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

(८१) नेपाल सरकारको समन्वयमा सवै नागरीकलाई आगमी ३ वर्ष भित्रमा स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा आवद्ध गरिनुका साथै कोरोना विमालाई पनि जनस्तर सम्म पुर्‍याइनेछ ।

(८२) नसर्ने रोगको रोकथाम नियन्त्रण र व्यवस्थापनका लागि एकीकृत जनस्वास्थ्य प्रवद्र्वन कार्यक्रम संचालन गरीनेछ । तथा दीर्घ रोग (क्यान्सर, मुटुरोग, मृगौला रोग, सिकलसेल, एनिमिया, स्पाइनल इन्जुरी, पर्किन्सन, अल्जाइमर र हेड इन्जुरी) को उपचारको लागि अति गरीव विरामीलाई रु. ३०००० का दरले थप सहयोग गरीनेछ ।

(८३) आर्थिक अभावका कारण स्वास्थ्य सेवा तथा उपचार पाउन नसकेका अपाङ्ग, असहाय अशक्त, गर्भवती, सुत्केरी ज्येष्ठ नागरीक र विपन्न वर्गको उपचारको लागि प्रदान गर्दै आएको सुविधालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(८४) आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता लागि अत्यावश्यक औषधी स्वास्थ्य उपकरण तथा सामाग्री आपुर्तीको व्यवस्था मिलाइनेछ भने विरामी पर्दा स्वास्थ्य सस्थामा जाने प्रति व्यक्ति प्रतिश्त वढाई ९० पुर्‍याइने छ ।

(८५) ग्रमिण ULTRA SOUND-USG सेवा तालिमको लागि वजेट व्यवस्थापन गराइने छ । धार्चे गाउपालिकाको प्रयासमा नेपाल परिवार व्यवस्थापनको नारालाई साकार पार्न IUCD, vasectomy,

mini lap, दाँत, आँखा, पाठेघर सम्वन्धी शिविर सञ्चालनको लागि विकास सझेदारहरुसँग सहकार्य गरिनेछ ।

(८६) आवश्यक औषधीहरु तथा मेडिकल सामाग्री खरीद र व्यवस्थापनको लागि थप वजेटको व्यवस्था गरिने छ भने व्यायाम, योग जस्ता मानसिक स्वास्थ्य सम्वन्धी विषयलाई विद्यालय र समुदाय केन्द्रीत वनाई अभियानकोरुपमा शिविर सञ्चालन गरिने छ ।

(८७) कोरोना भाईरस रोकथाम तथा जनचेतना मुलक घुम्ति स्वास्थ्य शिविर संचालन तथा आधारभुत औषधि निशुल्क वितरण कार्यक्रम, कोरोना भाईरसको महामारीलाई ध्यानमा राख्दै जोखिममा रहेका वर्गहरुलाई आवश्यक मनोसामाजिक परामर्श घुम्ति शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।

(८८) साधारण रोग तथा औषधी (झाडापखाला, ज्वरो जीवनजल, सिटामोल) नभएकै कारण धार्चे बासीको जीवन अकालमा मृत्य हुन नपरोस भन्दै स्वास्थ्यमा सवैको समान र सहज पहुँचको लागि सङ्कटासन्न वर्ग लक्ष्ति गरी औषधी उपचार कोष स्थापना गराइनेछ ।

(८९) आफ्नो बिरामी स्वास्थ्यलाई लगानी गर्नको सट्टा उल्टै धामी झाक्री झिकाई उनीहरुको चित्त बुझाउने धार्चेको परम्परागत रुढीवादी संस्कृतिलाई परिमार्जन गर्न स्वास्थ्यकर्मि धामि झाँक्रि र अन्य आम समुदाय विच वडा लेवलमा जनचेतना, सडक नाटक, गोष्टि तथा स्यामोनिजम फेस्टीवल आयोजना गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

युवा तथा खेलकुदः

(९०) उत्पादनशील युवा मुलुकको विकासका संवाहक हुन, धार्चेमा लगभग ४३ प्रतिशत युवाहरु वसोवास गर्छन भने जम्मा ७ प्रतिशत युवाहरु वैदेशीक रोजगारीमा सम्लग्न भएको पाइन्छ तर ज्यादै थोरै युवाहरु रोजगार र व्यवसायमा संलग्न छन यहि युवाशक्तिलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गरी समृद्ध धार्चे निर्माण गर्न आवश्यक कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।

(९१) धार्चे गा. पाको हालको वेरोजारीको संख्या २.४% रहेकोमा उक्त संख्यालाई आगामी आवमा १% मा घटाउने लक्ष्यका साथ युवा उद्यमशिलता अभिवृद्धी गर्न रोजगारी सिर्जना गरी गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धि हासिलको लागि युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न कोष खडा गरी अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

(९२) गाउँपालिकामा रहेको वेरोजगार तथा श्रमशक्तिको तथ्याङ्क सङ्कलन तथा अध्यावधिक गरी सुचना प्रणालीमा राखिनेछ । युवाहरुको दक्षता, क्षमता अभिवृद्धि र उनिहरुको क्षमताको आधारमा उद्यमशीलता विकास, समाजिक कार्यमा संलग्न गर्नको लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(९३) खेलकुद पूर्वाधारको विकास मार्फत धार्चेमा लुकेर रहेको प्रतिभाहरुको उजागर गरी राष्ट्रिय तथा अन्तराट्रिय स्तरमा चिनाउने खेलाडीहरुको उत्पादनको लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसको लागि गाउँपालिका स्तरीय १ खेलकुद मैदानको निर्माण गरी ूधार्चेको लागि खेलकुद, स्वास्थको लागि खेलकुदू भन्ने मुल नाराका साथ वार्षिक पालिका स्तरिय अध्यक्ष कप खेलकुद गतिविधिहरु सञ्चालन गरीनेछ । युवाका समस्याहरुलाई वहसकोरुपमा उठान गर्न मिनी युवा संसदको नमुना अभ्यास गराइनेछ।

(९४) हाल धार्चे गाउँपालिकामा रहेका ३७६ जना प्राविधिक सिप युक्त दक्ष व्यक्तिहरु भएकोमा ०७८ साल सम्ममा ४२५ जना पु—याउने लक्ष्य लिईने छ । त्यसको निम्ति युवा उद्यमिहरुको सञ्जाल निर्माण गरी उद्यमीहरुको अनुभव आदान प्रदान तथा प्रोफाईल तयार गराईने छ ।

लैससासः

(९५) लैससास नीती अनुरुप वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वनाइ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरिनेछ । योजना कार्यन्वन, अनुगमन, मूल्याङ्कनमा लैससासको अक्षरस पालना गरिनेछ र नेपाल सरकार पक्ष भएका अन्तराट्रिय सन्धी सम्झौताको स्थानिय स्तरमै कार्यन्वयनको व्यवस्था गरिनेछ।

(९६) वालविवाहको अहिलेको अवस्था र प्राप्त तथ्याङ्क (वलविवाह गर्ने ५६३ जोडी) रहेको र यस्तो किसिमको विवाहले धेरै क्षेत्रमा नकरात्क असर पार्ने भएकोले यसको अन्त्यको लागि विशेष कार्यक्रम (कानुनी सारक्षरता तथा स्वस्थ्य सम्वन्धी) सञ्चालन गरिने छ । कानुनले विवाह गर्ने तोकेको उमेर भन्दा अगाडि विवाह गर्ने व्यक्तिहरुको परिवारलाई राज्यले प्रदान गर्ने सेवा सुविधावाट वञ्चित गरिने छ।

(९७) पालिका स्तरीय एकल महिला तथा अपांगता भएका व्यक्तिका लागि सहयोग तथा कार्यक्रमको संचालनको लागि कोष स्थापना गरीनेछ । जोखिममा रहेका समुदायलाई उपलव्ध राज्यका सेवा, सुविधा, नीति, कानुन र संवैधानिक व्यवस्था र पालिकाले उपलव्ध गराउने सेवा तथा सुविधाका सम्वन्धमा, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरणको वारे सचेतिकरण गरिनेछ ।

(९८) वञ्चितीकरण र भेदभावमा परेका वर्ग (महिलाहरु) को सशक्तीकरण गरी सामाजिक, आर्थिक विकासको मूल प्रवाहीकरणमा ल्याइनेछ ।

(९९) सङ्कटासन्न बर्गको आयआर्जनका लागि शिप विकास तालिम सञ्चालन गर्न विकास साझेदारहरुसँगको सहकार्यमा सञ्चालन गरिने छ भने शिप सिकेका तथा जिविकोपार्जनका लागि सहयोग पाएकाहरुलाई समेटि सामुहिक व्यवसाय सञ्चालनको लागि आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

(१००) गाउँपालिका भित्र रहेका दलित, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला र फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरुको लागि परिचय पत्र वितरण, सेवा प्रदानमा सहजता तथा अवसरमा समान पहुँचको सुनिश्चित गरिने छ । उनिहरुको हकहित तथा संरक्षणको लागि गा.पा. तथा वडा स्तरीय सञ्जाल निमार्ण गरिनेछ।

(१०१) महिला तथा बालबालिकामाथी हुने घरेलु हिंसा, सार्बजनिक स्थानमा हुन हिसां, श्रमशोषण बालबिवाह, मानव बेचबिखन, शारीरिक तथा मानसिक यातना लगायतका सबै खालका हिसांको अन्त्य गरिनेछ । हिसां पीडित महिला तथा बालबालिकाको लागि मनोसामाजिक परामर्श, स्वास्थ्य उपचार, कानुनी उपचार जस्ता सेवा निःशुल्क उपलब्ध गराउदै लगिने व्यवस्था मिलाईने छ ।

(१०२) अवसरवाट वञ्चित नेतृत्वतहवाट टाढा, विकासको मुल प्रवाहमा आउन नसकेका वालवालिका एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, फरक क्षमता भएका समुहलाई विकासको मुल प्रवाहिकरणमा समेट्ने नीति लिइनेछ ।

(१०३) गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेसीकरण नीति अनुसार महिला तथा पछाडी परेका वर्गहरुको सशक्तिकरणको लागि नेतृत्व विकास, उद्यमशिलता र सीप विकासको साथै धार्चेको आह्वान नारीको उत्थान मुलभावका साथ "उपाध्यक्ष महिला उत्थान कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ।

(१०४) जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको संरक्षण, क्षमता विकास गरी अवसरमा पहुँच, सम्मानपूर्ण जीवनको अनुभूति दिलाउने नीति लिइने छ ।

खानेपानी तथा सरसफाईः

(१०५) खानेपानी तथा सरसफाइ मानव जीवनयापनको अत्यावश्यक आधार भएकोले स्वच्छ तथा सुरक्षित खानेपानीको सहज पहुँच सवै घर परिवारमा पुर्‍याउने र पूर्ण सरसफाई गाउँपालिका घोषणा गर्ने अभियानका साथ सरसफाई गुरुयोजना अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(१०६) एक घर एक खाने पानी धारा नभएको ठाउँमा एक घर एक धारा खाने पानीको निति लिनेछ, साथै सफा सुरक्षित खानेपानीको Lab Test गरी शुद्ध पिउने पानीको व्यवस्थापन गर्नको लागि विकास सझेदारहरुसँग सहकार्य गर्ने नीति लिइनेछ ।

(१०७) सबै घरमा व्यवस्थित चर्पीको व्यवस्था गरिने छ भने चर्पी वनाउन नसक्ने अति विपन्न परिवारलाई अनुदानको व्यवस्था गरिने छ पूर्ण सरसफाइ युक्त गाउँपालिका घोषणा गर्न सरसफाइ अभियान, चेतना अभिवृद्धि फोहोर विसर्जनको लागि वस्ती तथा वजारहरुमा वास्केट तथा कन्टेनरको व्यवस्था र सर्वाजनिक धारा अनि शौचालयको व्यवस्था गरिने छ ।

ग. पूर्वाधार विकास तर्फ

स्थानिय यातायातः

(१०८) विकासका पूर्वाधार मध्ये यातायात सबै भन्दा महत्वपूर्ण पूर्वाधार हो । यो दिगो वातवरण मैत्री हुनु पर्दछ भने धार्चेको भुगोल अनुसार सडक गुरुयोजना वनाइ यसको आधारमा स्थानिय सडकको निर्माण गरिनेछ ।

(१०९) आवधिक योजनाले सडक विकासमा लिएको लक्ष्य अनुसार गा.पा.ले वाह्रै महिना सञ्चालन हुने सडक निर्माणमा विशेष जोड दिइनेछ भने नयाँ सडक निर्माण तथा सञ्जाल विकास गर्नको लागि प्रदेश तथा संघ सकारसँग सहकार्य गर्ने नीति लिइनेछ ।

(११०) धार्चे गाउँपालिकाको प्रथम पञ्च वर्षीय योजनाले औल्याएका यातायात क्षेत्रगत योजनाहरुको योजना बैंक वनाई रणनीतक तथा गाउँपालिका केन्द्रवाट सबै वडाकेन्द्र र महत्वपूर्ण स्थानमा सर्वयाम सडक सञ्जालको विस्तार गर्न नीति लिइनेछ । ति योजनाहरुको DPR तयार गरी लगानी गरिनेछ । यो आ.व.मा स्याम्राङ भिरकुना सडक, माछीखोला—सिङला, माछीखोला—लाप्रक जोड्ने कृषि सडकको लागि DPR गरिनेछ ।

(१११) बुढी गण्डकीको दोभान (हुल्चुक र माछिखोला केरौजाबेसी) जोडिने मोटरेवल पुलको DPR गरिनेछ भने उहिया निर्माणाधिन सडकलाई आवश्यक वजेट व्यवस्था गराइने छ ।

(११२) नयाँ ट्र्याक खोल्ने कार्यलाई दुरुत्साहन गर्दै मौजुदा (अधुरो) सडक सम्पन्न तथा स्तरोन्ती र नियमित मर्मत सम्भारको लागि वजेट व्यवस्थापन गरिनेछ । सडकको दीगो व्यवस्थापनका लागि सडक उपभोक्ता समिति तथा सडक मर्मत सम्भार कोष खडा गरी स्थानीय सडक यातायात शुल्क, सडक वोर्ड वाट प्राप्त रकम समेत यसमा जम्मा गरिने छ ।

(११३) धार्चे भुगोल अनुसार सडकको संम्रक्षणको लागि सडक दायाँ वायाँ फलफूल, अम्रिसो, डालेघाँस आदि वायो इन्जिनियरिङ प्लाण्ट लगाई स्थानीय समुदायको आय आर्जन सँग आवद्ध गराइने छ ।

(११४) वैकल्पिक पर्यटन पद मार्ग निर्माण र सञ्चालित पद मार्गहरु तथा भूकम्प वाट क्षति भएका पदमार्गहरुको मापदण्ड अनुसार स्तरोन्नति र मर्मत सम्भार गरिनेछ । पर्यटनको सम्भावित ठाउँहरुको पहिचान गरी पर्यटन वोर्ड, प्रदेश तथा अन्तर स्थानिय निकायसँगको सहकार्यमा पदमार्ग निर्माण गरिनेछ भने गा.पा.मा रहेको सम्पूर्ण काठेपुललाई आगामि ५ वर्ष भित्र विस्थापित गरि झोलुङ्गे पुल निर्माण तथा पुरानाको मर्मत सम्भार गरिनेछ ।

आवास, भवन तथा वस्ती विकास

(११५) घर विहिन परिवारलाई आवसको सुनिश्चितता गरीनेछ, सङ्कटासन्न घर परिवारको आवस पुननिर्माणको लागि प्राधिकरण, गा.पा. र विकास साझेदारहरुसँगको सहकार्य अनुदानको व्यवस्था गरीनेछ।

(११६) संघ सरकार सँगको सहकार्यमा गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माण गरिने छ भने आगामी ३ बर्ष भित्रमा सबै वडा कार्यालय भवन निर्माण गर्ने लक्ष्य अनुसार यो आ.वमा ४ वटा वडा (४,५,६,७) कार्यलयको भवन निर्माण गरिने छ ।

(११७) गाउँपालिकाको केन्द्र माछीखोलामा सुविधा सम्पन्न सभाहल र कर्भड हल निर्माण गरिनेछ ।

(११८) जोखिम युक्त वस्तीहरुको पहिचान तथा नक्साङ्कन गरि वस्ती विकास योजना वनाई लागु गरिने छ । छरिएर रहेका एवं जोखिममा परेका वस्तीहरुलाई एकीकृत बस्तीमा स्थानान्तरण गरी लापुवेसीलाई सेटेलाईट सिटीको रुपमा विकास गर्न DPR वनाईने छ ।

(११९) राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण तथा अन्य संस्थाहरु वाट भैइ रहेको पुनर्निर्माण कार्यलाई गति दिई शीघ्र सम्पन गर्न सहजीकरण गरिने छ भने अव वन्ने भवनहरुलाई भवन आचार संहिता (Building Bylaws) तर्जुमा गरी लागु गरिने छ ।

(१२०) संघीय र प्रादेशिक सरकार र निजी क्षेत्रसँगको समन्वय र सहकार्यमा विद्युत उत्पादनको पथ संभाव्यता अध्ययन गरिने छ । थप विद्युत उत्पादन गर्नको लागि निजि क्षेत्रलाई लगानिको लागि उपयुक्त वातावरण सृजना गरिनेछ भने सञ्चालित माइक्रो हाइड्रोलाई पूर्ण क्षमतामा उपयोग गरिने छ ।

(१२१) इन्फरमेसन टेक्नोलोजिले संसारलाई जति नजिक बनाए पनि धार्चे गा.पा.मा यस्ता पुस्ताहरु छन जसलाई मोवाईल चलाउन आउदैन, रेडियोमा आएको समाचार बुझदैनन् ती पुस्ताहरुको निम्ति परम्परा देखि चलि आएको सूचना सम्प्रेशण गराउन कटुवाल प्रथा (ग्यावो) लाई निरन्तरता दिनको लागि एक वाड एक कटुवाललाई पारिश्रमिक दिने कार्यक्रमलाई निरन्तता दिईने छ ।

घ. वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ

(१२२) २०७२ सालमा गएको महा भुकम्पको असर र वारम्वार गइ रहने पराकम्प, पहिरोलाई मध्ये नजर गर्दै जोखिम क्षेत्रहरुको अध्ययन गरी नक्साङ्कन गरिने छ भने रेड जोनमा परेको क्षेत्रहरुको पहिचान तथा पहिचान भएका वस्तीको स्थानान्तरण, एकीकृत वस्ती विकासको लागि संघ, प्रदेश ल्च्ब्, अन्य स्थानिय निकाय, विकास साझेदारहरुसँग आवश्यक समवन्य गरीनेछ । उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्रहरुलाई प्राथमिक्ताका आधारमा क्रमश व्यवस्थापन गर्दै लगिने छ ।

(१२३) सम्भावित दुर्घटना र जनको क्षती हुन नदिन प्रत्येक वडामा कम्तीमा एक हेली प्याड निर्माण गरिने छ भने आवश्यक्ता अनुसार वडाका बस्तीहरुमा थप हेली प्याड निर्माण गरिनेछ ।

(१२४) भुकम्पको इपिक सेन्टर धार्चे गा.पा. भएकोले विपद व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी वनाउन गत वर्ष स्थापना गरिएको विपद व्यवस्थापन कोषमा थप वजेट विनियोजन गरीनेछ ।

(१२५) विपद प्रतिकार्य योजना वनाई विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सामाग्री खरिद, विपद व्यवस्थापन समिती, कर्मचारी पुनतार्जकी तालिम तथा जलवायु परिवर्तन यसको असर सम्बन्धी समुदाय स्तरमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(१२६) बिपदका दृष्टिले जोखिम क्षेत्रको पहिचान गरी बैज्ञानिक नक्शांकन र आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी विपदको पूर्व सूचना प्रवाह गरी विपदबाट हुने क्षति न्यूनिकरण गरिनेछ ।

(१२७) वढ्दो जङ्गल फडानीलाई मध्येनजर गर्दे वातावरण संरक्षणलाई टेवा पुर्‍याउने उद्देश्य राखी सम्वेदनशील वर्गलाई लक्षित गरी विजुली हिटर खरीदमा अनुदान दिइनेछ ।

(१२८) यो आ.व.मा गाउँपालिका भरी ७ लाख वरावरको वृक्षरोपण गरिने छ यसको लागि लाप्राक, काशीगाउँ र खानीवेशीमा जडिवुटि तथा वन नर्सरी स्थापना गरिने छ । पशुपञ्छी विकासको लागि विमा र कर्जा सहजिकरणको व्यवस्था गरिने छ ।

(१२९) डढेलो सल्काउने, खुला शिकार गर्ने, जडिबुटी चोरी गर्ने जस्ता अपराधि पत्तालगाई सुराकी गर्ने व्यक्तिलाई रु.१०,००० नगद पुरुस्कार उपलब्ध गराइनेछ तथा उजुर कर्ताको सम्पूर्ण विवरण गोप्य रुपमा राख्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

(१३०) सफा वातावरण स्वच्छ जिवन अभियानलाई अगाडि वढाइ (विद्यालय लगायत सार्वजनिक स्थल, सडक छेउ छाउमा) वायो इन्जिनियरिङ तथा वृक्षारोपण गरी वातावरणमैत्रि विकासलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

(१३१) व्याक टु द नेचर नारामा आधारित एक घर एक करेसावारी तथा फलफूल, एक गाउँ एक बगंैचा, एक विद्यालय एक उद्यान तयार गरि सुन्दर धार्चे निर्माण गरिनेछ ।

(१३२) विभिन्न संघ संस्थाहरुसँगको सहकार्यमा धार्चे गापालाई धुँवा तथा प्लाष्टिक मुक्त बनाउने अभियान संञ्चालन गरिने छ । साथै जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकुलन सम्बन्धी जनचेतनाका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(१३३) जडिवुट्टि, कृषि वन तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारको व्यावसयिक खेति तथा उत्पादन वृद्धिलाई प्रोतसाहन गरिने छ, जडि वुट्टि पहिचान संकलन, वजार प्रवद्धर्न एवं अर्ध प्रशोधनको लागि केन्द्र स्थापना गरिने छ ।

(१३४) जलचरहरुको संक्षण र संवद्र्धन गरी पारिस्थितिकिय प्रणालीलाई संरक्षण गर्न पोखरी, नदी तथा खोलामा करेन्ट तथा विष प्रयोग गर्नेलाई आवश्यक कारवाही गरीनेछ ।

(१३५) गाउँपालिकाको सामुदायिक वन समिति तथा वातावरण सँग सम्वन्धित संस्थाहरुको सहकार्यमा वन संरक्षण तथा गैर काष्ठमा आधारित जडिवुट्टिहरुको खेती गर्ने कार्यक्रमलाइ विस्तार गरिने छ ।

(१३६) पानीका मुहान, जलाधार क्षेत्र, जैविक विविधताको संरक्षणका लागि समुदायमा आधारित विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । कार्वन उत्सर्जन कटौती वापतका क्षतिपूर्तिका लागि सम्बन्धित निकायमा समन्वय गरिनेछ ।

ङ. संस्थागत तथा सुशासन विकास तर्फ

(१३७) प्रभावकारी सेवा प्रवाह, पारदर्शिता, जवाफदेहि प्रशासनिक तथा निर्वाचित संयन्त्र वनाई शुसाशनको पूर्ण अभ्यास गर्दै समृद्ध धार्चे निर्माण गर्नको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक भएकोले विषयगतरुपमा आबश्यक विशेष तालिम, अभिमुखीकरण, अध्ययन भ्रमण आदि जस्ता जनशक्ति विकास कार्यकालागि बजेट विनियोजन गरी प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याइने छ भने सबै कर्मचारीहरुलाई सेवाकालीन तालीम उपलब्ध गराइनेछ ।

(१३८) गापाले लिएको डिजिटल धार्चे भन्ने नीति सफल वनाउनको लागि जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी हरुलाई सुचना प्रविधिमा जानकार तथा अभ्यस्त वनाउनको लागि आधारभुत कम्प्युटर तालिम सञ्चालन गरिने छ । सुचनाको हकलाई सुनिश्चित गर्नकोलागि गा.पा.को सुचना प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्दै लगिनेछ ।

(१३९) गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत स्थानीय तहका स्थायी, अस्थायी एवं करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुको सेवाको आर्थिक सुरक्षा एवं स्थायित्वको निम्ति कर्मचारी कल्याण कोष निरन्तरता दिइ कर्मचारी तथा जन प्रतिनीधीहरुको सामुहिक दुघर्टना विमा गरिनेछ ।

(१४०) सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक परिक्षण लगायतका सार्वजनिक उत्तर दायित्वका औजारहरुको प्रयोग गरी जवाफदेही शासन प्रणालीको स्थापना गरिनेछ ।

(१४१) नागरिकलाई आवश्यक सुचना तथा सेवामा सहज पहुंच पुर्‍याउनका लागि (सहजिकरण गर्न) गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा नागरिक सहायता कक्ष स्थापना गर्दै लगिने छ भने सेवा प्रवाहको

गुणस्तरका वारेमा सेवाग्राहीको गुनासो, सुझाव, प्रतिक्रिया आदि समयमा थाह पाउनका लागि टेलीफोन, सामाजिक सञ्जाल, सुझाव पेटिका जस्ता प्रविधिहरुको प्रयोग गरिनेछ ।

(१४२) गाउँपालिका तथा वडाहरुवाट सम्पादन हुने कार्यहरु तथा सेवा प्रवाहलाई वढी प्रभावकारी, मितव्ययी तथा आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था मजवुत वनाउन र कार्य जिम्मेवारीमा थप प्रष्टता ल्याई कार्य सम्पादनमा थप प्रभावकारिता ल्याउन कर्मचारी, विषयगत संयोजकहरुको कार्यजिम्मेवारी वनाइ लागु गरिनेछ ।

(१४३) संगठन तथा प्रशासन सम्वन्धी आवश्यक कानुन तथ नीतिगत व्यवस्था गरि नियमितरुमा विषयगत शाखा, वियषयगत संयोजक, अध्यक्ष, उपाध्यक्षसँगको वैठक (मासिक र चौमासिक) रुपमा सञ्चालन गरीनेछ ।

(१४४) गा.पा.को आवश्यक कानुन निर्माण र न्यायिक समितिको सहजिकरणको लागि संघ सरकारले कर्मचारीको व्यवस्थापन नगरे सम्म करारमा कर्मचारीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

(१४५) भौगलिक अवस्थालाई मध्येनजर गर्दै नागरिकता, जेष्ट नागरिक, एकल महिला लागाएतका कार्ड तथा अन्य सुविधा प्रदान गर्नको लागि वडागतरुपमा शिविर सञ्चालन गरि सेवा र सुचना प्रविधी नागरिकलाई सहज र सुलभ रुपमा सार्वजनिक सेवामा पहुँच पुर्‍याइनेछ ।

(१४६) अन्य स्थानिय निकायले सम्पादन गरेको नमुना विकासका मोडेलकोे अध्ययन भ्रमण गरी सिकाइ कार्यन्वयन गर्नको लागि अध्ययन अवलोकन भ्रमण तथा आवश्यक अनुसन्धानमुलक कार्य संञ्चालनको लागि आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

(१४७) आन्तरीक राजस्व सुधार कार्ययोजना अनुसार करको दायरा र दरहरुको अक्षरस पालना गरिनेछ भने अहिले सम्म नआएका व्यवसायी, व्यक्ति तथा फर्महरुलाई अनिवार्य करको दायरामा ल्याइनेछ, कर संकलनको लागि सम्भावना रहेका करका दायराहरुको लागि आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरि सञ्चालन गरिनेछ ।

(१४८) सवै भन्दा धेरै राजस्व संकलन गर्ने वडा र कर्मचारीलाई विश्ेष पुरसकारको व्यवस्थ गरिनेछ भने सवै भन्दा धेरै कर तिर्ने व्यक्ति-फर्मलाई कार्यविधि बनाई कर छुटको व्यवस्था गरिनेछ । विभिन्न आधारमा छुट्याइने वडागत वजेट एउटा महत्वपूर्ण आधार राजस्व संकलनलाई आधारमानि वार्षिक वजेट लागि छुट्याइनेछ । भने वडाकार्यालय व्यवस्थापन गर्न प्रत्येक वडालाई आवश्यक वजेट विनियोजन गराइनेछ ।

(१४९) खरिद गुरुयोजना अनुसार वार्षिक खरिद योजना वनाई खरिद प्रकृलाई अगाडि वढाइने छ भने योजना कार्यन्वयनको लागि वार्षिक योजना वनाइ लागु गरिनेछ । साथै मलेप प्रतिवेदनले औल्याएको वेरुजुलाई अन्त्य गर्दै लगिनेछ ।

(१५०) धार्चे गाउँपालिकाको प्रोफाइलाई सम्भव भए सम्म वार्षिकरुपमा अध्यवधिक गरिदै लगिने छ भने संकलित तथ्याङ्क (प्रत्येक घर धुरी सहितको व्यक्तिगत विवरण) विद्युतिय प्रणालीमा राखिने छ ।

(१५१) प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यन्वयन गर्नको लागि हामि सवैको साथ सहयोग र जिम्मेवारीवाट मात्र सम्भव छ । यि नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वनवाट उच्चदरको आर्थिक वृद्धि हाँसिल हुनेछ, महामारीको असर न्युन गर्दै आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा थप गतिशील हुनेछ, पारस्परिक सम्मान र अवसर सहित सामाजिक न्याय कायम हुनेछ, सुन्दर सुरक्षित समृद्ध धार्चे निर्माणको लक्ष्य पूरा गर्न योग्दान पुग्नेछ भने यी नीति तथा कार्यक्रमको कार्यन्वयनमा धार्चे गाउँपालिकालाई सवैवाट सकृय सहयोग हुने विश्वास व्यक्त गर्दछु । अन्त्यमा, मुलुकको समग्र विकासमा योगदान गर्ने राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक, नीजि, सहकारी, सामुदायिक क्षेत्र, श्रमिक वर्ग, नागरिक समाज, सञ्चार जगत लगायत सम्पूर्ण दिदीवहिनी तथा दाजुभाईहरु, धार्चेको विकासमा सहयोग पुर्‍याउने विकास साझेदारहरु र गैर आवासीय नेपाली समुदायलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

जय धार्चे ,

२.३. अनुमानित व्यय र श्रोत व्यवस्थापन :

आन्तरिक आय, संघ तथा प्रदेश सरकारबाट हुने वित्तिय हस्तान्तरण, राजस्व बाँडफाँड, ऋण आदि ।

क. स.	विवरण	रकम
१	संघीय वित्तीय समानिकरण	९०४००,०००
२	संघीय सशर्त अनूदान	१२३१०००००
३	संघीय समपुरक अनुदान	२४००००००
४	संघीय राजश्व बाँडफाँड	७४७८०२१०
५	संघीय विशेष अनुदान	५००००००
६	प्रदेश वित्तीय समानिकरण	१२२८१०००
७	प्रदेश राजश्व बाँडफाँड	२६१८०००
८	प्रदेश शशर्त अनुदान	३००००००
९	प्रदेश समपुरक अनुदान	७००००००
१०	आन्तरिक आम्दानी	३००००००
११	अल्याह आ.व ०७६।०७७	३६५७५०००
जम्मा		**३८१७५४२१०**

खण्ड ३ : वार्षिक विकास कार्यक्रम

चालु खर्च बजेट २०७७।०७८			
सि.नं.	**कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम**	**बजेट(रु. हजारमा)**	**कैफियत**
चालु खर्च			
१	पारिश्रमिक कर्मचारी	२१६९५।९५४	२११११
२	पारिश्रमिक पदाधिकारी	६०००	२१११२
३	पोशाक कर्मचारी	६००	२११२१
४	स्थानीय भत्ता	३०००	२११३१
५	महंगी भत्ता	७००	२११३२
६	कर्मचारीको बैठक भत्ता	३००	२११३४
७	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	१००	२११३५
८	अन्य भत्ता	५५०	२११३९
९	पदाधिकारी बैठक भत्ता	३००	२११४१
१०	पदाधिकारीअन्य सुबिधा	२१०	२११४२

११	कर्मचारीको योगदानमा आधारित निवृतभरण तथा उपदान कोष खर्च	२०००	२१२१२
१२	कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	२००	२१२१३
१३	कर्मचारी कल्याण कोष	१०००	२१२१४
१४	पानी तथा बिजुली	१५०	२२१११
१५	संचार महसुल	१५००	२२११२
१६	सार्वजनिक उपयोगिताको सेवा खर्च	१००	२२११३
१७	इन्धन (पदाधिकारी)	४००	२२२११
१८	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	४००	२२२१२
१९	सवारी साधन मर्मत खर्च	१२००	२२२१३
२०	बिमा तथा नवीकरण खर्च	४००	२२२१४
२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	३००	२२२२१
२२	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	३०००	२२३११
२३	इन्धन - अन्य प्रयोजन	१५०	२२३१४
२४	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	२०००	२२३१५
२५	गुरुङ भाषा पुस्तक प्रकाशन	१००।२८१७१	२२३१५
२६	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	१०००	२२४१२
२७	करार सेवा शुल्क	९४००	२२४१३
२८	कर्मचारी तालिम खर्च	१०००	२२५११
२९	प्रकृतिमैत्रि शिक्षण तालिम	३१५।६६३८६	२२५१२
३०	सार्वजनिक सुनवाइ कार्यक्रम वडा नं २	१००	२२५१२
३१	सुचना प्रविधि क्षमता विकाश सम्वन्धी तालिम	२४६	२२५१२
३२	को भि ड १९ जनचेतना कार्यक्रम	१७७।६८९५३	२२५१२
३३	विभिन्न तरकारी विउ वितरण तथा कृषि प्रदशनी कार्यक्रम	३३०।११३२७	२२५१२
३४	सार्वजनिक सुनवाइ कार्यक्रम वाड न ६	८४।८२१०१	२२५१२
३५	युवा उद्यमि क्षमता अभिवृध्दि	७७।८१९५१	२२५१२
३६	मेलमिलाप पुन्रताजकी तालिम	३५०	२२५१२
३७	अनाथ बालबालिका शसत्तिकरण	५४	२२५१२
३८	उपभोत्ता समिति तथा योजना छनोट सम्वन्धी तालिम	३००	२२५१२
३९	शिलाइ बुनाइ तालिम उहिया	२००	२२५१२
४०	संकटासन्न वर्गलाइ व्यवसायिक हस्तकला तालिम	४००	२२५१२
४१	दलित क्षमता अभिवृध्दि	१००	२२५१२

४२	जलवायु परिवर्तन अभिमुखिकरण कार्यक्रम	८५	२२५१२
४३	सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम वडा नं १	१००	२२५१२
४४	लक्षित वर्गको लागी लोक सेवा आयोग तयारी कक्षा	२००	२२५१२
४५	महिला सीपमुलक तालिम संचालन	३५०	२२५१२
४६	माथिल्लो गाँउ स्याउ खेति बिस्तार	१५०	२२५२१
४७	स्याउ किबी गोडमेल तथा फलफुल बिरुवा खरिद ढुवानी हुल्चुक	४६६।९६४३	२२५२१
४८	कोशेली घरको निम्ति सामान उत्पादन	२००	२२५२१
४९	दाँते ओखर बिरुवा खरिद कार्यक्रम वडा नं १	१८७।६९८३७	२२५२१
५०	लोकल कुखुरा पालन	१३१।८९१५५	२२५२१
५१	अन्तराष्ट्रिय पर्यटन प्रबर्धन कार्यक्रम	४५०	२२५२२
५२	दाँत शिविर संचालन उहिया	१५०	२२५२२
५३	गा पा स्तरीय तथा सातै वटा वडामा सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम	४००	२२५२२
५४	को भि ड १९ जनचेतना अभियान कार्यक्रम	२१५	२२५२२
५५	गाँउपालिकामा हुनसक्ने सवै प्रकारका विभेद दुर्व्यवहार जस्तै यौनजन्य जातीय र महिला हिंशानियन्त्रण कानुनी साक्षरता कार्यक्रम तथा नारी दिवस संचालन	२००	२२५२२
५६	जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारी अध्ययन भ्रमण	१७७।६८९५३	२२५२२
५७	युवा चुनौति कोष	१०००	२२५२२
५८	गुफा अध्ययन अनुसन्धान कार्यक्रम	१००	२२५२२
५९	नागरिकता घुम्ती शिविर	१००	२२५२२
६०	लैङ्गिक तथा सामाजिक रुपमा बहिष्करणमा परेका व्यत्ति र समुहहरुको आर्थिक विकाशको लागी उनिहरुको आवाश्यकतामा आधारित कार्यक्रम तथा वजेट कोषको व्यवस्था गर्ने	५००	२२५२२
६१	विविध कार्यक्रम खर्च	२००	२२५२९
६२	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	५०००	२२६११
६३	भ्रमण खर्च	३००	२२६१२
६४	हुल्चुक माछापालन	३००	२२७११
६५	दलित जिविकोपार्जन बाखा खरिद	१००	२२७११
६६	किवी एवोकार्डो कागति वेर्ना खरिद	२३२।७९२४२	२२७११
६७	खोर्ला स्वास्थ्य चौकि व्यवस्थापन	८२।२३९	२२७११

६८	विविध खर्च	५०००	२२७११
६९	दुङ्ला स्वास्थ्य चौकी सामान खरिद तथा व्यवस्थापन	२८०।५९७१५	२२७११
७०	इ सि डी कक्षा व्यवस्थापन हुल्चुक	२६९।२४५९४	२२७११
७१	व्यवसायिक च्याउ खेती तथा मौरी पालन	४००	२२७११
७२	हुल्चुक स्वास्थ्य सामाग्री खरिद	२००	२२७११
७३	वडा न १ विविध खर्च अनुदान	३००	२२७११
७४	स्याउ खेती	६००	२२७११
७५	जर्सी गाई खरिद तथा वितरण	१००	२२७११
७६	उहिया स्वास्थ्यचौकी व्यवस्थापन	१००	२२७११
७७	ड्रागन फ्रुट विरुवा खरिद	९९।४०४३१	२२७११
७८	दाँते ओखर र बदाम विरुवा खरिद कार्यक्रम	९२।८१९५	२२७११
७९	खोर्ला गाँउ होमस्टे व्यवस्थापन	१००	२२७११
८०	मौरीपालन	६००	२२७११
८१	संचार सामाग्री खरिद काशीगाँउ	८०	२२७११
८२	लोकल कुखुरा खरिद तथा वितरण	११२।५४१४२	२२७११
८३	वडा नं ३ विविध खर्च अनुदान	३००	२२७११
८४	खेलकुद सामाग्री तथा साउण्ड सिस्टम खरिद	२१२।०५२५३	२२७११
८५	वडा नं ७ विविध खर्च अनुदान	३००	२२७११
८६	वडा नं ५ विविध खर्च अनुदान	३००	२२७११
८७	गणेश हिमाल युवा क्लव सामाग्री खरिद	८७।६९८३७	२२७११
८८	वडा नं ४ विविध खर्च अनुदान	३००	२२७११
८९	बालबिकाश खाजा व्यवस्थापन	२४३।२३१०१	२२७११
९०	लेकाली सिर्जनशिल युवा क्लव सामाग्री खरिद	९७।३१७२७	२२७११
९१	किसान क्लव बीउ खरिद र मल खाडल	३५०	२२७११
९२	तरकारी बीउ तथा पाइप खरिद वडा नं ३	१५०	२२७११
९३	वडा नं ६ विविध खर्च अनुदान	३००	२२७११
९४	स्वास्थ्य चौकि फर्निचर तथा वर्थिङ व्यवस्थापन	३००	२२७११
९५	रयाफ्टिङ सामाग्री खरिद	२००	२२७११
९६	वडा २ विविध खर्च अनुदान	३००	२२७११
९७	कालिज पालन	५०	२२७११
९८	सभा सञ्चालन खर्च	८००	२२७२१
९९	गैर वित्तीय संस्थानहरूलाई चालु सहायता	२९१८	२५१११

१००	गैर वित्तीय संस्थानहरूलाई चालु सहायता	६९८०।७४४	२५१११
१०१	गैर वित्तीय संस्थानहरूलाई चालु सहायता	१७३८।२५६	२५१११
१०२	गंगा कृषि फर्म व्यवस्थापन तथा बाख्रा खरिद	२००	२५३१५
१०३	फोलोङ बहुउदेश्यीय बाख्रापालन खोर निर्माण तथा व्यवस्थापन	३००	२५३१५
१०४	जलदेवी कृषक समुह टिम्मुर खेती	२००	२५३१५
१०५	नमोबुध्द कृषि फर्म भैसी खरिद अनुदान	१००	२५३१५
१०६	दम्पाचेत कृषि समुह स्याउ खेतीको लागी अनुदान	१५०	२५३१५
१०७	दुङ्ला कृषि तथा पशुपन्क्षी फर्म सुन्तला खेतीकव लागी अनुदान	२००	२५३१५
१०८	दोङ्ला तथा खेमराज कृषि तथा पशु पन्छी फर्म अनुदान	५०	२५३१५
१०९	कोरोना तथा प्रकोप व्यवस्थापन कोष	८०००	२७२१२
११०	औषधीखरिद खर्च	१९९०	२७२१३
१११	अन्य सामाजिक सहायता	३००	२७२१९
११२	NRA को निजि आवाश पुननिर्माणको लिस्टमा पर्न नसक्ने संकटासन्न वर्गलाइ आवाश निर्माणका लागी सहयोग कोष निर्माण	५००	२७२१९
११३	घरभाडा	१५००	२८१४२
११४	अन्य भाडा	७००	२८१४९
	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा	**११०३२३।५२५६**	
	कुल खर्च जम्मा	**२१७७२९।२१**	
स्वास्थ्य तर्फ			
१	IUCD / र IMPLANT तालिम	३५०	२२५१२
२	नसर्ने रोग पहिचान कार्यक्रम	२००	२२५१२
३	ग्रामिण अल्ट्रा साउण्ड USG तालिम	२५०	२२५१२
४	आधारभुत महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका तालिम	४००	२२५१२
५	SBA तालिम व्यवस्थापन	३००	२२५१२
६	पोषण कार्यक्रम	३००	२२५१२
७	कोल्डचेन रुम निर्माण	४००	२२७११
८	ल्याव सेवा व्यवस्थापन	४००	२२७११
९	स्वास्थ्य सामाग्री खरिद	४००	२२७११
	जम्मा	**३०००**	
शिक्षा तर्फ			

१	गा पा स्तरीय अतिरिक्त कृयाकलाप एवम् प्रतिभा खोज अभियान कार्यक्रम तथा अन्य शैक्षिक कार्यक्रम संचालन व्यवस्थापन अनुदान	४००	२२५२२
२	स्तरमापन परीक्षाहरु आधारभुत तह उतीर्ण परीक्षा एवम् माध्यमिक तह उतीर्ण परीक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन	६००	२२७११
३	कक्षा ११ र १२ संचालन व्यवस्थापन चालु सहायता	१०००	२५१११
जम्मा		**२०००**	
कृषि सेवा/पशु सेवा			
१	विभिन्न खोपहरु लगाए वापत भ्याक्सिनेटरलाइ पारिश्रमिक	५०	२१११
२	कृषक स्तर घुम्ती तालिम जैविक तथा कम्पोष्ट तरकारी फलफुल र अन्य	१७५	२२५१२
३	च्याउ खेती सम्वन्धी १ दिने तालिम	२५	२२५१२
४	प्रदेशस्तर कृषक १ हप्ते तालिम	३०	२२५१२
५	सहायक स्तर १ हप्ते तालिम	४५	२२५१२
६	विषादी खरिद तथा वितरण	५०	२२५२१
७	ग्रीन नेट जाली ८० प्रतिशत अनुदान वितरण	२००	२२५२१
८	व्यवसायिक तरकारी खेती बिस्तार बीउ वितरण ढुवानी सहित	३००	२२५२१
९	विषादी छर्कने स्प्रेयर अन्य सामाग्री वितरण ७५ प्रतिशत अनुदान	५०	२२५२१
१०	हाइब्रीड धान बीउ खरिद तथा वितरण ७५ प्रतिशत अनुदान	५०	२२५२१
११	कृषि चुन बोडो मिक्चर वितरण फलफुल बगैचा	१५०	२२५२१
१२	रैथाने बाली प्रर्बध्दन प्रोत्साहन तरुल बीउ वितरण ढुवानी समेत	१००	२२५२१
१३	जरे। डाले घाँस ढुवानी समेत	१००	२२५२२
१४	१ दिने कृषकस्तर कुखुरापालन तालिम	२५	२२५२२
१५	हिउँदे घाँस खेती ढुवानी समेत	५०	२२५२२
१६	१ दिने कृषकस्तर भेडापालन तालिम	२५	२२५२२
१७	कृत्रिम गर्भाधान AI तालिम	२०	२२५२२
१८	वर्षे घाँस खेती ढुवानी समेत	५०	२२५२२
१९	१ दिने कृषकस्तर बाख्रापालन तालिम	२५	२२५२२
२०	सामुहिक फुलको नर्सरी निर्माण मखमलि र सयपत्री	२००	२२५२२
२१	पशु स्वास्थ्य शिविर	५००	२२७११

२२	गरिव विपन्न दलित तथा एकल महिलालाइकुखुरा चल्ला वितरण ढुवानी समेत	१००	२२७११
२३	माछा भुरा खरिद तथा ढुवानी	१५०	२२७११
२४	भेडापालन कृषकहरुलाइ सोलार त्रिपाल र रेडियो वितरण	१००	२२७११
२५	प्लाष्टिक टनेल ।थोपा सिंचाइ सेट वितरण ७५ प्रतिशत अनुदान ढुवानी समेत	२००	२२७११
२६	उन्नत राँगो खरिद तथा वितरण	१५०	२२७११
२७	रेविज रोग नियन्त्रण शिविर	५०	२२७११
२८	अदुवा वेसार बीउ वितरण मागमा आधारित ८० प्रतिशत अनुदान	२२५	२२७११
२९	तरल नाइट्रोजन ढुवानी भण्डारण तथा वितरण व्यवस्थापन	८०	२२७११
३०	औषधी व्यवस्थापनका लागी सामाग्री खरिद	५०	२२७११
३१	व्यवसायिक कुखुरापालन फर्मलाइ अनुदान	१००	२५३१५
३२	औषधी खरिद ढुवानी	५००	२७२१३
जम्मा		**३९२५**	

पूँजीगत खर्च बजेट २०७७।०७८			
सि.नं.	**कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम**	**बजेट(रु. हजारमा)**	**कैफियत**
१	लापु भिरकुना होमस्टे	५००	३११११
२	लामावेशी आरन भवन निर्माण	५००	३११११
३	सभाहल निर्माण काशीगाँउ क्रमागत	३०००	३१११२
४	वडा नं ४ ५ ६ र ७ को कार्यालय भवन	४०००	३१११२
५	सभाहल काशीगाँउ निर्माण क्रमागत गा पा	३०००	३१११२
६	मेलमिलाप केन्द्र भवन निर्माण	२०००	३१११२
७	गा पा प्रशासकीय भवन डी पि आ र जग्गा खरिद तथा निर्माण	२४०००	३१११२
८	वडा भवन ४ ५ ६ र ७ को कार्यालय भवन निर्माण	१४०००	३१११२
९	सवारी साधन	१२००	३११२१
१०	मेशिनरी तथा औजार	१५५०	३११२२
११	यार्सा कृषि औजार खरिद	३००	३११२२
१२	जनजागृति कृपक समुह हाते टयाक्टर खरिद	१००	३११२२

१३	सिस्नो मेसिन मर्मत र खरिद	४००	३११२२
१४	फर्निचर तथा फिक्चर्स	७५०	३११२३
१५	उहिया वडा कार्यालय जोड्ने मोटरबाटो निर्माण	२०००	३११५१
१६	गुरुवाङ देखि दुङ्लासम्म मोटरबाटो निर्माण	१७५५।७८६३	३११५१
१७	दोभान देखि सेलाचेत जाने मोटरबाटो निर्माण	२०००	३११५१
१८	लुङ्केत खोला विद्युत पावर हाउस मर्मत तथा कुलो व्यवस्थापन	५००	३११५३
१९	खोर्लाविशि पहिरो नियन्त्रण	१८२।२३९३६	३११५४
२०	गंगा जमुना मा वि पहिरो नियन्त्रण	१५०	३११५४
२१	यार्सा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ पहिरो नियन्त्रण	१६४।८२१०१	३११५४
२२	सानो सिंचाइ आयोजना हुल्चुक	१००	३११५५
२३	कोरिङ साना सिंचाई आयोजना	२००	३११५५
२४	फोलाङे सिंचाई आयोजना	५००	३११५५
२५	बाङलाङ खानेपानी निर्माण	५००	३११५६
२६	माछाखोला खानेपानी योजना	५००	३११५६
२७	जलदेवी खानेपानी घेरावार व्यवस्थापन	३००	३११५६
२८	गरजङ सर्टे वृक्षारोपण रुन्चेत	१९७।३१७२७	३११५७
२९	गुम्दा दाँते ओखर वृक्षारोपण कार्यक्रम	२००	३११५७
३०	दलित ढल निकास	१००	३११५८
३१	काशीगाँउ ढल निकास	१०५०	३११५८
३२	मानीगाङ देखि पखेथोसम्म ढल कुलो निर्माण	५००	३११५८
३३	रन्चेत फोहोरमैला व्यवस्थापन	२१३।११२४१	३११५८
३४	कालीदेवी घेरावार व्यवस्थापन	२००	३११५९
३५	यामगाँउ तमु संग्रहालय जग्गा सम्याउने	२६८।६५१२३	३११५९
३६	सातकन्या मा वि होस्टेल व्यवस्थापन	२५०	३११५९
३७	केरौजा मा वि गेट निर्माण तथा मर्मत	४९३।२९३१७	३११५९
३८	सल्लाघारी गोरेटो बाटो निर्माण	५००	३११५९
३९	आरन निर्माण तथा सामाग्री खरिद	१५०	३११५९
४०	हुल्चुक देखि क्याङसाङ चौतारासम्म बाटो निर्माण	८००	३११५९
४१	सामुदायिक अस्पताल निर्माण खोर्लाविशी	४२८१	३११५९
४२	युवा क्लव ग्राउण्ड सम्याउने	४००	३११५९
४३	साझेदारी कोष	५०००	३११५९
४४	भि सी थम्मन पार्क घेरावार निर्माण	२००	३११५९

४५	माँझगाँउ भिर तारजालि	३५०	३११५९
४६	पाहुना घर निर्माण ट्रष्ट	२५०	३११५९
४७	फिन्को पे गोरेटो बाटो निर्माण	२००	३११५९
४८	प्रहरी जग्गा सम्याउने	१४४।५४८७८	३११५९
४९	जेष्ठ नागरिक प्रतिक्षालय तथा अर्गुङ ट्रस भवन निर्माण	५००	३११५९
५०	बाम्लाचोक मन्चेतदेखि भमलाचोक बिच गाँउसम्म गोरेटो बाटो निर्माण	५००	३११५९
५१	मन्दिर निर्माण तथा व्यवस्थापन	१७५	३११५९
५२	आदर्श कृषि तथा पशुपन्क्षी फर्म गाईगोठ निर्माण	१००	३११५९
५३	श्री गुम्दा मण्डली घेरावार निर्माण	२५०	३११५९
५४	रुन्चेत हेलिप्याड निर्माण	५००	३११५९
५५	मन्चेतदेखि डोङ्गानसम्म गोरेटो बाटो निर्माण	५००	३११५९
५६	जिप फ्लायर निर्माण	१५००	३११५९
५७	सिङ्ला बुध्द पार्क व्यवस्थापन	५००	३११५९
५८	लब्सीबोट चिहानडाँडा रेलिङ निर्माण	३५०	३११५९
५९	थामरा पार्क स्तरोन्नति र घेरावार	३५०	३११५९
६०	दलित आरन घर निर्माण	११२।२६५५४	३११५९
६१	हिमालय मा वि खेलकुद मैदान निर्माण तथा घेरावार	२००	३११५९
६२	मनिचम्पा पुन्टुङ मन्दिर संरक्षण	५००	३११५९
६३	मानेकाङ देखि गुम्बाडाँडा घोरेटो बाटो निर्माण	१६६।२८८८९	३११५९
६४	गम्याङ्वो चिहान डाँडा बाटो तथा ट्रस घर निर्माण	५००	३११५९
६५	लाप्राक सिमा नक्साङ्कन	३००	३११५९
६६	शान्ति प्रा वि घेरावार निर्माण	२४४।२२३८२	३११५९
६७	कोल्ड स्टोर निर्माण	९०००	३११५९
६८	सामुदायिक अस्पताल निर्माण खोर्लाविशी अल्याह	२८२१	३११५९
६९	महाशत्ती मन्दिर निर्माण ठाँटी	१५०	३११५९
७०	मणिडाँडा तारवार बगैचा निर्माण	३००	३११५९
७१	इसिनान सिंडी निर्माण	२००	३११५९
७२	भुमिकोट मनुदिर निर्माण	२००	३११५९
७३	संग्रहालय क्वाइवो भवन तारवार निर्माण	३४५।०१८३	३११५९
७४	कालरात्री मा वि रेलिङ वाल निर्माण	३००	३११५९
७५	सामुदायिक अस्पताल निर्माण खोर्लाविशी	२०९८।०००१७	३११५९

७६	भिरकुना माथिल्लो गाँउ तारजाली	२००	३११५९
७७	पर्यटन गुरुयोजना निर्माण अल्याह	१५००	३११७२
७८	लाप्राक बोन गुम्वा डी पी आ र	३००	३११७२
७९	नया वस्ती डी पी आ र लाप्राक अल्याह	४५०	३११७२
८०	दोभान मोटरेवल पुल डी पी आ र अल्याह	८००	३११७२
८१	जीप फ्लायर डी पी आ र	५००	३११७२
८२	गुम्दा भू क्षय तथा पहिरो रोकथाम डी पि आ र	२१२।२६५५४	३११७२
८३	रक क्लाइम्बिङ सम्भाव्यता अध्ययन	३८०।८५२६५	३११७२
८४	स्की रुट सेटिङ तथा सम्भाव्यता अध्ययन	५००	३११७२
८५	तमु क्वोइवुँ भवन निर्माण खरगाँउ वडा नं ४	३०००	३१११२
	पुँजीगत खर्च जम्मा	११०४०५।६८४४	

शसर्त अनुदान तर्फ विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमहरु							
सि.नं.	अनुदान प्राप्त क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	Primary source	Secondary source	Received Budget	बांडफांड	अन्तिम बजेट
१	संघीय सरकारबाट गा.पा. भवन निर्माणको लागि प्राप्त समपुरक अनुदान	वित्तीय क्षेत्र	नेपाल सरकार	आन्तरिक ऋण - नगद ऋण	०	०	२४००००००
२	स्थानीय तह भित्रका स्वास्थ्यकर्मीहरु,म.स्वा.स्वय.से. का लागि आधारभूत तथा आकस्मिक सेवा अन्तर्गत आँखा, नाक, कान, घाटी तथा मुख स्वास्थ्य सम्वन्धि प्राथमिक उपचार बारे अभिमुखिकरण / तालिम	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	९००००	०	०
३	घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा दर्ता सिविर सञ्चालन	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	५२१०००	०	०
४	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	२८७०००	०	०
५	सुधारिएको चुलो (बायोमास) प्रबिधि जडान	जलश्रोत तथा सिंचाई	नेपाल सरकार	आन्तरिक ऋण - नगद ऋण	२०००००	०	०

६	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	२०३०००	०	०
७	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	३८११०००	०	०
८	नीतिगत,प्रशासनिक तथा ब्यबस्थापन खर्च	जलश्रोत तथा सिंचाई	नेपाल सरकार	आन्तरिक ऋण - नगद ऋण	१०००००	०	०
९	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	३०५४०००	०	०
१०	सौर्य उर्जा प्रबिधि जडान	जलश्रोत तथा सिंचाई	नेपाल सरकार	आन्तरिक ऋण - नगद ऋण	३०००००	०	०
११	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाको लागि औषधि र स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री (PPE बाहेक) खरिद तथा औषधि लगायतका सामग्रीको ढुवानी तथा रिप्याकिंग र वितरण समेत	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१४३००००	०	०

१२	बाख्राको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन	कृषि	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१५०००००	०	०
१३	मङ्लुङ खोलाको पानी लब्सीबोट, यामगाँउ, माछिखोला बजारमा वितरण योजना	वित्तीय क्षेत्र	नेपाल सरकार	आन्तरिक ऋण - नगद ऋण	५००००००	०	०
१४	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	१२९३०००	०	०
१५	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, न्यानो झोला र निशुल्क गर्भपतन कार्यक्रम	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	७९५०००	०	०
१६	बाह्य खोप केन्द्र बाट गुणस्तरिय खोप सेवा प्रदान गर्न खोप केन्द्रमा ब्यवस्थापनको लागि फर्निचर ब्यवस्था, सम्बन्धित वडा खोप समन्वय समिति मार्फत तयारी एवं खरिद, ३००० खोप केन्द्रमा प्रति खोप केन्द्र रु १०००० दरले, कम्तिमा टेवल १, कुर्सी १ र सानो बेञ्च १ र हात	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	४००००	०	०
१७	नयाँ बहुउद्देश्यीय नर्सरी स्थापना	कृषि	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार -	२०००००	०	०

				नगद अनुदान			
१८	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	२३७०००	०	०
१९	विपन्न श्रमिकको ज्याला (दैनिक रु. 517 * संख्या 100 * दिन 100)	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	५१७००००	०	०
२०	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१३४८०००	०	०
२१	रोजगार संयोजकको स्थानीय भत्ता	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१७०००	०	०
२२	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	८९३०००	०	०

२३	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	८३०००	०	०
२४	अन्य विविध खर्च-Periodic meeting costs of LGPCC	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आईडि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	१२०००	०	०
२५	विपन्न श्रमिकको ज्याला (दैनिक रु. 517 * संख्या 100 * दिन 100)	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	५०००	०	०
२६	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	१६८०००	०	०
२७	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रबिधि हस्तान्तरण	उद्योग	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१४००००	०	०
२८	पोषण कार्यक्रम	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार -	३७६०००	०	०

				नगद अनुदान			
२९	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायको लागि सञ्चार खर्च	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	७०००	०	०
३०	रोजगार सेवा केन्द्रको सुदृढीकरण	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	१७५०००	०	०
३१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१९०५०००	०	०
३२	उपचार केन्द्रहरुमा आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामाग्री ढुवानी, कार्यक्रमका लागि आवश्यक स्टेशनरी, टयाली सीट लगायतका फर्म फरमेट फोटोकपी, कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मुल्यांकन,स्थलगत अनुशिक्षण, क्षयरोगका बिरामीको चौमासिक कोहर्ट विश्लेषण र ई-टि.बि रज	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	७६०००	०	०
३३	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना	९१४०००	०	०

				अनुदान (बैदेशिक)			
३४	स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यन्वयन, सुद्रिढीकरण तथा समिक्षा (स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रमको समिक्षा)	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	२०००००	०	०
३५	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	३०१०००	०	०
३६	स्थानीय तहको लैगिक हिंसा निवारण कोषमा रकम	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१०००००	०	०
३७	प्राविधिक सहायकको स्थानीय भत्ता	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	१४०००	०	०
३८	व्यक्तीगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सञ्चालानार्थ वडा कार्यालयहरुको लागि डेक्सटप कम्प्युटर, प्रिन्टर, स्क्यानर तथा 4G Wireless Dongol खरिद	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	७८४०००	०	०

३९	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र (महिला, बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक तथा यौनिक तथा लैंगिक अल्पसंख्यक) का तथ्यांक संकलन तथा अद्यावधिक गरि महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयमा पठाउनका लागि	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१०००००	०	०
४०	कृषक दर्ता व्यवस्थापन कार्यक्रम	कृषि	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	३०००००	०	०
४१	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१८२००००	०	०
४२	रोजगार संयोजकको तलव	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	४६८०००	०	०
४३	राष्ट्रिय र स्थानीय महत्वका खाद्य तथा पोषण सुरक्षाममा टेवा पुर्याउने वाली वस्तको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन	कृषि	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	२१०००००	०	०

४४	कोभिड १९ लगायत विभिन्न महामारीजन्य रोगहरुको रोकथाम, नियन्त्रण तथा निगरानीका लागि सरोकारवाला सँगको अन्तरक्रिया तथा RRT, स्वास्थ्यकर्मी परिचालन	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	२५०००	०	०
४५	रोजगार संयोजकको पोसाक	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१००००	०	०
४६	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	४२७०००	०	०
४७	स्थानीय तहका कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुको लागि अनुगमन तथा मुल्याकन खर्च	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	५६०००	०	०
४८	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	६३१०००	०	०

४९	प्रतिष्पर्धामा छनौट भएका व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरु मार्फत उद्यमीको स्तरोन्नति (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रम)	उद्योग	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	४८००००	०	०
५०	पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्थाहरुको मासिक सूचना संकलन, भेरिफिकेशन एवं गुणस्तर सुधार साथै चौमासिक एवं बार्षिक समिक्षा	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	२०००००	०	०
५१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	५३७०००	०	०
५२	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक पारिश्रमिक, चाडपर्व खर्त तथा पोशाक खर्च	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	१०७८०००	०	०
५३	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	३१६०००	०	०
५४	लागत सहभागितामा कृषि उपज संकलन तथा बजार पूर्वाधार निर्माण	कृषि	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार -	२००००००	०	०

				नगद अनुदान			
५५	कृषि तथा पशुपन्छी सम्वन्धि तथ्यांक अध्यावधिक कार्यक्रम	कृषि	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१०००००	०	०
५६	१) समाजमा रहेका कुरीति, कुप्रथा, लैङ्गिक हिंसा, मानव वेचविखन तथा ओसारपसार विरुद्ध सचेतनामूलक कार्यक्रम तथा अभियान संचालन 2) महिला विकास कार्यक्रमद्धारा प्रर्वदित महिला सहकारी संस्थाहरुको सुदृढीकरण एवं स्थानीय तहको महिला उद्यमी संजाल स्थापनाको लागि सहजीक	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१०००००	०	०
५७	औलो तथा कालाजार माहामारी हुने क्षेत्रको छनौट गरी बिषादि छर्कने (रेस्पोन्सीभ स्प्रेइङ समेत), किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन तथा किटजन्य रोग नियन्त्रणका लागि बहुनिकाय अन्तरक्रिया गर्ने	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	३००००	०	०
५८	स्थानीय तहका स्वास्थ्य चौकी, प्रा.स्वा.के. र अस्पतालहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलव, महगी भत्ता, स्थानीय भत्ता, पोषाक लगायत प्रशासनिक खर्च समेत	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	२६८०००००	०	०

५९	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१३०५०००	०	०
६०	प्राविधिक सहायकको पोसाक	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	आईडि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	१००००	०	०
६१	अन्य विविध खर्च-Mobilization of CSOs, Civic Groups, NGOs for increased social accountability	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आईडि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	२५०००	०	०
६२	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१२२४०००	०	०
६३	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	३३२०००००	०	०
६४	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक देनिक भ्रमण भत्ता तथा यातायत खर्च	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आईडि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	१५६०००	०	०

६५	आर्थिक स्थिति कमजोर रहेका पुनःउपचारमा रहेका पी.बि.सी. बिरामीहरुलाई उपचार अवधिभर पोषण खर्च तथा सम्पर्क परीक्षण	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	२४०००	०	०
६६	पशुपंक्षी आदीबाट हुने ईन्फुएन्जा, बर्ड फ्लु, AMR, सिष्टिसर्कोसिस, टक्सोप्लाज्मोसिस आदि विभिन्न सरुवारोग सम्बन्धि रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	२००००	०	०
६७	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	२६०००००	०	०
६८	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१४३०००	०	०
६९	दर्ता सिविर सञ्चालानार्थ सेवा प्रदायक छनौटको लागि विज्ञापन/सूचना प्रकाशन खर्च	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	२५०००	०	०
७०	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार -	१०१२०००	०	०

				नगद अनुदान			
७१	लान्छे खोला गुम्दा, खुइते केरैजा खोला, न्याउली खोला, पलाङगुखोला लाप्राक, खानीखोला, नभानुङखोला उहीया, लिस्नेपु खोला झो.पु, फगीखोला धार्चे, गाउँपालिका, गोरखा	प्रशासकीय सुशासन	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	४९०००००	०	०
७२	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	२२३०००	०	०
७३	रोजगार सेवा केन्द्रको सँचालन खर्च	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	६४०००	०	०
७४	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	३३०००	०	०

७५	(१) आयोजना सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन (२) दर्ता सिविर सञ्चालन सम्बन्धी अभिमुखिकरण/कार्यशाला/तालिम कार्यक्रम सञ्चालन (३) गुनासो सुनुवाइ सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन । सहभागीहरुः हरेक वडाका प्रतिनिधी, स्थानीय CSO, स्थानीय निकायका अन्य क	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	१९५०००	०	०
७६	पालिकास्तरमा खोप र सरसफाई प्रवद्र्धन कार्यक्रमको समिक्षा, सूक्ष्मयोजना अध्यावधिक र पालिका खोप समन्वय समितिको अभिमुखिकरण समेत पालिका स्तरमा २ दिन, वडा खोप समन्वय समितिको स्वास्थ्य संस्था, वडा सतरमा अभिमुखिकरण १ दिन तथा पूर्ण खोप सुनिश्चतताको लागी घरधुरी सर	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१८४०००	०	०
७७	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोशाक प्रोत्साहन, यातायात खर्च, वार्षिक समिक्षा गोष्ठी र दिवस मनाउने खर्च समेत)	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	८०००००	०	०
७८	बिद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा, आमा समूह तथा स्थानीय तहमा स्वास्थ्यका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन प्रवर्ध्दन अभियान	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१०००००	०	०

७९	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता (स्थानीय तहस्तरीय)	युवा तथा खेलकुद	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१०००००	०	०
८०	प्रतिष्पर्धामा छनौट भएका व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरु मार्फत लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने	उद्योग	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	२३८००००	०	०
८१	इन्टरनेट सेवा शुल्क	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	१२००००	०	०
८२	मेशिनरी आजार तथा फर्निचर मर्मत सम्भार (सेवा केन्द्र सञ्चालानार्थ)	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	४२०००	०	०
८३	सञ्चार सामाग्री प्रसारण तथा छपाई (सञ्चार र पँहुच अभियान सञ्चालान)	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	८९०००	०	०
८४	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	३१६०००	०	०

८५	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	७५१०००	०	०
८६	प्राविधिक सहायकको तलव	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	३६७०००	०	०
८७	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	११७०००	०	०
८८	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	५०००००	०	०
८९	विरामीको लागि ओ.पि.डि.टिकट (कार्वन कपी सहितको) छपाई	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	९००००	०	०
९०	मसलन्द सामान खरिद (सेवा केन्द्र सञ्चालानार्थ)	शान्ति तथा सुव्यवस्था	नेपाल सरकार	आई डि ए - सोधभर्ना	९००००	०	०

				हुने ऋण (बैदेशिक)			
९१	समुदायमा आधारित नवजात शिशु तथा बाल रोगको एकीकृत व्यवस्थापन (IMNCI) कार्यक्रम समिक्षा तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा onsite coaching	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१०००००	०	०
९२	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	५४८३०००	०	०
९३	विभिन्न सरुवारोग, नसर्ने रोग, जुनोटिक, मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम तथा दिवसहरु (Hypertension, Diabetes, COPD, Cancer Days, आत्महत्या रोकथाम दिवस, मानसिक स्वास्थ्य दिवस, अल्जाईमर दिवस, रेबिज दिवस, विश्व औलो दिवस) मनाउने	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१२५०००	०	०
९४	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	४४६०००	०	०

९५	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाको सुनिश्चततका लागि औषधीको आपूर्ति र उपयोग, सम्वन्धि कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङकन (अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	स्वास्थ्य	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	९००००	०	०
९६	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	शिक्षा	नेपाल सरकार	एस.एस. डि. पि. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	२४०००	०	०
९७	फलफूल दशक अन्तरगत स्थानीय तहमा हिउँदे फलफूल बिरुवा रोपण अभियान कार्यक्रम (५०% अनुदान)	कृषि	नेपाल सरकार	नेपाल सरकार - नगद अनुदान	१३०००००	०	०
जम्मा					१२८१०००००	०	२४००००००

विभिन्न संघसंस्थाहरुबाट विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम

पूर्णीमा कार्यक्रमः च्यालेञ्ज फण्ड—लिभ नो ओन बिहाइन्ड (कोहि पछि नछुटुन) आयोजना

बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट (यो आयोजना डिसम्बर २०२० सम्म सञ्चालन हुनेछ)

आ. ब. २०७७।०७८

फेज नेपाल

बजेट शिर्षक	विवरण	इकाई	परिमाण	प्रस्तावित बजेट	लाभान्वित वर्ग (सबै नयाँ लाभान्वित)
१.आर्थीक संभाग					
१.१	**क्रियाकलाप १ः कृषिमा आधारीत क्रियाकलाप**			२५२३७७५	
१.१.१.२	संकटासन्न एकल महिला तथा खाद्य असुरक्षीत अति विपन्न परिवारलाई मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादनका लागि कृषि सामाग्री र प्राविधिक सहयोग	घरधुरी	२०	२०००००	एकल महिला, अति विपन्न परिवार (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.१.१.३	मौसमी तथा बेमौसमी तरकारीको व्यवसायीक उत्पादन, बजारीकरण तथा बजारलिंक सम्बन्धि तालिम	प्रति व्यक्ति	३५	७७०००	ऐ.
१.१.२	संकटासन्न समूहलाई प्रांगारीक खेति, पोषणमूल्य तथा बजार सम्भावना सम्बन्धि अभिमुखिकरण	प्रति व्यक्ति	३५	१५७५०	ऐ.

१.१.३	प्रांगारीक मल (सुधारीएको गोठेमल वा कम्पोष्ट मल) र जैविक विषादीको तयारी तथा प्रयोग सम्बन्धि तालिम	प्रति व्यक्ति	३५	१५७५०	ऐ.
१.१.४	संकटासन्न समूहका व्यक्तिलाई मौरीपालन सम्बन्धि तालिम र मौरीको घार तथा आवश्यक सामाग्री सहयोग	घरधुरी	२०	४८००००	एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.१.५	संकटासन्न समूहका व्यक्तिलाई कुखुरापालन सम्बन्धि तालिम, चल्ला (६ वा ८ हप्ते), दाना तथा खोर निर्माणको लागि सहयोग	घरधुरी	१४०	१३३००००	एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत, जेष्ठ नागरीक (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.१.६	कृषि उत्पादनको बजारीकरणका लागि उत्पादकहरुलाई सहकारी तथा बजारसँग जोडिदिने	प्रति व्यक्ति	५०	१४०००	तरकारी उत्पादक, कुखुरापालक, मौरीपालक कृषकहरु
१.१.७	च्याउ खेतिका लागि तालिम तथा सामाग्री सहयोग	प्रति व्यक्ति	३०	२२५०००	एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.१.८	खरायोपालनका लागि प्राविधिक तथा सामाग्री सहयोग	प्रति व्यक्ति	१५	१६६२७५	एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२	**क्रियाकलाप २ : आम्दानी सुरक्षा**				

१.२.१	**संकटासन्न समूहलाई व्यावसायीक तालिम**			१२५०९८५	
१.२.१.१	बीउ तथा विषादी पञ्जीकरण तालिम	प्रति व्यक्ति	७	१०३७०५	ऐ. तथा जेष्ठ नागरीक र अपांगता भएका व्यक्ति वा हेरचाहकर्ता(आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.१.२	कुकीङ्ग तालिम	प्रति व्यक्ति	६	२८९६८०	एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.१.३	सिलाइ कटाइ तालिम	प्रति व्यक्ति	८	३४९६००	एकल महिला (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.१.४	स्थानिय उत्पादन बाट चाउमिन वा चाउचाउ बनाउने तालिम	प्रति व्यक्ति	०	०	एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.१.५	एक्साभेटर अपरेटर तालिम	प्रति व्यक्ति	४	१९६०००	ऐ. तथा जेष्ठ नागरीक र अपांगता भएका व्यक्ति वा हेरचाहकर्ता(आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.१.६	हलुका सवारी चालक तालिम	प्रति व्यक्ति	८	३१२०००	ऐ. तथा जेष्ठ नागरीक र अपांगता भएका व्यक्ति वा हेरचाहकर्ता(आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)

१.२.२	**साना व्यावसायका लागि सहयोग**			१८३००००	
१.२.२.१	व्यावसायीक तालिम पश्चात साना व्यावसाय शुरुवातका लागि सहयोग	प्रति व्यक्ति	२०	३२००००	व्यावसायीक तालिममा सहभागी भएका, उद्यम गर्न इच्छुक तर आवश्यक पुजी जुटाउन असमर्थ रहेका लाभग्राही
१.२.२.२	महिलाको नेतृत्वमा कृषि व्यावसाय विकास (बाखापालन तथा बाखा व्यावसाय शुरुवातका लागि उन्नत बाखी र बोका सहयोग)	प्रति व्यक्ति	८	४४००००	एकल महिला (अगुवा कृषक)
१.२.२.३	समुदाया स्तरमा आरन सञ्चालनका लागि सामाग्री सहयोग	स.स्तर	६	१५००००	आरनमा काम गरिरहेका सम्भावित संकटासन्न घरपरिवार
१.२.२.४	खुद्रा पसल सञ्चालनका लागि सहयोग	प्रति व्यक्ति	१०	२५००००	जे.ना., फ.क्ष., एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.२.५	सानो चिया, खाजा पसल सञ्चालनका लागि सहयोग	प्रति व्यक्ति	१०	१५००००	जे.ना., फ.क्ष., एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)

१.२.२.६	टिमुरको प्रशोधन तथा प्याकेजिंगका लागि सहयोग	प्रति व्यक्ति	५	५००००	जे.ना., फ.क्ष., एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.२.७	गोलभेडाको शस वा केचअप उत्पादनमा सहयोग	प्रति व्यक्ति	५	७५०००	जे.ना., फ.क्ष., एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.२.८	काष्ठ सामाग्री मर्मत तथा उच्पादनमा सहयोग	प्रति व्यक्ति	३	४५०००	जे.ना., फ.क्ष., एकल महिला, अति विपन्न परिवार र आन्तरीक विस्थापीत (सोहि कार्य गर्दै आइरहेका)
१.२.२.९	कृषि हाट बजार स्थापना तथा सञ्चालनमा आंशिक सहयोग	संख्या	५	३५००००	तरकारी उत्पादक, कुखुरापालक, मौरीपालक, च्याउ उत्पादक, जस्ता कृषकहरुले उत्पादन गरेको वस्तुको स्थानिय बजारीकरणका लागि
१.२.३	**जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिको हेरचाह गर्ने व्यक्तिका लागि सहयोग**			३३७५००	

१.२.३.१	जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिको हेरचाह गर्ने व्यक्तिलाई मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादनका लागि कृषि सामाग्री र प्राविधिक सहयोग	घरधुरी	१०	१०००००	जेष्ठ नागरीक र अपांगता भएका व्यक्तिका हेरचाहकर्ता (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.३.२	जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिको हेरचाह गर्ने व्यक्तिलाई कुखुरापालन सम्बन्धि तालिम, चल्ला (६ वा ८ हप्ते), दाना तथा खोर निर्माणको लागि सहयोग	घरधुरी	२५	२३७५००	जेष्ठ नागरीक र अपांगता भएका व्यक्तिका हेरचाहकर्ता (आवश्यकता र सम्भाव्याता अनुरुप)
१.२.४	**समुदायमा आधारीत संस्था (सि.बि.ओ.) लाई सहयोग**			८००००	
१.२.४.१	संकटासन्न समूहको वित्तिय पहूच विस्तार तथा स्थानिय उत्पादनको बजार प्रवर्दनका लागि सहकारीलाई सहयोग	प्रति सहकारी	१	२००००	संकटासन्न समूह समावेश रहेका सहकारीहरु
१.२.४.२	संकटासन्न समूहको सामाजिक सुरक्षा र सुदृढ जिविकोपार्जन सम्बन्धि वकालतका लागि कायम रहेका समूहलाई सहयोग	प्रति समूह	३	६००००	संकटासन्न समूह समावेश रहेका समूहहरु
२. सामाजिक संभाग					
२.१	**क्रियाकलाप १ : व्यक्तिगत सहायता सहयोग**			१९५०००	

२.१.१	सेवाहरु (लाभान्वित कार्ड, नागरिकता, सामाजिक सुरक्षा भत्ता आदि)मा पहुँचका लागि सहजिकरण	प्रति व्यक्ति	१०००	१५००००	जेष्ठ नागरीक, एकल महिला, अपांगता भएका व्यक्ति
२.१.२	अपांगता भएका व्यक्तिलाई सामान्य हिडडुल तथा आवश्यक पूर्वधार निर्माणमा सहयोग	प्रति व्यक्ति	५	४५०००	अपांगता भएका व्यक्ति
२.२	**क्रियाकलाप २ : संकटासन्न समूह तथा समुदायका लागि चेतना जगाउने गतिविधिहरु**			१७३५०	
२.२.१	संकटासन्न समूहलाई सरकारी निति तथा अधिकार सम्बन्धि अभिमुखीकरण	गतिविधि संख्या	२१	१२६००	जेष्ठ नागरीक, एकल महिला, अपांगता भएका व्यक्ति
२.२.३	गाँउपालिका तहमा जेष्ठ नागरिक, एकल महिला र अपांगता भएका व्यक्तिहरुको समूह÷समिति गठन वा पुनर्गठन	समूह	१	४७५०	जेष्ठ नागरीक, एकल महिला, अपांगता भएका व्यक्ति
३. सुरक्षित आवास संभाग				१५००	
३.२	संकटासन्न घरधुरीलाई पुनर्निर्माण बापतको किस्ता प्राप्त गर्न सहजिकरण	घरधुरी	५	१५००	आवास पुनर्निर्माणमा सुचिकृत घरधुरी
	जम्मा खर्च			**६२३६११०**	

पूर्णिमा कार्यक्रमः स्कुल निर्माण परियोजनाः शिव आधारभुत विद्यालय निर्माण				
क्र.सं.	**कार्यक्रम**	**स्थान**	**वजेट**	
१	शिव आधारभुत विद्यालय निर्माण	लामावेसी, २, कोरौंजा	२९४८५४१२	
विस्तृत विवरण				
क्र.सं.	**कार्यक्रमको विवरण**	**भवन संख्या**	**निर्माण विवरण र परिमाण**	**एकाई**
१	नयाँ कक्षाकोठा निर्माणः भारवहन गारोमा जस्तापाताको छाना	३	९	कक्षा कोठा
२	नयाँ शौचालय भवन निर्माण तथा पानीको प्रबन्ध		४ प्यान तथा २ युरिनल	छात्र तथा छात्रा
३	बालबालिकाको लागि पार्क			१
४	घेराबार, रिटेनिङ पर्खाल, फर्निचर			

PWW/Big Lottery Fund Budget for FY 77-78		
एकीकृत सामुदायिक विकास कार्यक्रम		
परियोजना कार्यक्षेत्र - केरौजा, कशिगाउँ, भुल्चुक		
परियोजना समाप्त हुने मितिः १० अप्रिल २०२१		
सि.नं.	**कार्यक्रम**	**वजेट**
१	बाल क्लब सहयोग तथा सबलिकरण	८५००००
२	पुनर्ताजगी शिक्षक तालिम तथा अनुशरण	७०००००
३	बिद्यालय शैक्षिक सामाग्री सहयोग	५०००००
४	स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम	२०००००
५	जिबिकोपार्जनका तालिमहरु (१ कृषि समुह (२० जना)	९५२०३९
६	सामाग्री सहयोग (प्लास्टिक टनेल, बिउहरु आदी)	७९४६४०
७	फलफुल बेर्ना सहयोग	४३१२००

८	कुखुरा चल्ला सहयोग	४६२०००
९	कुखुराको आधुनिक खोर निर्माण सहयोग	४४२७५०
१०	बाख्रा खोर निर्माण सहयोग	३८५०००
११	माछापालन लाई सहयोग	३०८०००
१२	मेशिन र औजारहरु सहयोग	३०८०००
१३	३ महिने सिपमुलक तालिम	४६२०००
१४	जडिबुटी प्रबर्धन कार्यक्रम	१७७१००
१५	पैरबी तथा सचेतना कार्यक्रम	६२२२०
१६	सहकारी तथा बचत संस्थाहरुलाई सहयोग	४९२८०
१७	ढुवानी खर्च	३०००००
१८	परियोजना सर्भेका लागि कन्सल्टेन्ट	१७६२००
१९	परियोजना अनुगमन तथा, मुल्याङ्कन	२०९९०७
जम्मा बजेट रु.		**७७७०३३६**

गणेश हिमाल एशोसियसन								
चालु आर्थिक वर्ष २०७६।०७७ मा सञ्चालन भइरहेका कार्यक्रमहरु						आ.व.२०७७।०७८ को प्रस्तावित कार्यक्रम		
सि. नं	कार्यक्रम	निकासा तथा खर्च गरेको संस्था	प्राप्त बजेट	खर्च रकम	भौतिक तथा वित्तिय प्रगति	सि. नं	प्रस्तावित कार्यक्रम	प्रस्तावित बजेट
१	६ कोठे RCC भवन निर्माण पुरक थप बजेट	मणीकामदेवी माध्यामिक विद्यालयको नाममा निकासा	२३,६४,७०९	२३,६४,७०९	भौतिक तथा वित्तिय प्रगति १००% सम्पन्न	१	६ कोठे RCC छात्रावास भवन निर्माण	१,३०,००,०००
२	विद्यालय तलव सहयोग कार्यक्रम मणीकाम देवी		१०,२८,८२०	१०,२८,८२०		२	विद्यालय शिक्षक तलव सहयोग कार्यक्रम मणीकाम देवी मा.वि, लाप्राक	१०,००,०००
३	विद्यालय भवन प्रोटेक्सन वाल		२३,२५,६०४	२३,२५,६०४		३	विद्यालय शिक्षक तलव सहयोग कार्यक्रम जनजागृति माछाखोला	५,८५,०००

४	प्राविधिक तथा संस्थागत अनुगमन र निरिक्षण	संस्थाको तर्फ सामान खरिद गरी पठाउँदाको खर्च	३,३९,१०५	३,३९,१०५	भौतिक तथा वित्तिय प्रगति १००% सम्पन्न	४	मणीकाम मा.वि.को टहरामा रहेको छात्रावास सार्न, निर्माण, मरमत	२,००,०००
५	विद्यालय च्यानल गेट र अन्य सामान		१,३२,७७०	१,३२,७७०		५	धार्चेका ६ वटा विद्यालयका सबै विद्याथीहरुलाई उपहार कार्यक्रम	१२,००,०००
						६	प्राविधिक तथा अनुगमन मुल्यांकन	५,००,०००
७	लाप्राक उत्थान केन्द्र सहयोग		१००००	१००००	"	७	विद्यालयको मास्टर प्लान	५,००,०००
८	विद्यार्थी ड्क्स बेन्च ५६ जोर ढुवानी समेत		७२४९८३	७२४९८३	"			
९	वालवालिकका लागि शिक्षण सामग्री		२३९०७५	२३९०७५	"			
१०	शिक्षक स्टाफ फर्निचर ३० जोर र शिक्षक दराज		१८९१४०	१८९१४०	"			

११	धार्चेका ६ बटा विद्यालयका लागि उपहार कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालय पोशाक		१०२९६६३	१०२९६६३	"			
१२	निर्माण सम्पन्न सबै ६ वटा विद्यालय भवनका लागि १० थान सिला लेख तयार खर्च		६५३५०	६५३५०	"			
१३	विद्यालय तलव सहयोग कार्यक्रम जनजागृति माछेखोला आधारभूत विद्यालय	विद्यालयको खातामा रकम निकासा गरेको	५८५०००	५८५०००	"			
१४	शैक्षिक भ्रमण सहयोग	मणीकामदेवी माध्यामिक विद्यालयको नाममा निकासा	४०००००	४०००००	"			
१५	स्टाफ फर्निचर ८ टेवल सहयोग		६४०००	६४०००	"			

१६	छात्रबृद्धि कार्यक्रम SEE का विद्यार्थी		४८०००	४८०००	"			
१७	संस्थाको घर भाडा वापत		३६०००	३६०००	"			
१८	संस्थाको अफिस सञ्चालन खर्च वापतको रकम		४३८७५	४३८७५	"			
१९	संस्थाको कर्मचारी वापतको खर्च	संस्थाको तर्फबाट खर्च	४६०२००	४६०२००	"			
जम्मा खर्च				**१,००,८६,२९४**		**प्रस्तावित बजेट २०७७।०७८**		**१,६९,८५,०००**

पद्धति विकास सेवा केन्द्र, गुड नेवरस इन्टरनेशनल		
सामुदायिक विकास कार्यक्रम, धार्चे गा.पा. ७, लापु		
सि.नं.	**कार्यक्रम**	**वजेट**
१	जिविकोपार्जन, शिक्षा, स्वास्थ्य	रु. ३०,४८,४४१

श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिबाट तयार भएको र वितरणको खाकामा आधारित भई नेपालको संविधानको धारा २३० बमोजिम स्थानीयतहको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न देहाय बमोजिमको समिति गठन गरिएको छ ।

१. संयोजक : श्री फुलमाया गुरुङ — धार्चे गाउपालिका उपाध्यक्ष
२. सदस्य : सामाजिक विकास — श्री धनकुमार घले
३. सदस्य : आर्थिक विकास — श्री ईन्द्र प्रसाद गुरुङ
४. सदस्य : पूर्वाधार विकास — श्री सुक बहादुर गुरुङ
५. सदस्य : वातावरण विपद ब्यवस्थापन — श्री दिलिप गुरुङ
६. सदस्य : संस्थागत विकास सेवा प्रवाह — श्री राज गुरुङ
७. सदस्य : वित्तिय ब्यवस्थापन — तुलबहादुर गुरुङ
८. स.स. : धार्चे गाउँपालिका प्रशासकिय अधिकृत — श्री विश्व विजय शर्मा

क्र.सं.	विषयगत	संयोजक	सदस्य
१	सामाजिक विकास	श्री सूर्यमान गुरुङ	श्री दिलिप गुरुङ श्री सुक वहादुर गुरुङ श्री प्रमिना घले श्री राम वहादुर गुरुङ श्री आँस वहादुर घले श्री सोम वहादुर गुरुङ
२	आर्थिक विकास	श्री तुल वहादुर गुरुङ	श्री कमला वि.क. श्री मुना गुरुङ श्री वीरवल गुरुङ श्री रेविलाल गुरुङ श्री कोपिला वि.क. श्री माइला गुरुङ
३	पूर्वाधार विकास	श्री इन्द्र प्रसाद गुरुङ	श्री विमान घले श्री चिनमाया गुरुङ श्री निसा गुरुङ श्री अर्नाद गुरुङ श्री कान्डे गुरुङ श्री सूर्यमान गुरुङ

४	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	श्री राज गुरुङ	श्री कान्छि गुरुङ श्री देवि सुनार श्री आइतिमायाँ सुनार श्री कविता सुनार श्री आस वहादुर घले श्री कान्छी वि.क.
५	संस्थागत विकास सेवा प्रवाह	श्री सूक वहादुर गुरुङ	श्री धन काजी घले श्री सन्त वहादुर गुरुङ श्री राज गुरुङ श्री धन वहादुर सुनार श्री मत्री घले श्री सरिता गुरुङ
६	वडा स्तरीय अनुगमन समिति	श्री वडाको वडा अध्यक्ष	सम्बन्धित वडाका निर्वाचित वडा सदस्यहरु, इन्जिनियर तथा सव इन्जिनियर, वडा सचिव
७	गा.पा. स्तरीय अनुगमन समिति तथा सुपरिवेक्षण समिति	श्री उपाध्यक्ष फूलमाया गुरुङ	श्री दिलीप गुरुङ श्री सुक वहादुर गुरुङ श्री निशा गुरुङ श्री सरिता गुरुङ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत योजना शाखा प्रमुख इन्जिनियर
८	उच्च स्तरीय अनुगमन	श्री गा.पा. अध्यक्ष सन्त बहादुर गुरुङ	श्री गा.पा. उपाध्यक्ष श्री प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत श्री प्राविधिक शाखा प्रमुख श्री योजना शाखा प्रमुख श्री आर्थिक शाखा प्रमुख
९	उम्मेदवार छनौट तथा सिफारिस समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री सम्वन्धित विषयको विषय विज्ञ श्री प्रशासन प्रमुख
१०	खरिद समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री लेखा शाखा प्रमुख श्री स्टोर शाखा प्रमुख श्री प्राविधिक शाखा प्रमुख (स्फेसीफिकेशन सहितको खरिदमा)
विषयगत शाखाहरुमा उम्मेदवार छनौट तथा सिफारिस गर्दा सम्वन्धित विषयगत शाखा प्रमुखले सदस्य सचिव भई कार्य गर्ने छ ।			

धार्चे गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन,२०७७

धार्चे गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक, २०७७

प्रस्तावना : धार्चे गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वान्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २८८ को उपधारा (२) बमोजिम धार्चे गाउँसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम आर्थिक ऐन, २०७७ रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७७ साल श्रावण १ गते देखि धार्चे गाउँपालिका क्षेत्रमा लागु हुनेछ ।

२. सम्पत्ति कर : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र अनुसूची (१) बमोजिम सम्पत्ति कर-घर जग्गा कर लगाईने र असुल उपर गरिनेछ ।

३. भूमिकर (मालपोत) : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (२) बमोजिम भूमिकर (मालपोत) लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।

४. घर बहाल कर : गाउँपालिका क्षेत्रधित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा अनुसूची (३) बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

५. व्यवसाय कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूची (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाईने र असुल उपर गरिनेछ ।

६. जडिवुटी, कवाडी र जिवजन्तु कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले उन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडीमाल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जिवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जिवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरेवापत अनुसूची (५) बमोजिमको कर लगाईने र असूल उपर गरिने छ ।

७. सवारी साधन कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूची (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाईने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

८. विज्ञापन कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

९. मनोरञ्जन कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल गरिनेछ । तर अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

१०. बहाल बिटौरी शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आफूले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वा सपलमा सोही अनुसूचिमा भएको व्यवस्था अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

११. पार्किङ शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए बापत अनुसूची (९) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

१२. सेवा शुल्क, दस्तुर : गाउँपालिकाले निर्माण, सञ्चालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूची (१०) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराईएको सेवामा सेवाग्राही बाट सोही अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

१३. पर्यटन शुल्क : गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने पर्यटकहरुवाट अनुसूचि (११) मा उल्लिखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाईने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

१४. कर छुट : यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनैपनि किसिमका कर छुट दिइने छैन ।

१५. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि : यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची १ सम्पति कर

सि.न.	राजश्वका क्षेत्रहरु	चालू आर्थिक वर्षको दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कैफियत
१	सम्पति कर	-	दुई तले वा सो भन्दा माथीको सिमेन्टेड RCC को रु २००, एक तले RCC को रु १५०, जस्ता तथा ढुगांको छाना भएको रु १००, अन्य रु ५०		१

गाउँपालिकाले आवश्यक नीति तथा कार्यविधि तयार गरी घरजग्गा रजिष्ट्रेशन गर्ने छ । रजिष्ट्रेशन बापत प्रति घर रु १०० शुल्क लिईनेछ ।

अनुसूची २ भूमी कर (मालपोत)

सि.न.	राजश्वका क्षेत्रहरु	चालू आर्थिक वर्षको दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कैफियत
१	मालपोत दस्तुर, भूमि कर	१० रोपनी सम्मको रु २०० सो भन्दा माथीको प्रतिरोपनी रु ३०का दरले	२० रोपनी सम्मका न्यूनतम रु २०० र सो भन्दा माथी प्रति रोपनी रु ३० का दरले		१

अनुसूची ३ घर बहाल कर

गा.पा.क्षेत्र भित्र तपशिल बमोजिम घर बहाल कर लगाईने र असुल उपर गरिने छ ।

घर बहाल रकमको १० प्रतिशित

अनुसूची ४ व्यवसाय कर

वार्षिक रुपमा व्यवसाय कर निम्न अनुसार व्यवसाय कर उठाइनेछ ।

सि.न.	राजश्वका क्षेत्रहरु	चालू आर्थिक वर्षको दर (रु)			प्रस्तावित दर				
		क)	ख)	ग)	क)	ख)	ग)	पुष्टयाई	कैफियत
१	**होटल ,लज , रेष्टुरेन्ट** क) कोठा भन्दा बढी कोठा भएको लज तथा होटललाई । ख) ५ देखि १० कोठा भएको होटल तथा लजलाई। ग) साधारण खाना ,नास्ता , लज भएको, रेष्टुरेन्ट मात्र भएकोलाई ।	६००	४००	२००	२०००	१०००	५००		
२	**मासू पसल** क) रांगाको समेत सवै प्रकारका मासू मात्र बेच्नेलाई। ख) रांगा बाहेक खसी वोका सहितको मासू बेच्नेलाई । ग) रांगा खसी ,बोका वाहेकको मासू मात्र बेच्ने लाई ।	६००	४००	२००	६००	४००	२००		
३	**मदिरा पसल** क) ईजाजत प्राप्त थोक मदिरा पसललाई । ख) ईजाजत प्राप्त खुद्रा मदिरा पसललाई ।	१०००	८००		१०००	८००			

४	**कोल्डिंक्स पसल**	१००			१००				
५	**सून चाँदी गहना पसल** क) आफ्नै सून चाँदी लिई वनाउने र बेच्नेलाई । ख) अरुको सून चाँदी लिई वनाउनेलाई ।	८००	५५०		८००	५५०			
६	**रेडियो, मोवाईल विक्रि तथा मर्मत**	३००			३००				
७	**संचार सेवा**	२५०			२५०				
८	**घडि विक्रि तथा मर्मत**	२००			२००				
९	**केवल टि.भि. सेवा**	१५००			१५००				
१०	**फोटो स्टूडियो** क) कलर ल्यावलाई । ख) फोटो स्टूडियोलाई ।	८००	३००		८००	३००			
११	**हजाम**	५०			७०				
१२	**टेलरिङ**	१००			१५०				
१३	**जूता पसल** क) जूत्ता मिलाई र बेच्नेलाई ख) जूत्ता मर्मत मात्र गर्नेलाई	३००	१५०		३००	१५०			
१४	**मोटर वर्कशप, गाडीको वडी वनाउने तथा मर्मत गर्ने ।**	१०००	५००	२००	१०००	५००	२००		

	क) सम्पूर्ण सवारी साधन मर्मत तथा पार्ट बेच्ने। ख) मोटरसाईकल मर्मत र पार्टस बेच्नेलाई । ग) मोटरसाईकल मात्र मर्मत गर्नेलाई ।							
१५	**छापाखाना** क) अपसेट प्रेसलाई ख) साधारण प्रेसलाई	१०००	७००		१०००	७००		
१६	**स्वास्थ्य सेवा** क) अस्पताललाई । ख) पोलि क्लिनीकलाई, थोक मेडिकल लाई । ग) मेडिकललाई ।	१०००	८००	५००	१०००	८००	५००	
१७	**मोटर वर्कशप**	१०००			१०००			
१८	**काष्ठ उद्योग** क) काठ चिरानी मेशिन सहित काठहरुको विभिन्न फर्निचर र अरु काठहरुको झयालढोका आदी बनाउनेलाई । ख) कूनै एक मात्र वनाउनेलाई	२४००	१५००		२४००	१५००		
१९	**ईटा भट्टा र ईटा डिपो** क) ईटा भटालाई ख) ईटा डिपोलाई	२४००	७००		२४००	७००		

२०	**कम्प्युटर इन्स्टिच्युट**	५००			५००				
२१	**दाउरा डिपो**	२००			२००				
२२	**मिठाई पसल**	५०			५०				
२३	**बेकरी उद्योग र बेकरी पसल** क) उद्योगलाई ख) पसललाई	१०००	८००		१०००	८००			
२४	**तरकारी र फलफूल पसल**	५००			५००				
२५	**चिया पसल**	३००			३००				
२६	**मिलहरु** क) १० हर्ज पावर भन्दा माथिको क्षमताको मिललाई । ख) सो भन्दा कम हर्ज पावर क्षमताको मिललाई ।	१०००	६००		१०००	६००			
२७	**डिलर**	२०००			२०००				
२८	**साईकल भाडा तथा मर्मत**	१००			१००				
२९	**ठेकेदार** नेपाल सरकारको ईजाजत प्राप्त घ वर्गको ठेकेदारलाई ईजाजत दस्तुर १५०००।- र नविकरण दस्तुर असोज मसान्त सम्म रु २५०० ,चैत्र मसान्त		(	(		(	(		

	सम्म नविकरण दस्तुर रु ३५००।- नेपाल सरकारको घ वर्गको ठेकेदार लाई नामसारी र ठाँउसारी सिफारिश दस्तुर रु १०००।-								
३०	**कपडा पसल**	१०००			१०००				
३१	**किराना पसल** क) थोक सहितको किराना पसललाई । ख) पचासहजार भन्दा बढी लगानी भएको किराना पसललाई । ग) सो भन्दा कम लगानी भएको किराना पसललाई ।	१५००	५००	३००	१५००	५००	३००		
३२	खाद्य पसल थोक सहितको खाद्य पसलाई)क(खूद्रा मात्रको खाद्य पसलाई)ख(	५००	२००		५००	२००			
३३	भाडा पसल धातू तथा प्लाष्टिकको भाँडा तथा सामान बेच्नेलाई	४००	२००		४००	२००			

३४	**चूरा धागो तथा श्रृङ्गारका सामान पसल** थोक सहितको पसललाई)क(पचासहजार भन्दा बढी लगानी भएको पसललाई)ख(सो भन्दा कम लगानी गर्ने पसललाई)ग(	५००	३००	१००	५००	३००	१००		
३५	**कूखुरा पालन** क) एक हजार भन्दा बढी कुखूरा पाल्नेलाई । ख) एकहजार भन्दा कम कुखूरा पाल्नेलाई	१०००	६००		१०००	६००			
३६	**तैयारी पोशाक पसल**	२००			२००				
३७	**तैयारी जूत्ता पसल**	२००			२००				
३८	**दन्त क्लिनिक**	२००			२००				
३९	**हार्डवेयर पसल**	८००			८००				
४०	**ईलेक्टिक पसल**	७००			७००				
४१	**कानूनी फर्म**	५००			५००				
४२	**साईन बोर्ड पेन्टीङ्ग**	२००			२००				
४३	**फर्निचर एण्ड फर्निसिंग पसल**	१०००			१०००				

४४	**स्टेशनरी पसल** क) खेलकूदका साम्रागी सहित भएकोलाई । ख) स्टेशनरी मात्र भएको लाई	५००	३००		५००	३००			
४५	**जडीवूटी खरिद बिक्रि पसल**	१५००			१५००				
४६	**लेखापरीक्षक**	५००			५००				
४७	**टेलिभिजन पसल**	१०००			१०००				
४८	**अन्य उद्योग** क) २० लाख भन्दा बढी लगानी भएकोलाई । ख) ५ लाख भन्दा माथी २० लाख सम्म लगानी भएकोलाई। ग) पाँच लाख भन्दा कम लगानी भएकोलाई	५०००	२०००	१२००	५०००	२०००	१२००		
४९	**विज्ञापन सेवा वा ऐजन्ट**	५००			५००				
५०	**पशू वधूशाला**	१०००			१२००				
५१	**कृषि व्यवशाय)वंगूर ,माछा , गाई पालनफार्म**	५००			१०००				
५२	**वित्तिय सेवा**	५०००	२०००	१०००	६०००	२०००	१०००		
५३	**नीजि स्कूल**	१०००			१२००				

५४	**सिनेमा हल** क) सिनेमा हललाई ख) भिडियो हललाई	१०००	५००		१०००	५००			
५५	**चस्मा पसल**	५००			५००				
५६	**शिलाई मेशिन विक्री तथा मर्मत गर्ने पसल**	५००			६००				
५७	**रेफ्रिजेरेटर मर्मत**	५००			५००				
५८	**दूग्ध डिपो ,पसल**	५००			६००				
५९	**व्यूटी पार्लर**	५००			५००				
६०	**सप्लायर्स**	१०००			१२००				
६१	**टेलिफोन टावर राखि संचार सेवा उपलब्ध गराउने संस्थालाई**	५०००			६०००				
६२	**जग्गा विकास ,हाउजिंङ्ग**	५०००			६०००				
६३	**म्यानपावर सेवा**	१५००			१५००				
६४	**क्याटेरिङ्ग सेवा**	१०००			१०००				
६५	**वित्तिय कारोवार वाहेक अन्य कारोवार गर्ने सहकारी संस्था**	१०००			१०००				
६६	**मार्वल ,टायल पसल**	१०००			१०००				

६७	**सवारी साधनको शो रुम** क) गाडीको शोरुम ख) मोटरसाईकल शोरुम ग) टैक्टर तथा अन्य मेशिनरीको शोरुम	५०००	३०००	२०००	६०००	३०००	२०००		
६८	**कृषि सामग्रीको पसल ,भेटनरी सम्बन्धी पसल**	५००			५००				
६९	**आईस क्रिम पसल**	३००			३००				
७०	**दाना उद्योग**	१०००			१०००				
७१	**तारजाली वनाउने उद्योग**	१०००			१०००				
७२	**नीजि कलेज**	५०००			७०००				
७३	**ब्लक उद्योग**	१५००			१८००				
७४	**मिनरल वाटर उद्योग**	२०००			२५००				
७५	**पानी टयांकर**	५००			५००				
७६	**ग्यास डिपो**	७००			७००				
७७	**कोल्डस्टोर (शितभण्डार)**	१०००			१२००				
माथि उल्लेख भएको बाहेक अन्य व्यवसा, तथा सेवाहरुमा लिनुपर्ने व्यवसाय कर राजश्व परामर्श समितिमार्फत् कार्यपालिकामा पेश गरी स्वीकृत गराई लागू गरिनेछ।									

नोटः

१. डिलर, ऐजेन्ट, डिपो सव डिलर आदि वाहेक अन्य पसल, उद्योग व्यवशायको हकमा कसैले एउटै पसलमा धेरै आईटमराखि पसल वा व्यवशाय गरेको छ भने सवै आईटम मध्ये कुनै एकको मात्र कर लिने छ तर यसमा सवै आईटम मध्ये जुन आईटमको कर रकम बढी छ सोहीलाई कायम गरी कर असूल गरिनेछ ।

२. म्याद भित्र नबुझाउने कुनै करदाताहरुवाट बुझाउनु पर्नेसम्पूर्ण व्यवशाय कर र प्रतिवर्ष १२ प्रतिशतका दरले जरिवाना सहित व्यवशाय कर असुल गरिनेछ ।

अनुसूची ६
सवारी साधन कर

सि.नं.	व्यवसायको नाम	चालु आ.व. को स्वीकृत दर	आगामी आ.व. को स्वीकृत दर
१	बस, ट्रक, लहरी र अन्य हेभी गाडी	—	११००
२	भाडाका कार, जिप, भ्यान र टयाक्टर	—	६००
३	भाडाका मिनिबस, मिनि ट्रक	—	८००
४	नीजि कार, मिनि बस, ट्रक	—	४००
५	स्कुटर, मोटरसाइकल तथा अन्य सवारी	—	२००

गाउँपालिका अन्तर्गत ढुवानीको रुपमा प्रयोग हुने खच्चरहरुमा प्रति खच्चर प्रति टिप रु ५ का दरले शुल्क लिईनेछ । दुई घण्टा वा सो भन्दा बढी सार्वजनिक स्थानमा खच्चरको समूह छोडेमा त्यस्तो प्रति समूहलाई रु ५० शुल्क लिईनेछ ।

अनुसूची ७ विज्ञापन कर

गापा क्षेत्र भित्र तपशिल बमोजिम विज्ञापन कर लगाईने र असुल उपर गरिने छ ।

क) सववोर्ड प्रति वर्गफिट रु. ५५

ख) होडिंगवोर्ड प्रति वर्गफिट रु. ७५

ग) ग्लो साईनवोर्ड प्रति वर्गफिट रु. ९०

घ) भित्तेलेखन, सटर पेन्टिंग प्रति वर्गफिट रु २०

ङ) ब्यानर प्रति हप्ता रु. १२०

च) पोलबोर्ड प्रति गोटा प्रति वर्ष रु. १०००

छ) डिजिटल बोर्ड प्रति वर्गफिट रु. २००

अनुसूची ८ मनोरन्जन कर

प्रदेश कानुन बमोजिम हुने छ । तर गा.पा. क्षेत्र भित्रका महत्वपूर्ण पर्यटकिय स्थल हरुमा सम्बन्धित पर्यटकिय स्थलको व्यवस्थापन तथा विकास समितिले निर्धारण गरे बमोजिम पर्यटकिय प्रवेश शुल्क लिन सकिने छ ।

अनुसूची ९ बहाल बिटौरी शुल्क

सि.न.	राजश्वका क्षेत्रहरु	चालू आर्थिक वर्षको दर	प्रस्तावित दर	पुष्ट्याई	कैफियत
१	बहाल बिटौरी शूल्क		होलसेल पसल, १० कोठा भन्दा बढी भएको होटल र निजि विद्यालय रु ३०००, मध्यम स्तरको पसल, ५ देखि १० कोठा भएको होटल रु २००० । सामान्य पसल, सामान्य होटल, व्यक्तिगत आवास लगायत अन्य रु १५०० ।		

अनुसूची १० पार्किङ शुल्क

गापा क्षेत्र भित्र तपशिल बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाईने र असुल गरिने छ ।

१. कुनै पनि सवारी साधन ले नीजि स्वामित्वमा रहेको स्थानमा पार्किङ्ग गरेको अवस्था बाहेक गाँउपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक स्थानहरु सडकको छेउ आदि स्थानमा १५ मिनेट भन्दा बढी समयको लागि पार्किङ्ग गरेमा तपशिल बमोजिमको पार्किङ शुल्क लिईनेछ ।

सि.न.	राजश्वका क्षेत्रहरु	चालू आर्थिक वर्षको दर	प्रस्तावित दर	पुष्ट्याई	कैफियत
१	पार्किङ शुल्क		निजि तथा भाडाका ट्रक,बस प्रति पटक रु ३०	१	

अनुसूची ११ पर्यटन शुल्क

मनास्लु हिमाल, रुविनाला तथा गणेश हिमाल जस्ता पर्यटकीय क्षेत्रमा जाने ट्याक धार्चे गाउँपालिका अन्तर्गत पर्ने हुनाले प्रदेश कानूनको अधिनमा रहि नीति बनाई पर्यटन शुल्क निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न गाउँकार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिने छ ।

अनुसूची १२

सेवा शुल्क दस्तुर सिफारिस दस्तुर, सरसफाई शुल्क, सार्वजनिक शौचालय, पटके सवारी कर ।

सि.न.	राजश्वका क्षेत्रहरु	चालू आर्थिक वर्षको दर	प्रस्तावित दर	पुष्ट्याई	कैफियत
१	नयाँ नागरिकता सिफारिश दस्तुर	निशुल्क	वशंज रु.३००, नेपाली पुरुष सगँ विवाह गर्ने विदेशी महिला रु.१०००		
२	अन्य निकायको योजना सम्झौता र भुक्तानी सिफारिश	२००	३००		

३	अन्य कार्यालयहरुलाई सिफारिश	२००	३००		
४	नाता प्रमाणित	५००	५००		
५	अँग्रेजी कागजात प्रमाणित	५००	१०००		
६	जग्गा नामसारी सिफारिश	५००	५००		
७	चार किल्ला प्रमाणित	३ कित्ता सम्मको रु ५०० र सो भन्दा माथिप्रति कित्ता रु १०० थप	३ कित्ता सम्मको रु ५०० र सो भन्दा माथिप्रति कित्ता रु १०० थप		
८	सँस्था दर्ता तथा नवीकरण र सिफारिस (गैरसरकारी सघं संस्था)	नयाँ दर्ता १०००, नवीकरण ५००	INGO दर्ता ३०००, नवीकरण १५००, NGO दर्ता २०००, नवीकरण १०००, सिफारिस १०००		
९	हातहथियार नवीकरण (बन्दुक)	५०० (वार्षिक)	५०० (वार्षिक)		
१०	**घटना दर्ता शुल्क** जन्म दर्ता मृत्य दर्ता विवाह दर्ता बसाइसराई दर्ता सम्बन्ध विच्छेद	जन्म, मृत्य, विबाह र सम्बन्धविच्छेदको हकमा ३५ दिन भित्र निशुल्क र ३५ दिन नाघेमा रु २०० बसाईसराईको हकमा आफनोगाँउपालिका भित्र रु. २०० र गाँउपालिका भन्दा बाहिर बसाईसराइ गरेमा रु १०,०००	जन्म, मृत्य, विबाह र सम्बन्धविच्छेदको हकमा ३५ दिन भित्र निशुल्क र ३५ दिन नाघेमा रु २०० बसाईसराईको हकमा आफनो गाँउपालिका भित्र रु. २०० र गाँउपालिका भन्दा बाहिर बसाईसराइ गरेमा रु ३०००		
११	प्रतिलिपि नागरिकता सिफारिश तथा घटना दर्ता प्रमाणपत्र प्रतिलिपि	५००	५००		
१२	आम्दानी प्रमाणित	न्युनतम रु २०० मा नघटने गरी	न्युनतम रु २०० मा नघटने गरी		

		कुल आम्दानीको ०.२ प्रतिशत	कुल आम्दानीको ०.३ प्रतिशत		
१३	सम्पत्ति मूल्यांङकन	न्युनतम रु २०० मा नघटने गरी कुल आम्दानीको ०.३ प्रतिशत	न्युनतम रु २०० मा नघटने गरी कुल आम्दानीको ०.३ प्रतिशत		
१४	धारा विजुली सिफारिस		३००		
१५	विवाहित अविवाहित सिफारिस प्रमाणित		३००		
१६	वसोवास सिफारिस प्रमाणित		३००		
१७	मोटर बाटो भएको		बारपाक, लाप्राक, गुम्दा सडक तथा सोती, माछिखोला, खोर्ला सडक रु २०००। मान्वु, काशिगाउँ सडक रु १०००		
	मोटर बाटो नभएको	५००	५००		
१८	दैवि प्रकोप, अपाङगता, असहाय, विपिन्न, छात्रवृत्ति सिफारिश ।	निशुल्क	निशुल्क		
१९	कन्सुलर प्रमाणित	५००	५००		
२०	नक्सा प्रमाणित		३००		
२१	घर निर्माण नक्सा पास	ढलानघर प्रतिवर्गफिट रु २, ढलान नगरेको घर रु १ माटोको जडान प्रतिवर्ग रु ०।५०	ढलानघर प्रतिवर्गफिट रु २, ढलान नगरेको घर रु १ माटोको जडान प्रतिवर्ग रु ०।५०		
२२	नक्सापास प्रमाणपत्र	नयाँ नक्सापास रु २००, प्रतिलिपि रु ३००	नयाँ नक्सापास रु २००, प्रतिलिपि रु ३००		
२३	रुख काटने सिफारिस	रु ५००	रु १५००		
२४	पसल दर्ता तथा नविकरण दस्तुर	रु १००० र रु ५००	रु १००० र रु ५००		
२५	होटल व्यवसाय दर्ता नविकरण		दर्ता २००० नवीकरण १०००		

२६	समूह दर्ता नविकरण कृषि समूह, आमा समूह, क्लव, महिला समूह, उपभोक्ता समिति)		दर्ता १००० नवीकरण ५००		
२७	नक्सा नामसारी		१०००		
२८	घर निर्माण कार्य सम्पन्न प्रमाणित		१०००		
२९	घर जग्गा कायम सिफारिस		२००		
३०	उद्योग व्यवसाय दर्ता एवं सिफारिस		साना उद्योग ५००, मझौला उद्योग १०००, ठुला उद्योग २०००		
३१	मुद्दा मामिला दर्ता		रु २००		
३२	नाम संशोधन, नाम छुट तथा दुई नाम सिफारिस		रु २००		
३३	जन्म मिति प्रमाणित		रु ३००		
३४	स्थाई तथा अस्थाई बसोवास सम्बन्धी सिफारिस		रु २००		
३५	नाम थर जन्ममिति संशोधन सिफारिस		रु २००		
३६	घर जग्गा नामसारी सिफारिस		रु २००		
३७	फुकुवा सिफारिस		रु २००		
३८	पेन्सन कार्ड तथा सो सम्बन्धी अन्य सिफारिस		रु २००		
३९	हकवाला संरक्षण सिफारिस		रु २००		
४०	नक्कल प्रमाणित दस्तुर		रु २००		
४१	व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्रको नक्कल प्रति		रु २००		
४२	मिलापत्र दस्तुर		रु २००		
४३	दलित, जनजाती तथा अन्य थर प्रमाणित		रु २००		
४४	पारिवारिक विवरण सिफारिस		रु २००		
४५	मञ्जुरीनामा सिफारिस		रु २००		

४६	आर्थिक अवस्था बलियो वा सम्पन्न भएको सिफारिस		रु ५००		
४७	आर्थिक अवस्था कमजोर भएको सिफासि		रु २००		
४८	दुवै नाम गरेको व्यक्ति एउटै हो भन्ने सिफारिस		रु २००		
४९	व्यवसाय बन्द सिफारिस		रु ३००		
५०	व्यवसाय सञ्चालन नभएको सिफारिस		रु २००		
५१	कोर्ट फि मिनाहा सिफारिस		रु २००		
५२	चौपाया सिफारिस		रु ३००		
५३	विद्यालय ठाउँसारी सिफारिस		रु ५००		
५४	संरक्षक सिफारिस व्यक्तिगत		रु २००		
५५	संरक्षक सिफारिस संस्थागत		रु ३००		
५६	हकवाला र हकदार प्रमाणित		रु २००		
५७	अन्य सिफारिस		रु २००		

सरसफाई शूल्क वार्षिक रुपमा निम्न अनुसार हुने छ ।

सि.न.	राजश्वका क्षेत्रहरु	चालू आर्थिक वर्षको दर	प्रस्तावित दर	पुष्ट्याई	कैफियत
१	आवासीय घर २ तल्ला सम्म	१००।-	१००।-		
२	आवासीय घर २ तल्ला माथी	१५०।-	१५०।-		
३	होटल,लज सहितको व्यवसायिक	१०००।-	१०००।-		
४	होटल,सानो चिया नास्ता	३००।-	३००।-		
५	मासु पसल रांगा,खसी	३००।-	३००।-		
६	मासु पसल कुखूरा	४००।-	४००।-		
७	सैलुन	१००।-	१००।-		
८	तरकारी फलफूल	२००।-	२००।-		

९	पान पसल	०।००	०।००		
१०	माछा पसल	१००।-	१००।-		
११	किराना होलसेल पसल	४००।-	४००।-		
१२	किराना खुद्रा पसल	२००।-	२००।-		
१३	फेन्सी ,मुबाईल ,साईबर ,कपडा ,घडी पसल ,चुरा धागो	१००।-	१००।-		
१४	सुन पसल	२००।-	२००।-		
१५	स्कुल ,क्याम्पस सरकारी	२००।-	२००।-		
१६	स्कुल ,क्याम्पस नीजि होस्टल सहित	५००।-	५००।-		
१७	स्कुल ,क्याम्पस नीजि	३००।-	३००।-		
१८	कार्यालय सरकारी	३००।-	३००।-		
१९	कार्यालय नीजि ,संघसंस्था	४००।-	४००।-		
२०	उद्योग ठुलो व्यावसायिक	१०००।-	१०००।-		
२१	उद्योग घरेलु ,साना छाला जुत्ता ,झोला	२००।-	२००।-		
२२	धान ,च्यरा ,तेल ,मिल आदि	५००।-	५००।-		
२३	फर्निचर उद्योग	४००।-	४००।-		
२४	बस ,माइक्रो काउन्टर	२००।-	२००।-		
२५	हस्पीटल ,पोलोक्लिनिक सुई सिरिन्ज बाहेक	१५००।-	१५००।-		
२६	मेडिकल हल ,एग्रो भेट	५००।-	५००।-		
२७	कुखूरा फार्म ठुलो ५०० भन्दा बढि	६००।-	६००।-		
२८	कुखूरा फार्म सानो ५०० भन्दा कम	३००।-	३००।-		
२९	हार्डवयर ,भाडापसल	३००।-	३००।-		
३०	स्टेशनरी पसल	१००।-	१००।-		
३१	कापी उद्योग ,छापाखाना	५००।-	५००।-		
३२	मोटर वर्कशप	१०००।-	१०००।-		
३३	साईकल मोटरसाईकल वर्कशप	५००।-	५००।-		

३४	मोटर ,मोटरसाईकल शोरुम	३००।-	३००।-		
३५	मेटल वर्कशप ,मोटर पार्टस ,वर्कशप	४००।-	४००।-		
३६	टायर रिसोलिङ	१०००।-	१०००।-		
३७	बैक	५००।-	५००।-		
३८	सहकारी संस्था	३००।-	३००।-		
३९	टेलरिङ पसल	४००।-	४००।-		
४०	इट्टा विक्रि केन्द्र ,भट्टा	२००।-	२००।-		
४१	पेट्रोल पम्प	३००।-	३००।-		
४२	मदिरा पसल	३००।-	३००।-		
४३	टिभि ,इलेक्टिक तथा मर्मत पसल	४००।-	४००।-		
४४	हस्तकला ,आर्टस ,फ्लेक्स	२००।-	२००।-		
४५	सिनेमा हल ,पार्टी प्यालेस ,क्याटरिङ	१०००।-	१०००।-		
४६	दुध डिपो	३००।-	३००।-		
४७	व्युटी पार्लर	३००।-	३००।-		
४८	सिलाई मेसिन पसल तथा मर्मत	३००।-	३००।-		
४९	कुखूरा बाहेक कृषि फर्म	३००।-	३००।-		
५०	अन्य	३००।-	३००।-		

सार्वजनिक शौचालय- नीजि क्षेत्र संग साझेदारी माध्यमबाट शुल्क निर्धारण गरी संचालन गर्ने ।

राजश्व सम्बन्धी अन्य व्यवस्था

- प्राकृतिक स्रोतको रुपमा रहेका बुढीगण्डकी लगायतका अन्य खोलाहरुमा रहेको ढुगां, गिटी, बालुवा लगायत अन्य प्राकृतिक स्रोतहरुको प्रदेश कानून बमोजिम गरिएको क्ष्भ्भ् प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिम राजश्व संकलन गरी कानून बमोजिम बाडफाँड गरिनेछ ।
- जडिबुटी तथा बन पैदावारको दिगो संरक्षण तथा उपभोग गर्दै त्यस्ता स्रोतबाट संघीय एवं प्रदेश कानून बमोजिम आवश्यक नीति बनाई कर निर्धारपण गरिनेछ । सो कार्यको लागि कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्योजन गरिनेछ ।
- आर्थिक वर्ष २०७७।७८ बाट कार्यान्वयन गर्नगरी नेपालको सँविधान बमोजिम बनाउने पर्ने राजस्व सम्बन्धी अत्यावश्यक नयाँ कानून तत्काल बनाउने र सँशोधन गर्नु पर्ने भएमा संशोधन गरी लागु गरिनेछ।

- ❖ आय आर्जन र व्यवसाय गर्ने सबैलाई स्थायी लेखा नम्बर प्राप्त गर्ने कार्यालाई प्रोत्साहन गरी त्यस्ता कार्यको सिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ राजश्वका थप क्षेत्रहरु पहिचान गरिने छ ।
- ❖ कानुन बमोजिम बाहेक कर लगाउने र कर असुल्ने कार्य गरिने छैन ।

धार्चे गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७७

धार्चे गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७७।०७८ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

गाउँ सभाबाट स्वीकृत भएको मितिः २०७७।०३।१०

प्रस्तावनाः

धार्चे गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७७।०७८ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनिययोजन गर्न वान्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप— धारा (२) बमोजिम धार्चे गाउँपालिकाको गाउँसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ - यो ऐनको नाम " धार्चे गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७७"रहेकोछ।

२. आर्थिक बर्ष २०७७।०७८ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार — (१) आर्थिक बर्ष ०७७।०७८ को निमित्त गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त अनुसूची १ मा उल्लेखित

नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदान तर्फ१२ करोड ३१ लाख रुपैंया र वित्तीय समानिकरण अनुदान तर्फ रु.९ करोड ४ लाख, राजस्ववाँडफाँडवाट प्राप्त रकम रु ७ करोड ४७ लाख ८० हजार २ सय १० , समपुरक अनुदान रु.२ करोड ४० लाख, विशेष अनुदान रु. ५० लाख ,प्रदेश सरकारवाट वित्तिय समानिकरण अनुदान तर्फ रु. १ करोड २२ लाख ८१ हजार, सशर्त अनुदान तर्फ रु. ३० लाख , राजस्व वाँडफाँड वापत रु. २६ लाख १८ हजार, समपुरक अनुदान रु. ७० लाख, आन्तरिक राजश्वबाट रु. ३० लाख (अनुमानित) र अघिल्लो आ.व.को मौज्दात रु ३ करोड ६५ लाख ७५ हजार (अनुमानित) गरी जम्मा ३८ करोड १७ लाख ५४ हजार २ सय १० रुपैंयामा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिने छ ।

३. विनियोजन — (१) यस ऐनद्वारा सञ्चितकोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिईएको रकम आर्थिक बर्ष २०७७।०७८ को निमित्त धार्चे गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरेको रकममध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपूग हुने देखिन आएमा गाउँ कार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपूग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ । यसरी रकम सार्दा एक

शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको १० प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एकभन्दा बढी शीर्षकहरुबाट अर्को एक वा एकभन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सक्नेछ । पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भूक्तानी खर्च र व्याज भूक्तानी खर्च शीर्षकमा बहेक अन्य चालु खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भूक्तानी खर्चतर्फ विनियोजित रकम व्याज भूक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन ।

तर, चालु तथा पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको १० प्रतिशत भन्दा बढने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न परेमा गाउँसभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

अनुसूची १

(दफा २ सँग सम्वन्धित)

नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम

सञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम

क्र. सं.	अनुदान संख्या	शीर्षकको नाम	चालु खर्च	पूँजिगत खर्च	वित्तीय व्यवस्था	जम्मा
१	२	३	४	५	६	७
१		गाउँ कार्यपालिका तथा विषयगत शाखा र वडा कार्यालय समेत	१२,८९,५७,९५४	१२,९६,९६,२५६		२५,८६,५४,२१०
२		ऋणको साँवा ब्याज भुक्तानी	०	०		०
३		लगानी–शेयर/ऋण	०	०		०
४		शशर्त अनुदान	१२,३१,००,०००			१२,३१,००,०००
जम्मा						३८,१७,५४,२१०

आज्ञाले

विश्व विजय शर्मा

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

बजेट बक्तब्य — २०७७।०७८

उपस्थित सम्मानित अध्यक्ष ज्यू,

गाउँसभा सदस्यज्यूहरु,

राष्ट्र सेबक कर्मचारीहरु

१. आज मिति २०७७।३।१० गतेका दिन विद्यमान विषम परिस्थिति बीच आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वजेट प्रस्तुत गर्न गैरहेकी छु । यस घडीमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र व्यवस्था स्थापनाका लागि विभिन्न समयमा भएको आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहीदहरु तथा नेताहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । मुलुकको सार्वभौमिक्ता, भौगलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीन्ता र स्वाभिमानको रक्षा गर्दै लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तीको आन्दोलनको कठिन परिस्थितिमा त्याग र नेतृत्व गर्नु हुने आदरणीय अग्रज राजनीतिज्ञहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

२. विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भइरस (कोभिड १९) को कारण विश्वले एकैपटक मानवीय र आर्थिक संकट सामना गर्नु परेको छ । यस महामारीवाट उत्पन्न भएको संकटले सम्पूर्ण विश्वको आर्थिक कृयाकलापलाई ठप्प वनाई अर्थतन्त्रमा नराम्रो असर परेको छ भने परिणाम स्वरुप हाम्रो जस्तो मुलुकको अर्थतन्त्रमा समेत गम्भीर असर परिरहेको छ ।

३. अहिलेको यस विषम अवस्थामा मैले धार्चे गाउँपालिकाको तेस्रो आर्थिक वर्षको वजेट प्रस्तुत गरि रहँदा कोरोनावट धार्चे वासी नागरिकको जीवन रक्षा गर्दै विगत दूई वर्षको उपलव्धीलाई टेकेर आर्थतन्त्रलाई थप वलियो वनाउनलाई यस ठाँउको समग्र विकासको लागि सवै जनप्रतिनिधि, राजनैतिक दल, संघ संस्था र आम नगरिकहरु विचको एकता र सहयोगले मात्र वर्तमान चुनौतीको सामना गर्दै अगडी वढ्न सकिन्छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

४. सम्मानित गाउँ सभाका सभाअध्यक्ष महोदय, गाउँ सभाका सम्पुर्ण सदस्य ज्युहरु, पत्रकार ज्यूहरु, बुद्धिजीवी, समाज सेवी, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुमा धार्चे गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको तर्फबाट यहाँहरुलाई हार्दिक स्वागत गर्दै गर्दा यस गरीमामय सम्मानित गाउँ सभा समक्ष स्थानिय तहको निर्वाचन पछिको चौथो आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक वजेट प्रस्तूत गर्न पाउँदा खूशी तथा गौरबको अनूभव गरेको छु ।

५. वजेट तर्जुमा गर्दा मैले मुलतः नेपालको बर्तमान संविधान र कानुन, सम्मानीत संसदलले पारित गरेका नीति तथा कार्यक्रम, विनियोजन विधेयक २०७७ को सिद्धान्त, नेपाल सरकारको "सूखी नेपाली समृद्ध नेपाल"को नारा साकार पार्न संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारको बजेट वक्तब्य २०७७, पन्चबर्षिय योजनाको आधारपत्रमा उल्लेखित लक्ष्य, नीति, रणनीति, दिगो विकास लक्ष्य, नीति, रणनीतिक योजना, संघीय सरकारले गरेको सन्धि संझौता, निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व साथै राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको परिपत्र तथा अर्थ मन्त्रालयबाट प्राप्त अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था र मार्गदर्शन, संघीय सरकार तथा गण्डकी प्रदेश सरकारको बजेट २०७७, संघीय तथा गण्डकी प्रदेश सरकारको ऐन, नियमावली, परिपत्र, सम्मानित सभाबाट पारीत भएको नीति तथा कार्यक्रम २०७७, आर्थिक ऐन २०७७, स्थानिय तह निर्वाचन २०७४ मा जनता समक्ष गरीएका प्रतिबद्धता, स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले गरेको ब्यवस्था, धार्चे गा पा भित्र कृयाशील राजनीतिक पार्टीहरुको घोषणा पत्र र धार्चे गाउपालिकाको आवधिक योजनाको दूरदृष्टि "सून्दर सूरक्षित समृद्ध धार्चे" समेतलाई आधारमानी सिमीत साधन श्रोत, असीमीत ईच्छा आकांक्षा र आवश्यकतालाई साधन श्रोतले भ्याए सम्म धार्चे गाउपालिका गौरबाको योजना, नीति कार्यक्रमले समेटेका तथा व्यवस्था गरेका नीति तथा कार्यक्रमलाई मध्यनजर गरी समानूपातिक, समावेशी, समन्यायिक, न्यायोचित र वैज्ञानिक ढगले बजेट व्यवस्था गर्ने प्रयास गरेको छु ।

६. आगामी अर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वजेटको उद्देश्य तथा प्रथामित्ता निम्नानुसार रहेका छन्ः

क) धार्चे गाउँपालिकामा संक्रामक लगाएत सवै प्रकारको रोग र विपद् बाट नागरिकको जीवन रक्षा गर्दै जनजीवनलाई सहज र सुरक्षित वनाउने,

ख) सिमित स्रोतको माध्यमवाट उपलव्ध साधन, अवसर र क्षमताको उच्चतम परिचालन गरी आर्थिक क्षेत्रको सुदृढीकरण गर्दै विकास निर्माणको गतीलाई निरन्तरता दिई समृद्ध धार्चे वनाउने,

ग) स्थानिय सरकारको भुमिकामा वृद्धि गर्दै लोक कल्याणकारी व्यवस्था स्थापना गरि नागरिकको मौलिक हक, अधिकार सुनिश्चितता गर्ने ।

८. वजेटका उद्देश्य हासिल गर्न देहाय अनुसार क्षेत्रगत कार्यक्रमगत प्राथमिकता रहेका छन् -

क) कोरोना लगाएत सवै प्रकारका स्वास्थ्य जोखिमवाट धार्चेवासीलाई सुरक्षीत राख्न र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवालाई सर्वसुलभ वनाउन स्वास्थ्य सेवाको दायरा विस्तार, स्वास्थ्यको पूवाधार निमार्ण तथा स्तरोन्नती,

ख) कोरोना भाइरस सक्रमण फैलिन नदिनको लागि चालिएका कदमवाट आर्थिक लगायत अन्य क्षेत्रमा परेको गहिरो प्रभाववाट पुनर्उत्थान गरी धार्चेवासीको लागि रोजगारीका अवसर, खाद्य सुरक्षा, सुरक्षित नीजि आवास, कृषि, उद्योग पर्यटन लगायत क्षेत्रको विकास,

ग) विकासमा शीघ्र प्रतिफल प्राप्त हुने र आगामी वर्ष भित्र सम्पन्न हुने अधुरा योजना कार्यान्वयन, गुणस्तरीय शिक्षा, सूचना प्रविधिको विस्तार, आधारभुत खानेपानी, गुणस्तरीय तथा पहुँचयुक्त सेवा, उत्तरदायी तथा पारदर्शी शासन व्यवस्थाको सुदृढीकरण ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आम्दानी तर्फ आ.ब.२०७५/०७६ को यथार्थ आम्दानी प्रस्तूत गर्न अनूमति चाहन्छु।

आय तर्फ		
क्र.सं.	**विवरण**	**रकम रु.**
१	क. गत आ.व.को जिम्मेवारी	२,५०,८६,६७६।८४
२	ख. धरौटी खाता अल्याह	१,२३,७५०
३	नेपालसरकारबाट वित्तिय हस्तान्तरण	
	क. संघिय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान	८,४१,००,०००
	ख. संघिय सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान	८,२०,३१,०००
४	संघीयसरकारबाट प्राप्त राजश्व बाडफाँड	४,९३,३२,११९।४३
५	प्रदेशसरकारबाट प्राप्त राजश्व बाडफाँढ	१७,२५,८०२
६	आन्तरिक आम्दानी	३८,५९,१७१।१०

७	प्रदेशसरकार ४ समानीकरण अनुदान	१,१२,२८,०००
८	नेपालसरकारबाट सोझै अन्तरसरकारी अख्तियारीबाट प्राप्त रकम	४,४०,७१,६५२
९	धरौटी आम्दानी	१२,८७,१०५
१०	चालुबर्षमा कर्मचारी कल्याणकारी कोष आम्दानी	५,००,०००
	क. गत बर्ष मर्मत सम्भार कोष अल्या.	२२,७०,६३८
	ख. गत बर्षदैवी प्रकोप र विपद कोष अल्या.	५०,००,०००
	ग. दैवीप्रकाप कोषमा चालु बर्षमा आम्दानी	१०,००,०००
जम्मा		**३१,१६,१५,९१४।४०**

जम्मा आम्दानी - ३१ करोड १६ लाख १५ हजार ९ सय १४ रुपैंया ४० पैसा ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आ.ब. २०७५।०७६ को यथार्थ खर्च प्रस्तूत गर्न अनूमति चाहन्छु।

व्यय तर्फ		
क्र.सं.	**विवरण**	**रकम रु.**
१	सशर्त अनुदान चालु खर्च	६,८१,८७,०६५।१०
२	सशर्त अनुदान पूजीगत खर्च	३७,३९,७९४
३	वित्तीय समानीकरण तथा आन्तरिक आयबाट भएको खर्च	
	क.चालुखर्च गाँउपालिका	४,५३,३९,०१७।४४
	ख. चालुखर्च कृषि	५२,३८,४५५
४	सर्शतअनुदान बाँकी रकम संचितकोष खातामा दाखिला फिर्ता	५,६००
	क.पुँजीगतखच गाउँपालिका	७,०९,९३,६५१
	ख. पुजीगतखर्च स्वास्थ्य	१५,००,०००
	ग. पुजीगतखर्च कृषि	१६,५५,२५९
५	नेपाल सरकारबाट सोझै अन्तरसरकारी अख्तियारीबाट खर्च	४,४०,७१,६५२
	सर्शत अनुदान निकासा फिर्ता	१,००,९८,५४०।९
६	धरौटी फिर्ता	९,००,०००
७	अन्तिम मौज्दात जिम्मेवारी	
	क. गाँउपालिका सञ्चित कोष	५,०६,०५,३८६।९३

	ख. कर्मचारी कल्याण कोष	५,००,०००
	ग. मर्मतसम्भार कोष	२२,७०,६३८
	घ. दैवीप्रकोप/विपद कोष	६०,००,०००
	ङ. धरौटी मौज्दात बाँकी	५,१०,८५५
	जम्मा खर्च	**३१,१६,१५,९१४।४०**

जम्मा खर्च - ३१ करोड १६ लाख १५ हजार ९ सय १४ रुपैंया ४० पैसा ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आम्दानी तर्फ आ.व.२०७६।०७७ को यथार्थ आम्दानी प्रस्तुत गर्न अनूमति चाहन्छु।

आम्दानी तर्फ आ.व २०७६।७७ को २०७७ असार ९ गते सम्म

सि.नं.	स्रोत	प्रासिको विधि	आम्दानी
१	नेपाल सरकारः१३३११-समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	८,९४,००,०००
२	नेपाल सरकारः१३३१२-शसर्त अनुदान चालु	नगद अनुदान	१०,२६,८२,०००
३	गण्डकी प्रदेशः१३३११-समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	१,२०,५८,०००
४	गण्डकी प्रदेशः१३३१६-समपुरक अनुदान चालु	नगद अनुदान	२९,००,०००
५	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकारः१००२०-राजस्व बाँडफाँड	नगद	४,०९,३०,७१०.७५
६	आन्तरिक श्रोतः१००१०-आन्तरिक श्रोत	नगद	५,६०,०२,५४४.३३
		जम्मा	३०,३९,७३,२५५.०८

जम्मा — ३० करोड ३९ लाख ७३ हजार २ सय ५५ रुपैंया ८ पैसा ।

त्यस्तै गरी अब म आ.व. २०७६।०७७ को यथार्थ खर्च प्रस्तुत गर्न अनूमति चाहन्छु।

आम्दानी तर्फ आ.व २०७६।०७७ को २०७७ असार ९ गते सम्म

सि.नं.	स्रोत	प्रासिको विधि	खर्च
१	नेपाल सरकारः १३३११-समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	६,६०,४४,०१२।१९
२	नेपाल सरकारः १३३१२-शसर्त अनुदान चालु	नगद अनुदान	४,१९,७९,३९३।७०
३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकारः १००२०-राजस्व बाँडफाँड	नगद	२,४९,४४,२६७।५२

४	आन्तरिक श्रोतः १००१०-आन्तरिक श्रोत	नगद	९२,९८,४७४।३१
		जम्मा	१४,२२,६६,१४७।७२

जम्मा — १४ करोड २२ लाख ६६ हजार १ सय ४७ रुपैंया ७२ पैसा ।

अध्यक्ष महोदय

खर्च तर्फ आ.व.२०७६।०७७ को २०७७ असार ९ गते सम्म (चालु खर्चमा)

शीर्षक	**बार्षिकबजेट**	**खर्च**	**खर्च(%)**
चालु	१७,४१,८६,२२५.५७	७,२७,३१,२०१.२२	४१.७५
पारिश्रमिक कर्मचारी	७,२८,११,९५४.००	४,०४,०२,३८६.२०	५५.४९
२१११२पारिश्रमिक पदाधिकारी	६०,००,०००.००	२०,२८,०००.००	३३.८
२११२१पोशाक	१६,३०,०००.००	३,२५,०००.००	१९.९४
२११३१स्थानीय भत्ता	५१,४६,०००.००	८,४१,०५२.००	१६.३४
२११३२महंगी भत्ता	२१,२०,०००.००	६,०१,५३४.००	२८.३७
२११३३फिल्ड भत्ता	७०,०००.००		
२११३४कर्मचारीको बैठक भत्ता	३,००,०००.००	१३,५००.००	४.५
२११३५कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	५०,०००.००		
२११३९अन्य भत्ता	६,७०,०००.००	८६,०२१.००	१२.८४
२११४१पदाधिकारी बैठक भत्ता	३,००,०००.००		
२११४२पदाधिकारीअन्य सुबिधा	२,१०,०००.००		
२१२१२कर्मचारीको योगदानमा आधारित निवृतभरण तथा उपदान कोष खर्च	१४,००,०००.००		
२१२१३कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	२,००,०००.००		
२१२१४कर्मचारी कल्याण कोष	१०,००,०००.००		
२२१११पानी तथा बिजुली	५०,०००.००	३,३०१.०२	६.६
२२११२संचार महसुल	११,०८,०००.००	८६,३०२.००	७.७९
२२११३सार्वजनिक उपयोगिताको सेवा खर्च	३०,०००.००		
२२२११इन्धन (पदाधिकारी)	५,००,०००.००	१,३४,९३९.००	२६.९९

२२२१२इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	२,००,०००.००	१,०५,१३०.००	५२.५७
२२२१३सवारी साधन मर्मत खर्च	१०,००,०००.००	३,४५,३७३.५०	३४.५४
२२२१४बिमा तथा नवीकरण खर्च	१,५०,०००.००	२४,०१५.३०	१६.०१
२२२२१मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	३,००,०००.००	२९,०२७.००	९.६८
२२३११मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	५०,१७,०००.००	७,३०,०१७.००	१४.५५
२२३१३पुस्तक तथा सामग्री खर्च	१४,३७,०००.००	१२,०२,०८९.७०	८३.६५
२२३१४इन्धन - अन्य प्रयोजन	१,५०,०००.००		
२२३१५पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१०,००,०००.००	४,९९,७७०.००	४९.९८
२२४१२सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	५,००,०००.००		
२२४१३करार सेवा शुल्क	९४,००,०००.००	६५,३४,६५६.००	६९.५२
२२५११कर्मचारी तालिम खर्च	१०,८०,०००.००		
२२५१२सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	६०,८५,६५७.००	११,७७,४०२.००	१९.३५
२२५२१उत्पादन सामग्री / सेवा खर्च	१८,५०,०००.००		
२२५२२कार्यक्रम खर्च	१,९७,३९,४८२.५७	२७,४४,०३५.००	१३.९
२२५२९विविध कार्यक्रम खर्च	६,५४,०००.००	१,००,०००.००	१५.२९
२२६११अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	४१,७५,०००.००	२१,२३,०६८.००	५०.८५
२२६१२भ्रमण खर्च	३,००,०००.००	६८,७००.००	२२.९
२२७११विविध खर्च	५७,९६,८३८.००	२२,७१,१२४.५०	३९.१८
२२७२१सभा सञ्चालन खर्च	८,००,०००.००		
२५१११गैर वित्तीय संस्थानहरूलाई चालु सहायता	१,१६,३७,०००.००	६८,३०,०००.००	५८.६९
२५३१५अन्य सस्था सहायता	४,००,०००.००	१,५०,०००.००	३७.५
२७२११छात्रवृत्ति	४०,३६,०००.००	२१,००,०००.००	५२.०३
२७२१३औषधीखरिद खर्च	३१,३५,०००.००	३,००,०००.००	९.५७
२७२१९अन्य सामाजिक सहायता	२,००,३०६.००	५०,०००.००	२४.९६
२८१४२घरभाडा	८,००,०००.००	४,१०,२६५.००	५१.२८

२८१४९अन्य भाडा	४,००,०००.००	६७,५०५.००	१६.८८
२८२१९अन्य फिर्ता	३,४६,९८८.००	३,४६,९८८.००	१००.००
जम्मा	**१७,४१,८६,२२५.५७**	**७,२७,३१,२०१.२२**	**४१.७५**

चालु खर्च जम्मा —७ करोड २७ लाख ३१ हजार २ सय १ रुपैंया २२ पैसा ।

जून चालू खर्च कूल बजेटको ४१.७५ प्रतिशत हुन आउने सम्मानित गाँउ सभा समक्ष जानकारी गराउँदछु । गत आ.व. को तुलनामा यस चालु आ.व.मा शसर्त चालु खर्च कम देखिन्छ ।

सम्मानित गाउसभाका अध्यक्ष ज्यू,

पुँजीगत तर्फ खर्च आ.ब.२०७६।०७७ को २०७७ असार ९ गते सम्म

शीर्षक	बार्षिक बजेट	खर्च	खर्च(%)
पूंजीगत			
३१११ आवासीय भवन निर्माण/ खरिद	१३,७९,३३,७५२.२७	२,५५,०५,६०५.०४	१८.४९
३१११२ गैर आवासीय भवननिर्माण/ खरिद	२,५०,०००.००		
३१११४ जग्गा विकास कार्य	१,०८,००,०००.००	२२,८६,९७६.३१	२१.१८
३११२२ मेशिनरी तथा औजार	१,१०,१६,३७३.००	४,८०,०००.००	४.३६
३११२३ फर्निचर तथा फिक्चर्स	४२,९४,२६७.५७	१,५०,०००.००	३.४९
३११३५ पूँजीगत परामर्श खर्च	३०,५०,७३५.४३	१८,०९,२२५.००	५९.३
३११५१ सडक तथा पूल निर्माण	८,००,०००.००		
३११५३ विद्युत संरचना निर्माण	१,१२,२५,१९२.००		
३११५५ सिंचाई संरचना निर्माण	८,००,०००.००		
३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण	५,००,०००.००		
३११७२ पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	६,४९,३२,१८४.२७	१,९९,१४,८९३.७३	३०.६७
३१४११ जग्गाप्राप्ति खर्च	२४,५०,०००.००		
३१५११ भैपरी आउने पूँजीगत	९,००,०००.००		
जम्मा	२,६९,१५,०००.००	८,६४,५१०.००	३.२१

अक्षेरुपी - २ करोड ५५ लाख ५ हजार ६ सय ५ रुपैंया ४ पैसा ।

जून पूँजीगत खर्च कूल बजेटको १८.४९ प्रतिशत हुन आउने सम्मानित गाँउ सभा समक्ष जानकारी गराउँदछु।

अध्यक्ष महोदय,

आ.व. २०७७।०७८ मा हुने प्रस्तावित आम्दानी निम्न बमोजिम हुने कुरा सम्मानित सभा समक्ष पेश गरेको छु ।

आम्दानी तर्फ आ.व. २०७७।०७८		
क्र.सं.	शिर्षक	अनुमानित आय
१	संघीयसरकार वित्तीय समानीकरण	९,०४,००,०००
२	संघीयसरकार शसर्त अनुदान	१२,३१,००,०००
३	संघीयसरकार विशेष अनुदान	५०,००,०००
४	संघीयसरकार समपुरक अनुदान	२,४०,००,०००
५	संघीयसरकार राजश्व बाँडफाँड	७,४७,८०,२१०
६	प्रदेशसरकार वित्तीय समानीकरण	१,२२,८१,०००
७	प्रदेशसरकार शसर्त अनुदान	३०,००,०००
८	प्रदेशसरकार समपुरक अनुदान	७०,००,०००
९	प्रदेशसरकार राजश्व बाँडफाँड	२६,१८,०००
१०	बेरुजु असुली	
११	आन्तरीकआम्दानी	३०,००,०००
१२	अल्याह	३,६५,७५,०००
जम्मा अनुमानित आय		**३८,१७,५४,२१०**

कुल अनुमानित आम्दानी — ३८ करोड १७ लाख ५४ हजार २ सय १० रुपैया ।

अध्यक्ष महोदय,

माथि प्रस्तावित आम्दानी निम्नानुसारका शिर्षकमा खर्च गर्ने गरी विनियोजन गरेको छु ।

विनियोजन तर्फ

	पालिका स्तरीय
पूर्वाधार विकास तर्फ	१०,१२,००,०००
आर्थिक विकास तर्फ	२०,००,०००
सामाजिक विकास तर्फ	६०,००,०००
संस्थागत विकास तथा सूशासन (कार्यालय संचालन खर्च समेत)	९,२०,८२,९५४
विपद व्यवस्थापन	८०,००,०००
अन्य	१,६८,७५,०००

वडागत विभाजन	३,२४,९६,२५६
शसर्त अनुदान तर्फ	१२,३१,००,०००

कुल अनुमानित खर्च ३८ करोड १७ लाख ५४ हजार २ सय १० रुपैया ।

प्रशासनिक तथा चालू खर्च तर्फ संघ सरकारबाट प्राप्त राजश्व, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त राजश्व शसर्त सहितर गाउँपालिकाको आन्तरीक आम्दानीको कूल लाई नबढने गरी कुल जम्मा २५ करोड २० लाख ५७ हजार ९ सय ५४ रुपैंयाशसर्त सहित रकम बिनियोजन गरेको छ ।त्यसै गरी सामाजिक सूरक्षा रकम गा पा भित्रका जेष्ठ नागरीक, दलित जेष्ठ नागरीक तथा अन्य लाभाग्राहीलाई रकम बितरण गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ । त्यसै गरी प्रदेश समपूरक अनूदान धार्चे गा पा काशीगाउँमा निर्माण हुनेबहुस्तरीय सभाहलमा नै खर्च हुने व्यवस्था मिलाएको छ। त्यसै गरी संघ सरकारबाट प्राप्त हूने सशर्त अनूदान संघबाट प्राप्त कार्यक्रममा नै खर्च गर्ने व्यवस्था गरेको छ । यसो गर्दा प्रशासनिक चालू खर्च बाहेक पूँजीगत खर्च कूल १२ करोड ९६ लाख ९६ हजार २ सय ५६ रुपैया बजेट बिनियोजन गरेको छ । कोभिड १९ का कारण खाद्य संकटलाई टार्न एक वडा एक कृषि सहकारीलाई उत्पादन गरेवापत अनुदान दिने नीति कार्यक्रम अनुसार वडा स्तरमा पठाएको बजेट सिलिङबाट प्रति वडा रु। ५ लाखको दरले वडाबाट रकम विनियोजन गरियोस् भन्ने सम्मानीत सभामा प्रस्ताव राख्दछु ।

अध्यक्ष महोदय,
अन्तमा यस आ.व. को बजेट निर्माण गर्नको लागि सहयोग गर्नूहूने सम्मानित सभाका अध्यक्ष, गाउकार्यपालिकाका सदस्य, गाउसभाका सदस्य, राजश्व परामर्श समिति, कर्मचारी, अन्य संघ संस्थाहरु, समाजसेवी, बूद्धिजीवी लगायत प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष सहयोग तथा सूझाब दिनू हूने व्यक्तित्वहरु प्रति हार्दिक आभार तथा कृतज्ञता व्यक्त गर्दै बजेट माथिको छलफल तथा सहजीकरणको लागि गाउ सभाका सम्पुर्ण सदस्य ज्युहरुको सकृय सहभागी भई सहयोग गर्नूहूने छ भन्दै बजेट प्रस्तूतीकरण यही अन्त भएको सम्मानित सभा समक्ष जानकारी गराउँदछु।

मिति २०७७ असार १० गते बुधबार ।

प्रस्तुतकर्ता
फुलमाया गुरुङ
उपाध्यक्ष